

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
ДО 2029 РОКУ**

Умовні скорочення

АСКДР	Автоматизована система керування дорожнім рухом
ВВП	Валовий внутрішній продукт
ВДВ	Валова додана вартість
ВО ХМР	Виконавчий орган Харківської міської ради
ВПО	Внутрішньо переміщені особи
ВРП	Валовий регіональний продукт
ДБСТ	Дитячий будинок сімейного типу
ППП	Публічно-приватне партнерство
ДПТ	Детальні плани територій
ДЮСШ	Дитячо-юнацька спортивна школа
ЄДЕССБ	Єдина державна електронна система у сфері будівництва
ЄС	Європейський Союз
ЄСВ	Єдиний соціальний внесок
ЖБК	Житлово-будівельні кооперативи
ЗДО	Заклад дошкільної освіти
ЗЗСО	Заклад загальної середньої освіти
ЗПО	Заклад позашкільної освіти
ЗПФО	Заклад професійної освіти
ЗСУ	Збройні Сили України
ЗФПО	Заклад фахової передвищої освіти
МОП	Міжнародна організація праці
ОСББ	Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків
ПІІ	Прямі іноземні інвестиції
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
ТПВ	Тверді побутові відходи
ЦНАП	Центр надання адміністративних послуг

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Профіль громади	7
2. SWOT-АНАЛІЗ	49
3. Сценарії розвитку Харківської міської територіальної громади до 2029 року	59
4. Стратегічне бачення розвитку громади	63
5. Стратегічні, оперативні цілі та завдання розвитку Харківської міської територіальної громади до 2029 року	65
6. Відповідність положень Стратегії громади державним і регіональним стратегічним документам	74
7. Проведення моніторингу, оцінювання реалізації Стратегії та управління ризиками	80
8. План заходів із реалізації Стратегії розвитку Харківської міської територіальної громади до 2029 року	87
9. Фінансування Стратегії розвитку громади	140
Додатки	147
Додаток А Перелік основних інформаційних джерел	148

ВСТУП

Повномасштабна збройна агресія російської федерації спричинила жахливі руйнівні наслідки та перервала багато процесів в Україні, але водночас неспростовно довела: міць держави полягає в ефективному місцевому самоврядуванні та незламній згуртованості українців.

З огляду на це, у 2022 році зазнала істотних змін законодавча база з питань місцевого та регіонального розвитку. Зокрема, для забезпечення територіально спрямованого підходу до відновлення і розвитку України були внесені зміни до Закону України «Про засади державної регіональної політики». Відповідно до зазначеного Закону, до документів стратегічного планування державної регіональної політики віднесено: Державну стратегію регіонального розвитку України; Регіональні стратегії розвитку; Стратегії розвитку територіальних громад.

Стратегічне планування на місцевому рівні – це не лише можливість, а й обов’язок громад, оскільки саме вони формують основу для стійкості, відродження та розвитку країни, забезпечення належної якості життя та сталого покращення життя людей під час війни та в повоєнний період.

Війна не зупиняє потребу в стратегічному плануванні – навпаки, вона робить його критично важливим. Планування дозволяє визначати ключові пріоритети та адаптувати процеси життєдіяльності міста до викликів, які щодня створює агресор. Через планування та адаптацію громада долає складні умови невизначеності: безпекові загрози, пошкодження інфраструктури, енергетичні виклики. Стратегічне планування дозволяє органам місцевого самоврядування, громадянам, інститутам громадянського суспільства, бізнесу, науковцям та іншим стейкхолдерам сконцентруватися на творенні досконалішого майбутнього. Саме під час гострих криз планування дає можливість раціонально розподіляти ресурси відповідно до потреб громадян та пріоритетів розвитку, уникаючи розпорошення зусиль. Саме довгострокове планування дає змогу визначати пріоритети в щоденній діяльності – незалежно від того, скільки триватиме війна.

Стратегія розвитку Харківської міської територіальної громади – це програмний документ, який визначає бачення розвитку громади на період до 2029 року та окреслює механізми досягнення її сталого відновлення і зростання з опорою на наявні ресурси, потенціал і виклики. В основі документа – вимоги законодавства України, насамперед Законів України «Про засади державної регіональної політики», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про стратегічну екологічну оцінку», а також положення Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад.

Стратегію розроблено в узгодженні з ключовими стратегічними документами національного та регіонального рівнів – Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року, Державною стратегією регіонального розвитку на 2021–2027 роки та Стратегією розвитку Харківської області на 2021–2027 роки (аналіз відповідності

положень Стратегії цим документам наведено у розділі 6). Враховано чинні документи місцевого рівня, зокрема Програму економічного та соціального розвитку м. Харкова, Програму комплексного відновлення території Харківської міської територіальної громади, а також міські цільові програми (їх перелік наведено у розділі 8).

Основним плановим горизонтом реалізації Стратегії є 2029 рік як перспективний орієнтир для узгодження з довгостроковими національними та міжнародними рамками розвитку.

Профіль Харківської міської територіальної громади складено з акцентом на актуальному стані та характеристиках, що визначають її потенціал розвитку у нинішніх умовах. Повномасштабна збройна агресія суттєво змінила базові параметри функціонування міста: демографічну структуру, стан інфраструктури, економічний ландшафт. За цих обставин детальний ретроспективний аналіз довоєнного періоду має обмежену практичну цінність для стратегічного планування. Натомість профіль зосереджується на тих характеристиках громади, які є визначальними для напрямів розвитку на період до 2029 року. Комплексний аналіз довоєнного соціально-економічного становища громади міститься у Стратегії розвитку міста Харкова до 2020 року, а також національному дослідженні «Індекс конкурентоспроможності міст України 2019/2020. Частина 2. Профілі міст».

Описово-аналітичну частину Стратегії підготовлено в умовах, коли публікація значної частини офіційних державних і регіональних статистичних даних призупинена відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни». Тому аналіз профілю громади ґрунтується на останніх доступних офіційних даних у поєднанні з актуальними оціночними та розрахунковими даними Харківської міської ради, даними Головного управління Державної податкової служби у Харківській області, Харківської філії Харківського обласного центру зайнятості, Головного управління статистики у Харківській області та аналітико-програмних документів, національних і регіональних регуляторних актів.

В умовах обмеженого доступу до верифікованої міської статистики воєнного часу для оцінки окремих макроекономічних трендів, насамперед ринку праці, галузевої структури промисловості та окремих показників економічної активності у цьому документі використано дані по Харківській області як релевантні проксі-індикатори. Це припущення ґрунтується на довоєнній структурі економіки регіону, де місто Харків генерувало близько 70 % економічної активності області та концентрувало понад 60 % наявного населення.

При розробці Стратегії враховано не лише національне законодавство та наявні статистичні дані, а й європейські принципи щодо створення естетично привабливих, стійких та інклюзивних просторів, продуктів та способів життя, сформульованих в *New European Bauhaus*. Також враховано людиноцентричні підходи до творення міст, приязних до дітей та людей поважного віку *Child-friendly cities* і *Age-friendly cities*. Це підкреслює спрямованість на створення інклюзивного середовища, що гарантує рівний доступ до міських сервісів, безпеку та комфорт для кожного жителя громади – від дитини та молоді до ветеранів, людей з інвалідністю та людей поважного віку.

У документі системно враховано напрацювання міжнародних партнерів: просторове бачення розвитку міста в рамках проекту [UN4Kharkiv](#) та Концепції Генерального плану, розроблених спільно з Фондом Нормана Фостера; цілі Плану дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату (SECAP); заходи Програми комплексного відновлення території Харківської міської територіальної громади; результати соціальних досліджень. Зазначені документи та концепції враховані як рамки для формування просторових, енергетичних, соціальних і управлінських рішень цієї Стратегії.

Відбудова та модернізація Харкова потребуватиме значних фінансових ресурсів. Міжнародна спільнота вже робить вагомий внесок у посилення теперішньої стійкості Харківської громади, але в середньостроковій та довгостроковій перспективах буде потрібна додаткова підтримка для створення підґрунтя перетворення Харкова на безпечне, успішне місто з європейськими цінностями, інтегроване в глобальну економіку.

Стратегія виконує три взаємопов'язані функції:

- дороговказ для політики розвитку – документ спрямовує рішення Харківської міської ради та її виконавчих органів на тривалий період, забезпечуючи послідовність і системність у досягненні стратегічних цілей;
- платформа для єднання громади – Стратегія об'єднує жителів міста, бізнес, наукову спільноту та громадські організації навколо спільного бачення відновлення та розвитку міста;
- основа для залучення ресурсів – документ є надійною основою для діалогу з міжнародними партнерами, донорами та інвесторами, демонструючи готовність громади до ефективного використання зовнішньої підтримки.

1. ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ

1.1. Загальна характеристика

Харків – друге за чисельністю населення місто України (понад 1,4 млн жителів до 2022 року), одне з найбільших міст Східної Європи та один із провідних центрів науки, освіти й промисловості в країні. Місто є адміністративним центром Харківської області – одного з провідних регіонів країни.

Місто було засноване в середині XVII століття як фортеця на південно-східних порубіжжях, а вже через століття стало адміністративним центром Слобідсько-Української губернії. У 1805 році тут відкрито перший в Україні університет, що заклало підґрунтя для формування одного з найбільших освітніх центрів Східної Європи.

Протягом XIX–XX століть місто пройшло шлях від торговельного та освітнього центру до потужного індустріального вузла. У 1919–1934 роках Харків мав статус столиці УРСР, що сприяло розбудові адміністративної інфраструктури та формуванню виразної міської ідентичності. У цей період місто згуртувало низку провідних науково-дослідних установ, зокрема Український фізико-технічний інститут, де у 1932 році вперше на континенті було розщеплено ядро атома літію. У 1962 році місто отримало статус мільйонника.

Сучасний Харків успадкував від цієї історії три ключові активи: концентрацію закладів вищої освіти та наукових установ (23 заклади вищої освіти, 35 науково-дослідних інститутів), диверсифіковану промислову базу (машинобудування, оборонний комплекс, фармацевтика, IT) та значний досвід управління великим урбанізованим центром. Водночас історична орієнтація на важку промисловість створила виклики: високий знос виробничих потужностей та залежність від традиційних галузей.

Харків першим серед українських міст отримав повний комплект нагород Ради Європи (Диплом Європи, Почесний Прапор Ради Європи, Табличка Європи, Приз Європи), що свідчить про міжнародне визнання міста. Станом на 2026 рік Харків має побратимські та партнерські відносини з 37 іноземними містами у 24 країнах світу. Місто також є членом Міжнародної Асоціації *Eurocities*, Міжнародної Асоціації Міст – володарів Призу Європи та Світової Федерації туристичних міст WTCF. У 2025 році ці зв'язки суттєво розширилися: підписано Декларацію про наміри встановлення партнерських відносин з мерією Барселони (Іспанія), а також угоду про партнерство з Єврометрополією Страсбурга (Франція) і муніципалітетом Келя (Німеччина). Міжнародну суб'єктність Харкова також підтверджує обрання міського голови віцепрезидентом першого бюро Форуму мерів Європейської економічної комісії ООН. Такий статус відкриває можливості для співробітництва з міжнародними організаціями та фондами у процесі відродження міста.

У 2025 році Харків посилив свою координаційну роль серед прифронтових міст країни. У місті відбувся перший Форум прифронтових міст та громад «Стратегічні виміри міст-форпостів», за підсумками якого оголошено про створення Асоціації прифронтових міст та громад. Головою новоствореної Асоціації став Харківський міський голова, що підкреслює координаційну роль Харкова у формуванні механізмів підтримки та

відновлення громад, розташованих у безпосередній близькості від зони активних бойових дій.

1.2. Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал

Харків розташований у північно-східній частині України на вододілі річкових систем Дніпра і Дону. Місто є адміністративним центром Харківської області та Харківської міської територіальної громади. Територія громади становить 350 км² та адміністративно поділяється на дев'ять районів: Шевченківський, Київський, Слобідський, Холодногірський, Салтівський, Новобаварський, Індустріальний, Немишлянський та Основ'янський.

За площею території Харків є зіставним із такими європейськими містами, як Відень (415 км²) чи Мюнхен (310 км²).

Місто розташоване на перетині транспортних коридорів міжнародного значення «північ-південь» і «захід-схід». Відстань до Києва становить 478 км, до Дніпра – 213 км, до Одеси – 831 км, до Львова – 1028 км. У довоєнний період місто виконувало важливу транзитну функцію на напрямку Європа – Азія, що створювало вагомі логістичні переваги для промисловості та торгівлі.

З Харківською міською територіальною громадою межує вісім громад Харківського району: Безлюдівська, Височанська, Малоданилівська, Пісочинська, Роганська, Солоницівська селищні громади та Вільхівська і Циркунівська сільські громади.

Водночас близькість до державного кордону з країною-агресором (близько 30-40 км) з початком повномасштабної збройної агресії 24 лютого 2022 року суттєво підвищила безпекові ризики, пов'язані з географічним положенням міста. Місто перебуває під постійними обстрілами, що суттєво позначається на всіх аспектах життєдіяльності громади та визначає особливі умови формування стратегії розвитку.

Територія громади розташована на порубіжжі фізико-географічних зон лісостепу та степу. Рельєф представлений горбистою рівниною, понад половина території громади сягає висоти близько 100 метрів над рівнем моря. Основні форми рельєфу – річкові долини з вододільними плато.

Гідрографічна мережа представлена чотирма основними річками: Уди, Лопань, Харків та Немишля із сумарною протяжністю в межах міста 58 км. Основним джерелом питної води є Печенізьке водосховище на річці Сіверський Донець. На території громади налічується понад 20 водойм штучного та природного походження.

Клімат помірно континентальний із відносно холодною мінливою зимою та тривалим, іноді посушливим літом. Середньорічна температура становить +7,5 °С (січень –6,1 °С, липень +20,5 °С), середньорічна кількість опадів – 515 мм, середня швидкість вітру – 4,0 м/с, вологість повітря – 74 %.

Зелений масив міста охоплює 15,4 тисячі гектарів. Паркова інфраструктура включає 92 сквери, 27 парків, 4 сади, 7 бульварів, 4 гідропарки, лугопарки, 1 лісопарк, 5 набережних, 7 борів, гаї, схили, яри, зелені насадження вздовж магістралей, на прибудинкових територіях, територіях підприємств, закладів охорони здоров'я, закладів освіти тощо. Їхнє збереження та подальший розвиток сприяють покращенню

екологічного стану, формуванню комфортного міського середовища та підвищенню якості життя населення.

По долині річки Уди через місто проходить міграційний шлях птахів, який, згідно із Законом України «Про екологічну мережу України», необхідно охороняти в запроєктованій екологічній мережі. Також у межах міста збереглися окремі ділянки зникаючих природних середовищ існування, які потребують ретельної охорони в межах Смарагдової мережі. Незважаючи на складні умови існування під впливом антропогенного навантаження, на території міста зростають 16 видів рослин і мешкають 50 видів тварин, занесених до Червоної книги України. На жаль, значна кількість цих видів не охороняється, що не відповідає вимогам Закону «Про Червону книгу України».

Природно-заповідний фонд налічує 17 територій та об'єктів загальною площею понад 1,5 тисячі гектарів, серед яких загальнодержавного значення: ботанічний сад Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та Харківський зоологічний парк, регіонального значення – регіональний ландшафтний парк Сокольники-Помірки. У громади є 14 об'єктів місцевого значення: ботанічний сад Кулиничі; лісовий заказник Григорівський бір; гідрологічний заказник Крюківський; 11 ботанічних пам'яток природи – Помірки, Сокольники-Помірки, Залютинська, Будинок вчених, Дерева Гінкго, Дуб Бабушкін, Інститутська, Пушкінська, Сад імені Т. Г. Шевченка, Чорноглазівська, Чорноглазівські дуби.

До 2022 року екологічний стан довкілля загалом характеризувався як стабільний: індекс забруднення атмосферного повітря у 2021 році становив 3,21, що належало до найкращих показників серед обласних центрів України (у 2025 році цей індекс покращився до значення у 2,46).

Унаслідок бойових дій об'єкти природно-заповідного фонду та зеленого господарства громади зазнали значних пошкоджень від обстрілів, а екологічна ситуація потребує окремого моніторингу як чиннику якості життя населення. Найважчим задокументованим випадком воєнного впливу на довкілля стало руйнування нафтобази у Немишлянському районі міста внаслідок ворожого удару в лютому 2024 року: витік і загоряння близько чотирьох тисяч тон дизельного палива та бензину спричинили критичне забруднення ґрунтів, підземних і поверхневих вод у зоні житлової забудови. Значна частина нафтопродуктів осіла в донних відкладах заплави річки Немишля, сформувавши вторинне хронічне джерело забруднення, що зберігається й через два роки після аварії. Для відновлення території ухвалено Стратегію відновлення території з очищенням ґрунтів і донних відкладів на місці методом електрокінетичної біоремедіації; на її основі готується пілотний проект із залученням міжнародного фінансування в межах ініціатив зеленого відновлення України.

Обмежені можливості екологічного моніторингу ускладнюють об'єктивну оцінку стану довкілля та можуть стримувати повернення населення. Для заповнення цієї прогалини Стратегія передбачає залучення міжнародних партнерів (профільних агенцій ООН) для проведення комплексного екологічного аудиту території після стабілізації безпекової ситуації.

1.3. Характеристики населення та трудових ресурсів

Людський капітал є водночас найціннішим активом громади та одним із її головних стратегічних викликів. Аналіз демографічної ситуації та стану трудового потенціалу є одним із ключових елементів стратегічного планування, оскільки повномасштабна збройна агресія російської федерації, що розпочалася у 2022 році, спричинила безпрецедентні демографічні та соціально-економічні трансформації.

Харків історично є одним із найбільш населених та урбанізованих міст України. Довоєнна щільність наявного населення становила 4 060 осіб/км², а у деяких районах міста (Салтівський район) – понад 9 100 осіб/км², що є високим показником у порівнянні з багатьма європейськими містами.

До 2022 року громада мала відносно стабільну демографічну базу, хоча й зі складною віковою структурою. Проте повномасштабна війна трансформувала всі ключові показники: від чисельності населення та рівня міграції до структури зайнятості, рівня безробіття та масштабу соціального навантаження на бюджет громади.

Чисельність населення, природний та міграційний рух. До початку повномасштабного вторгнення демографічна ситуація в Харкові характеризувалася повільним скороченням чисельності населення. Водночас цей процес частково компенсувався стабільним позитивним міграційним приростом. Офіційні дані Державної служби статистики України на початок 2022 року фіксували чисельність наявного населення міста на рівні 1 421,1 тисячі осіб.

Таблиця 1.3.1 – Демографічна динаміка Харкова у 2005–2021 роках

Показник	Роки				
	2005	2010	2015	2020	2021
Середня чисельність наявного населення, тисяч осіб	1 464,0	1 449,4	1 451,3	1 438,5	1 427,5
Кількість народжених, осіб	11107	12774	12678	8755	8270
Кількість померлих, осіб	19157	18038	19318	21494	27584
Природний приріст, скорочення (–), осіб	-8050	-5264	-6640	-12739	-19314
Міграційний приріст, скорочення (–), осіб	6484	-492	3485	3418	6553
На 1000 осіб					
Кількість народжених	7,6	8,8	8,7	6,1	5,8
Кількість померлих	13,1	12,4	13,3	14,9	19,3
Природний приріст/скорочення	-5,5	-3,6	-4,6	-8,8	-13,5
Міграційний приріст/скорочення	4,4	-0,3	2,4	2,4	4,6

Примітка: за даними Головного управління статистики у Харківській області

Аналіз даних за 2020-2021 роки свідчить, що природне скорочення населення суттєво прискорилося у 2021 році, що частково може бути пов'язано з наслідками пандемії COVID-19. У 2021 році природне скорочення становило 19 314 осіб, що на 51,6 % більше, ніж у 2020 році. Водночас Харків залишався міграційно привабливим центром: у 2021

році міграційний приріст (+6 553 особи) майже подвоївся порівняно з 2020 роком та компенсував третину природного скорочення.

Події 2022 року кардинально змінили ситуацію. У найкритичніший період, у березні 2022 року, чисельність жителів міста скоротилася до 400 тисяч осіб. Це стало найбільшим демографічним шоком у новітній історії міста. Однак громада продемонструвала незламність і стійкість. Починаючи з осені 2022 року, після деокупації значної частини Харківської області, розпочався поступовий процес повернення жителів. Станом на початок 2024 року орієнтовна чисельність населення міста відновилася до майже 1,2 млн осіб, а на початок 2026 року оцінюється на рівні близько 1,3 млн осіб.

Важливо зазначити, що фізичне відновлення чисельності населення не є тотожним відновленню трудового потенціалу. Повернення населення значною мірою відбулося за рахунок економічно неактивних груп (жінки з дітьми, пенсіонери). Це створює структурний дисбаланс: за наявності значної чисельності жителів місто водночас стикається з гострим дефіцитом кваліфікованих кадрів для промисловості та будівництва.

Складна динаміка підтверджується даними про реєстрацію місця проживання. За період з 24 лютого 2022 року до 01 січня 2024 року в місті було зареєстровано 14 408 осіб, тоді як знято з реєстрації 56 989 осіб. Це свідчить про те, що частина жителів, які повернулися, формально не змінювали місце реєстрації під час вимушеної евакуації.

Масштаби повернення населення є одними з найвищих на національному рівні. За даними Міжнародної організації з міграції, станом на червень 2024 року Харківська область зафіксувала один з найвищих показників повернення переміщених осіб серед усіх регіонів України, поступаючись лише Києву та Київській області. Це свідчить про високий рівень прив'язаності харків'ян до міста та готовність до повернення навіть в умовах тривалих безпекових ризиків. Феномен підтверджується соціологічними даними: 94% жителів міста пишаються тим, що є харків'янами.

Вікова структура та рівень соціального навантаження. Аналіз довоєнної вікової структури виявляє системні демографічні виклики, які формувалися протягом десятиліть та загострилися внаслідок війни. На початок 2022 року громада мала типову для великих міст структуру з ознаками демографічного старіння: переважання жіночого населення (54 %) над чоловічим (46 %); основне демографічне навантаження припадало на осіб у віці 60 років і старше (23,4 % населення); частка дітей у віці до 17 років становила 15,4 %; частка працездатного населення (умовно 18-59 років) становила 61,2 % від загальної чисельності.

Таблиця 1.3.2 – Розподіл постійного населення Харкова за статтю та віком на 01 січня 2022 року

Вікова група	Обидві статі (осіб)	% до загалу	Чоловіки (осіб)	% до загалу	Жінки (осіб)	% до загалу
0-17 років	215 591	15,4	110 503	7,9	105 088	7,5
18-59 років	857 492	61,2	423 683	30,2	433 809	31,0
60 і старше	328 475	23,4	113 472	8,1	215 003	15,3
Усього	1 401 558	100,0	647 658	46,2	753 900	53,8

Події 2022-2025 років, зокрема вимушена міграція (переважно жінок та дітей) та мобілізаційні процеси суттєво змінили цю структуру. Однак актуальні статистичні дані для побудови нового розподілу наразі відсутні.

Соціальне навантаження на бюджет та інфраструктуру громади залишається дуже високим. Ключовим механізмом підтримки жителів міста є надання додаткових соціальних гарантій (місцевих пільг) коштом бюджету громади. Масштаб цієї підтримки залишається стабільно високим: у 2023 році пільги отримали 592,3 тисячі осіб; у 2024 році – 593,3 тисячі осіб; у 2025 році – 593,9 тисячі осіб. Ці цифри свідчать про те, що прямою соціальною підтримкою міста охоплено близько 45 % наявного населення. Фінансово це виражається у значних видатках: у 2023 році на додаткові соціальні гарантії було спрямовано 491,2 млн гривень, у 2024 році – 398,4 млн гривень, у 2025 році – 398,8 млн гривень.

Окрім внутрішньо переміщених осіб, значна кількість постійних жителів міста належить до вразливих категорій. Станом на початок 2026 року у місті налічувалось: 78,1 тисячі осіб з інвалідністю, зокрема 3 999 дітей; 361,8 тисячі пенсіонерів; 6,6 тисячі малозабезпечених сімей, 1 401 дитина-сирота та дитина, позбавлена батьківського піклування. Окремої уваги потребують нові категорії жителів громади, які сформувалися внаслідок війни. Зокрема, кількість дітей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, які отримують щомісячну адресну допомогу, на початок 2026 року становила 648 осіб, що на 395 більше, ніж на початок 2024 року.

Таблиця 1.3.3 – Чисельність окремих категорій населення Харкова, що потребують соціальної підтримки, у 2023–2025 роках, тисяч осіб на початок періоду

Категорія	Роки			
	2023	2024	2025	2026
Пенсіонери	346,5	345,2	340,1	330,0
Особи з інвалідністю	63,6	69,6	82,0	78,1
Діти з інвалідністю	4,5	4,9	4,7	4,0
Отримувачі місцевих пільг та соціальних гарантій	563,6	592,3	593,3	593,9
Внутрішньо переміщені особи	150,3	195,1	203,7	211,4

Примітка: за даними Головного управління Пенсійного фонду України в Харківській області.

Розподіл населення за адміністративними районами міста. Довоєнний розподіл населення був нерівномірним, що визначалося характером забудови (багатоповерхова, приватний сектор) та площею районів. Найбільш щільно заселеними були Салтівський та Шевченківський райони, де щільність населення перевищувала 5,4 тисячі осіб на км². Найменша щільність фіксувалася в Основ'янському та Холодногірському районах.

Збройна агресія призвела до значних змін у розселенні. Райони, що зазнали найбільших руйнувань (зокрема Салтівський, Київський, Індустріальний), втратили значну частину жителів. Актуальні відомості про реєстрацію та зняття з реєстрації показують, що найбільше чисте скорочення зареєстрованих жителів (близько 10 тисяч осіб) відбулося у Салтівському районі.

Таблиця 1.3.4 – Наявне населення та щільність за районами Харкова на 01 січня 2022 року

Райони міста	Територія, км2	Наявне населення, тисяч осіб	Щільність, осіб на км2
Індустріальний	45,27	154,4	3 411
Київський	51,67	182,9	3 540
Немишлянський	31,07	138,1	4 445
Новобаварський	35,99	101,3	2 815
Основ'янський	45,75	91,1	1 991
Салтівський	31,61	288,1	9 114
Слобідський	28,15	140,1	4 973
Холодногірський	35,40	80,6	2 277
Шевченківський	45,11	244,5	5 422
Усього по місту	350,0	1 421,1	4 060

Ринок праці та зайнятість. Ринок праці громади зазнав шокового падіння у 2022 році, але демонструє ознаки адаптації та послідовного відновлення у 2023–2025 роках. Довоєнний період (кінець 2021 року) характеризувався стабільно низьким рівнем зареєстрованого безробіття – 4,7 тисячі осіб, а навантаження на 1 вакансію становило 2 особи. У 2022 році ситуація різко погіршилася: попри скорочення кількості зареєстрованих безробітних, кількість вакансій впала до 0,4 тисячі, а навантаження на 1 робоче місце зросло до 9 осіб.

Протягом 2023–2025 років ринок праці активно відновлювався. Так, 2023 рік став роком адаптації: кількість створених нових робочих місць досягла 18,2 тисячі; навантаження на 1 вакансію на кінець року суттєво скоротилось до 3 осіб. Наступний 2024 рік закріпив позитивну динаміку: було створено 18,4 тисяч нових робочих місць, кількість актуальних вакансій зросла до 8,9 тисячі; навантаження на 1 вакансію на кінець року скоротилося до 2 осіб. У 2025 році посилюється дефіцит кадрів: навантаження на 1 робоче місце скоротилося до 1 особи, що свідчить не стільки про відновлення ринку, скільки про суттєвий дефіцит робочої сили, зумовлений міграцією та мобілізацією, на тлі одночасного зростання попиту на працівників. Так, за 2025 рік було створено 20,9 тисячі нових робочих місць, що підтверджує позитивні темпи відновлення економічної активності. Протягом 2025 року до міського центру зайнятості звернулося 13,0 тисячі осіб (у 2024 році – 12,5 тисячі), статус безробітного отримали 7,0 тисяч осіб.

Таблиця 1.3.5 – Ключові показники ринку праці Харкова у 2020–2025 роках, тисяч осіб

Показник	Роки					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Зареєстровані безробітні	26,6	25,4	17,0	8,4	6,7	7,0
Кількість актуальних вакансій	2,5	2,0	0,4	6,5	8,9	10,0
Навантаження на 1 вакансію (осіб)	4	2	9	3	2	1
Створено нових робочих місць	28,3	27,6	11,2	18,2	18,4	20,9

Окремим стратегічним пріоритетом кадрової політики є інтеграція ветеранів війни. Ця група розглядається не лише через призму соціального захисту, а як важливий кадровий резерв, що має специфічні компетенції (дисципліна, кризовий менеджмент, технічні навички). Адаптація робочих місць та програм перекваліфікації під потреби ветеранів є одним із ключових інструментів подолання дефіциту робочої сили в технічних та управлінських секторах.

Гендерна структура населення та ринку праці. Аналіз гендерної структури виявив певний дисбаланс, який поглибився внаслідок війни та створює додаткові виклики для ринку праці. До війни (на початок 2022 року) у громаді фіксувалося значне переважання жінок (53,8 %) над чоловіками (46,2 %). Серед внутрішньо переміщених осіб дисбаланс є ще більш вираженим. Станом на 1 січня 2026 року серед 211,4 тисячі осіб жінки становили 58,2 %, а чоловіки – 41,8 %.

До війни гендерна структура ринку праці Харкова характеризувалася тим, що близько 40 % зайнятих становили жінки (частково це пояснюється промисловою спеціалізацією міста та регіону). Наразі громада стикається зі структурною проблемою: демографічна структура населення дедалі більше схиляється у бік превалювання жінок, тоді як у структурі зайнятості значну частку традиційно займають галузі з переважним попитом на робочу силу у технічних і робітничих професіях. Це створює стратегічну необхідність у програмах перекваліфікації та адаптації ринку праці для ширшого залучення жіночого трудового потенціалу у ключові сектори економіки міста. Наразі актуальні офіційні дані щодо гендерного розподілу безробіття та розриву в оплаті праці відсутні, що обмежує можливості для детального аналізу.

Внутрішньо переміщені особи: характеристика та інтеграція. Внутрішньо переміщені особи стали значною частиною населення громади. Їхня чисельність зростала протягом останніх років і станом на 1 січня 2026 року сягнула 211,4 тисячі осіб, станом на 1 липня 2026 року – 217,5 тисячі осіб. Розподіл по районах є нерівномірним, з найбільшою концентрацією у Салтівському та Шевченківському районах, які разом прийняли більше третини всіх переміщених осіб.

Таблиця 1.3.6 – Розподіл внутрішньо переміщених осіб по районах Харкова у 2024-2026 роках (на кінець періоду)

Район	2024		2025		перше півріччя 2026	
	кількість осіб	% від загальної кількості	кількість осіб	% від загальної кількості	кількість осіб	% від загальної кількості
Салтівський	36 273	17,8	38 933	18,4	40 630	18,7
Шевченківський	35 573	17,5	37 545	17,8	38 917	17,9
Слобідський	25 756	12,6	26 044	12,3	26 538	12,2
Немишлянський	23 801	11,7	24 466	11,6	25 007	11,5
Київський	21 572	10,6	22 399	10,6	23 024	10,6
Індустріальний	18 913	9,3	19 190	9,1	19 754	9,1
Новобаварський	15 108	7,4	15 371	7,3	15 514	7,1
Основ'янський	13 845	6,8	14 254	6,7	14 594	6,7
Холодногірський	12 832	6,3	13 172	6,2	13 499	6,2

Район	2024		2025		перше півріччя 2026	
	кількість осіб	% від загальної кількості	кількість осіб	% від загальної кількості	кількість осіб	% від загальної кількості
Усього по місту	203 673	100,0	211 374	100,0	217 477	100,0

Ця група населення характеризується високим рівнем соціальної вразливості: майже третину становлять пенсіонери, майже 16 % – особи з інвалідністю. Варто відзначити, що інтеграція внутрішньо переміщених осіб у ринок праці залишається складним завданням. У 2025 році офіційно було працевлаштовано лише близько 15 % внутрішньо переміщених осіб. Це вказує на значні бар'єри в працевлаштуванні, пов'язані з невідповідністю кваліфікацій попиту, проблемами з доглядом за дітьми або здоров'ям, небажанням роботодавців наймати жінок віком 50+.

Для посилення інституційної спроможності та всебічної підтримки цієї категорії у лютому 2025 року було створено окремий виконавчий орган, основними завданнями якого є реалізація державної та міської політики у сфері соціального захисту та інтеграції внутрішньо переміщених осіб, координація заходів із забезпечення їх тимчасовим житлом та соціальними послугами. У липні 2025 року запрацював спеціалізований 12-й підрозділ Центрів надання адміністративних послуг – Міський центр надання послуг внутрішньо переміщеним особам; впродовж цього року було впроваджено нову адміністративну послугу – субсидію на оплату вартості найму (оренди) житлового приміщення. Станом на початок квітня 2026 року у місті функціонує 57 гуртожитків, де проживає понад 7,0 тисячі внутрішньо переміщених осіб.

Окремим інструментом підтримки житлових потреб переміщених осіб є пільгове кредитування в рамках Міської цільової програми будівництва (придбання) доступного житла. У 2025 році за цим напрямком укладено договорів на суму 5,9 млн гривень для будівництва / придбання 5 квартир загальною площею 263,8 м². Хоча масштаб цього інструменту є відносно невеликим порівняно з гуртожитковим розміщенням, він забезпечує більш стійкий результат інтеграції – сприяє переходу внутрішньо переміщених осіб від тимчасового до постійного облаштування в громаді, що є необхідною умовою їхньої повноцінної інтеграції.

Доходи населення. Рівень доходів населення, попри військові дії, зростає у номінальному вимірі. Розрахункові дані показують зростання середньої заробітної плати в місті. При цьому розрив із середнім показником по Україні скоротився: якщо у 2021 році зарплата в Харкові була на 13 % нижчою, то у 2025 році – лише на 2 %. Прогноз бюджету громади на 2026–2028 роки закладає зростання середньої заробітної плати, що свідчить про очікуване економічне відновлення та посилення конкуренції за дефіцитні трудові ресурси. Середній розмір пенсії в місті також демонструє повільне зростання: за останні два роки вона зросла на 20 % – з 5 348 до 6 418 гривень.

Таблиця 1.3.7 – Динаміка номінальних доходів населення Харкова у 2021-2025 роках

Показник	Роки				
	2021	2022	2023	2024	2025
Середньомісячна заробітна плата штатних працівників, гривень					
- місто Харків	12 199 ¹	14 000 ²	16 000 ²	20 700 ²	23 000 ²
- по Україні	14 014 ³	14 847 ⁴	17 442 ⁴	21 473 ⁴	25 946 ⁴
Середній розмір пенсії на кінець року, гривень					
- місто Харків	4 119	4 693	5 348	5 765	6 418
- по Україні	3 992	4 623	5 385	5 789	6 545

¹ по Харківському району. Відповідно до Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, затвердженого наказом Міністерства розвитку громад та територій від 26.11.2020 № 290, формування та поширення статистичної інформації Головним управлінням статистики у Харківській області починаючи з даних за I квартал 2021 року, здійснювалося у розрізі районів (м. Харків у складі Харківського району).

² Розрахункові дані. Згідно з пунктом 1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» фізичні особи, фізичні особи – підприємці, юридичні особи під час воєнного стану або стану війни та протягом трьох місяців після його припинення мали право, зокрема у 2022–2025 роках, не подавати статистичну та фінансову звітність.

³ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

⁴ Дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

Структура зайнятості за видами економічної діяльності. Структура зайнятості зазнала вимушеної трансформації. Аналіз даних по Харківській області чітко показує сектори, які постраждали найбільше, та ті, що виявили стійкість. Найбільших втрат зазнали традиційні сектори – промисловість та торгівля. Кількість зайнятих у промисловості області скоротилася більше ніж на третину з 170,0 тисячі осіб у 2021 році до 106,5 тисячі у 2024 році. Це прямий наслідок фізичного руйнування підприємств та релокації бізнесу. У торгівлі інтенсивність скорочення дещо менша: зі 170,4 до 122,5 тисячі осіб за аналогічний період. Натомість сектор «Інформація та телекомунікації» виявив надзвичайну стійкість: кількість зайнятих у 2023 році (42,5 тисячі осіб) була лише на 5,6% нижчою за довоєнний 2021 рік (проте ситуація погіршилася у 2024 році). Це підтверджує висновки міжнародних експертів про те, що ІТ-сектор залишається опорою економіки міста завдяки мобільності та можливості дистанційної роботи. Бюджетні сфери, такі як «Охорона здоров'я та соціальна допомога», також показали відносну стабільність, скоротившись на 18,2 %, що свідчить про збереження потенціалу однієї з ключових сфер громади.

Таблиця 1.3.8 – Кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання за окремими видами економічної діяльності у Харківській області у 2018–2024 роки, тисяч осіб

Вид економічної діяльності	Роки						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Промисловість	184,6	180,9	174,3	170,0	120,2	109,2	106,5
Оптова і роздрібна торгівля; ремонт	181,6	178,0	171,6	170,4	120,6	120,5	122,4
Інформація та телекомунікації	32,0	36,5	38,5	45,0	К	42,5	39,0
Охорона здоров'я та соціальна допомога	21,2	49,2	52,4	51,0	44,2	42,1	41,8
Професійна, наукова та технічна діяльність	24,4	25,6	25,0	24,9	19,8	20,2	20,4
Транспорт, складське господарство	27,4	27,8	28,2	28,7	20,1	21,0	19,3
Будівництво	20,3	21,4	21,5	22,2	К	13,7	14,2

Примітки:

1. Дані наведено без урахування результатів діяльності банків та бюджетних установ.
2. Інформація за 2021, 2022 роки сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів та проведених дооцінок показників.
3. Дані за 2022–2024 роки наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.
4. Символ (К) – дані не оприлюднюються з метою виконання вимог Закону України "Про офіційну статистику" щодо забезпечення гарантій органів державної статистики щодо статистичної конфіденційності.

Прогноз закладає повільне відновлення населення – до 1,35 млн у 2026 році та 1,4 млн у 2027–2028 роках. Одночасно прогнозується стійке зростання попиту на робочу силу: кількість штатних працівників має зрости з 271 тисяч у 2024 році до 304 тисяч у 2028 році. На тлі обмеженої демографічної бази це призведе до загострення дефіциту кадрів та стрімкого зростання номінальної заробітної плати (прогноз на 2028 рік – 35 000 гривень). Рівень зареєстрованого безробіття при цьому залишатиметься на низькому рівні (1,8–1,9 тисячі осіб), що лише підтверджує дефіцит робочої сили, а не відсутність роботи.

Важливо, що прогнозний показник 1,4 млн осіб на 2028 рік є цільовим орієнтиром, а не інерційним прогнозом. Він ґрунтується на сценарному припущенні про стабілізацію безпекової ситуації та реалізацію міських програм стимулювання повернення фахівців.

Таблиця 1.3.9 – Прогнозні показники населення та ринку праці Харкова у 2026–2028 роках

Показник	Роки		
	2026	2027	2028
Чисельність наявного населення на кінець року, тисяч осіб	1 350,0	1 400,0	1 400,0
Середньооблікова кількість штатних працівників, тисяч осіб	286,8	295,4	304,3
Середньомісячна заробітна плата, гривень	26 600	31 100	35 000
Чисельність зареєстрованих безробітних на кінець року, осіб	1 820	1 895	1 920

У 2025 році місто перейшло до системної інституціоналізації ветеранської політики задля забезпечення плавного переходу Захисників та Захисниць до цивільного життя. З 1 січня

2025 року почав функціонувати профільний Департамент з питань ветеранської політики, а також створено відповідну Координаційну раду при міському голові. Стратегічний вектор цього напрямку закріплено затвердженням у грудні 2025 року Комплексної програми на 2026–2030 роки та створення спеціалізованого комунального закладу «Ветеранський центр Харкова». Через Харківський міський центр соціальних служб «Довіра» Департаменту соціальної політики підтримку отримали 537 ветеранів війни та 270 осіб із сімей ветеранів та демобілізованих осіб. Разом ці інституції формують єдину міську екосистему підтримки ветеранів, ветеранок та їхніх родин.

В 2023 році, з метою якісного надання послуг ветеранам та членам їх сімей, укладений Меморандум про співпрацю між Харківською міською територіальною громадою та Міністерством у справах ветеранів України. З листопада 2023 року в усіх районах міста організовано роботу єдиного вікна «Адмінсервіс Ветеран», де без черги надається 47 послуг, включаючи місцеві. За 2025 рік надано 14 тисяч послуг (2024 – 10 тисяч, 2023 – 7,3 тисячі послуг).

Матеріальним виміром житлової підтримки захисників є пільгове кредитування в рамках Міської цільової програми будівництва (придбання) доступного житла: у 2025 році укладено 18 кредитних договорів на суму 24,97 млн гривень – 10 договорів для учасників АТО (11 квартир, 643,3 м²) та 8 договорів для учасників оборони України від збройної агресії російської федерації (8 квартир, 507,2 м²). Забезпечення ветеранів та їхніх родин доступним житлом розглядається громадою як базова умова успішної реінтеграції та утримання цієї категорії у місті.

1.4. Характеристики інфраструктури

Інфраструктурне забезпечення є базовою передумовою сталого розвитку територіальної громади. Інфраструктура Харкова, яка до 2022 року була однією з найбільш розгалужених в Україні, зазнала значних пошкоджень внаслідок збройної агресії російської федерації. Аналіз фактичного стану фіксує подвійний процес: з одного боку – суттєві масштаби руйнувань, з іншого – високий рівень адаптивності у відновленні критичних функцій життєзабезпечення.

Транспортна інфраструктура. Система громадського транспорту міста є однією з найбільш розвинених в Україні, до складу якої входить підземний електротранспорт (метрополітен), наземний електротранспорт (тролейбуси, трамваї), наземний автомобільний транспорт (автобуси), канатна дорога (1 385 м). Перші три відіграють ключову роль у задоволенні потреб містян в пересуваннях.

Харківський метрополітен – другий за часом відкриття в Україні (1975 рік) налічує 30 станцій на трьох лініях загальною протяжністю 38,7 км. Лінії метрополітену проходять майже через усі райони міста, проте розподіл між ними не є рівномірним: Шевченківський район – 9 станцій, Київський район – 7, Немишлянський – 4, Слобідський і Холодногірський райони – по 3, Індустріальний район – 2, Основ'янський і Салтівський райони – по 1 станції. До початку повномасштабного вторгнення розпочато інвестиційний проект, який передбачає в Слобідському та Основ'янському районах міста будівництво двох нових станцій метрополітену із проектними назвами «Державінська»

та «Одеська». Парк рухомого складу метрополітену на початок 2022 року становив 326 вагонів.

Маршрути наземного пасажирського транспорту проходять через усі адміністративні райони міста. Станом на початок липня 2026 року функціонують 29 тролейбусних, 13 трамвайних та 64 автобусних маршрути. З 2020 року в місті розпочато експлуатацію тролейбусів з автономним ходом, що дозволило з'єднати віддалені частини міста: Північну Салтівку, Жихор та П'ятихатки.

Обсяг пасажирських перевезень відбиває динаміку життя у місті: 2022 рік: шокове падіння перевезень (більше, ніж у два рази з 2021 роком) через масову евакуацію населення та зупинку роботи метрополітену, який використовувався як укриття; у 2023 році відбувається збільшення кількості пасажирів у порівнянні з 2022 роком (приблизно на 70 %); відомості за 2024–2025 рік свідчать про збереження позитивної динаміки.

Транспортна система громади, що історично виконувала функцію одного з найбільших транспортних вузлів країни, зазнала прямого та системного впливу бойових дій та суттєвих збитків. Було пошкоджено електродепо «Салтівське» та електродепо метрополітену «Немишлянське», пішохідні виходи метрополітену, тягові підстанції, трамвайні та тролейбусні лінії, рухомий склад. Станом на 1 січня 2024 року, за попередньою оцінкою, загальний обсяг завданих збитків об'єктам наземного транспорту становив 2 455,4 млн гривень, метрополітену – 2 187,5 млн гривень. Проте з 16 травня 2022 року як захід соціальної підтримки підприємства комунального транспорту здійснюють перевезення пасажирів міським пасажирським транспортом на безоплатній основі.

Таблиця 1.4.1 – Пошкодження та наявний парк комунального транспорту у Харкові на 1 липня 2026 року

Вид транспорту	Експлуатаційна довжина мережі	Наявний інвентарний парк	Пошкоджено, знищено
Метрополітен	38,7 км 3 лінії, 30 станцій	326 вагонів	47 вагонів пошкоджено
Трамвай	220 км трамвайної колії та контактної мережі (в одному напрямку) 13 маршрутів	292 вагони, у тому числі 16 орендованих	138 вагонів пошкоджено
Тролейбус	263 км контактної мережі (в одному напрямку) 13 маршрутів	276 тролейбусів, у тому числі 16 орендованих	107 тролейбусів пошкоджено
Автобус	52 комунальних маршрути	312 комунальних автобусів	97 автобусів пошкоджено

Загальна протяжність автомобільних доріг у місті – 1 807,2 км, з яких 986,3 км мають удосконалене покриття. Станом на початок 2024 року було пошкоджено 3,6 млн м² дорожнього полотна, збитки сягнули 4 679,4 млн гривень. Витрати на утримання та ремонт вулично-дорожньої мережі є одним із пріоритетів міського бюджету: у 2023 році

вони становили 574,2 млн гривень, у 2024 році зросли до 852,1 млн гривень, у 2025 році – 1 579,5 млн гривень. Проводиться утримання 2,6 тисячі транспортних світлофорів, 1,8 тисячі пішохідних світлофорів, 33,5 тисячі дорожніх знаків та 32,6 тисячі метрів направляючої пішохідної огорожі.

Станом на початок 2025 року у місті зареєстровано 368,5 тисяч транспортних засобів, зокрема 5 437 електромобілів та 4 927 гібридних автомобілів. Для порівняння на початок 2021 року було зареєстровано 1 774 електромобілів та 1 614 гібридних автомобілів при загальній кількості 325,7 тисячі одиниць транспорту.

Харків є одним з найбільших залізничних вузлів України. Його обслуговує Регіональна філія «Південна залізниця» АТ «Українська залізниця». Вузол забезпечує як пасажирське, так і вантажне сполучення, інтегруючи громаду в національні та міжнародні транспортні коридори. Навіть в умовах воєнного стану залізничне сполучення залишається ключовою артерією для мобільності населення та логістики. Місто запланувало модернізацію приміського сполучення через будівництво головних станцій приміського руху, пов'язаних зі станціями метрополітену для створення пересадочних вузлів (місця визначено в районі станцій Залютино та Підгородня).

До 2022 року в місті активно функціонував «Міжнародний аеропорт «Харків», який мав резерви пропускної спроможності та можливість приймати різні типи літаків. У зв'язку з повномасштабною збройною агресією росії та безпековими ризиками, цивільне авіасполучення на території громади тимчасово припинено.

Житлово-комунальна інфраструктура. Харків має один із найбільших житлових фондів в Україні. Загальна площа житлового фонду міста становить понад 28 млн м², що включає понад 8 тисяч житлових будинків комунальної власності. Місто обслуговується розгалуженою мережею інженерних комунікацій: 2,7 тисячі км водопровідних мереж, 1,7 тисячі км каналізаційних мереж та 618 км зливової каналізації – це одна з найбільших комунальних систем у Східній Європі.

Інфраструктура житлово-комунального господарства зазнала найбільших руйнувань. Станом на 01 липня 2026 року налічується 13 626 пошкоджених об'єктів, з них 10 031 – це житлові будинки. Більше 170 тисяч харків'ян залишилися без житла. Дефіцит житлового фонду є не лише гуманітарною проблемою, але й головним бар'єром для економічного відновлення. Відсутність доступного житла фізично обмежує можливість залучення необхідних фахівців з інших регіонів або повернення кваліфікованих кадрів, які втратили домівки. Відновлення житла є передумовою для розблокування ринку праці. Найбільших руйнувань зазнали мікрорайони Північна Салтівка (пошкоджено 70 % будівель), Горизонт, П'ятихатки та Роганський житловий масив.

Таблиця 1.4.2 – Структура пошкодженого житлового фонду Харкова на 02.07.2026 року

Категорія житлового фонду	Кількість пошкоджених об'єктів
Багатоквартирні будинки (комунальної власності)	4 243
Багатоквартирні будинки (об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельні / житлові кооперативи)	620
Будинки приватного сектору	5 298

Категорія житлового фонду	Кількість пошкоджених об'єктів
Будинки відомчого фонду	90
Усього житлових будинків	10 251

Роботи з відновлення є пріоритетом номер один для громади. У 2024 році коштом місцевого бюджету проведено капітальний ремонт у 108 будинках комунальної власності та об'єднань співвласників багатоквартирних будинків на суму 317,8 млн гривень (додатково коштом державних субвенцій – у 8 будинках на суму 351,8 млн гривень), а також поточний ремонт з усунення аварій на 486,8 млн гривень. У 2025 році відповідні показники становили: 111 будинків на 339,5 млн гривень (29 будинків на 620,3 млн гривень), а також поточний ремонт – 892,9 млн гривень.

Паралельно з відновленням пошкодженого фонду громада реалізує Міську цільову програму будівництва (придбання) доступного житла – інструмент довгострокової житлової політики, що діє на засадах бюджетної політики та пільгового кредитування. Так, за 2021–2025 роки укладено 264 кредитні договори на будівництво 294 квартир загальною площею 17 118 м², а обсяг бюджетної підтримки склав 282,47 млн гривень. Лише у 2025 році укладено 59 кредитних договорів на 64 квартири (3,9 тисячі м²) на загальну суму 90,6 млн гривень, що підтверджує збереження програмної активності навіть в умовах воєнного стану. Програма охоплює молоді сім'ї та одиноких молодих громадян, працівників бюджетної сфери, учасників бойових дій та внутрішньо переміщених осіб – і таким чином виконує функцію не лише житлового, але й ширшого соціального інструменту утримання та повернення ключових категорій мешканців.

Системи життєзабезпечення міста зазнали значних пошкоджень унаслідок російської збройної агресії. Станом на початок квітня 2026 року постраждала значна частина об'єктів теплопостачання, водопостачання та водовідведення – генеруючі та теплові потужності, теплові пункти, насосні й очисні споруди та інженерні мережі, – які потребують відновлення й реконструкції. Відновлення супроводжується стратегічною модернізацією та децентралізацією системи. Місто розбудовує розподілену генерацію теплової та електричної енергії (когенераційні установки, блочно-модульні котельні, автономні джерела живлення), що підвищує стійкість критичної інфраструктури та її здатність працювати в умовах відключень і цілеспрямованих ударів.

У квітні 2025 року було прийнято стратегічне рішення про реорганізацію комунального підприємства «Харківводоканал» шляхом його приєднання до комунального підприємства «Харківські теплові мережі» з подальшою зміною назви на «Харківські технологічні мережі». Ця реорганізація спрямована на підвищення операційної ефективності управління інженерними мережами міста, усунення дублювання функцій та оптимізацію витрат на адміністрування об'єднаної інфраструктури водо-, теплопостачання та водовідведення.

З метою розширення доступу жителів громади до базових послуг в умовах енергетичних викликів здійснюється реалізація міського проекту зі встановлення пунктів розливу питної води з багаторівневою системою доочищення (бюветів) з безкоштовною питною

водою для жителів міста. З початку реалізації проєкту станом на квітень 2026 року було встановлено 73 бювета.

Таблиця 1.4.3 – Стан інженерних мереж Харкова у 2021-2025 роках

Показник	Роки				
	2021	2022	2023	2024	2025
Теплові мережі					
- загальна протяжність у двотрубному обчисленні (км)	1 613,5	1 611,1	1 648,5	1 651,2	1 649,1
- перекладено (км)	102,0	200,0	220,0	92,7	54,5
Водопровідні мережі					
- загальна протяжність, км	2 694,1	2 739,0	2 741,0	2 744,5	2 744,7
- перекладено (км)	21,0	10,2	17,1	14,6	16,3
Каналізаційні мережі					
- загальна протяжність (км)	1 679,9	1 684,0	1 684,5	1 684,5	1 685,3
- перекладено (км)	2,5	0,9	1,9	1,9	4,2

Важливими напрямками утримання міської інфраструктури є: 1) розвиток системи вуличного освітлення – так у 2025 році відремонтовано 5,3 тисячі світильників, замінено 216 пошкоджених опор, встановлено 1,6 тисячі енергоефективних світильників, 4,9 тисячі електроламп, змонтовано 35,9 км мереж освітлення; 2) підтримка ліфтового господарства – на квітень 2026 року місто утримувало близько 6,8 тисячі ліфтів, понад 6,3 тисячі систем диспетчеризації та додатково 252 ліфти у будинках об'єднань співвласників багатоквартирних будинків і житлових кооперативів.

Поводження з побутовими відходами. Громада має стабільну та працездатну систему управління побутовими відходами. Захоронення основної частини відходів, що утворюються на території міста, здійснюється на Комплексі з переробки твердих побутових відходів у місті Дергачі (загальна потужність – 350,0 тисяч тон на рік). Нині Харківський комплекс є найбільшим і одним із найтехнологічніших об'єктів управління відходами в Україні. На його базі вже функціонує сортувальна лінія твердих побутових відходів, спеціалізована інфраструктура для небезпечних і медичних відходів, а також система переробки полігонного газу в електроенергію.

Окремим викликом стали відходи від руйнувань: з початку повномасштабного вторгнення накопичено 204 тисячі тон будівельних відходів від демонтованих житлових будинків. Щомісячно надходить понад 5 тисячі тон відходів будівництва та знесення, які наразі переробляються для власних виробничих потреб. Завдяки програмі USAID «Говерла» та підтримці Уряду Японії через JICA, Комплекс оснащений сучасним обладнанням для переробки відходів руйнувань у якісну вторинну сировину.

Місто ініціює перехід до системної переробки цих матеріалів за концепцією *Urban Mining* для повторного використання у дорожньому будівництві (облаштування під'їзних шляхів) та виробництві бетонних виробів. Проте повноцінному рециклінгу заважають законодавчі бар'єри: чинне законодавство дозволяє здійснювати операції з такими відходами лише за згодою власників, через що матеріали роками зберігаються просто неба.

Загальний обсяг прийнятих відходів у 2025 році становив 2 754,05 тисячі м3 (у 2024 році – 2 200,3 тисячі м3, у 2023 – 1 968,59 тисячі м3). Комунальними підприємствами ліквідовано у 2025 році 2 150 одиниць стихійних звалищ об'ємом 15,2 тисячі м3 (у 2024 році – 2 048 одиниць на 14,6 тисячі м3, у 2023 – 1 241 одиниць на 14,2 тисячі м3).

Логістична спроможність системи підтримується завдяки залученню міжнародної технічної допомоги, що забезпечило оновлення парку спецтехніки. Станом на початок 2026 року у місті функціонує 9 831 контейнерний майданчик, а парк техніки налічує 47 спеціалізованих автомобілів для вивезення відходів та 370 одиниць іншої спеціалізованої техніки, оснащеної системою автоматизованого обліку з використанням RFID-міток.

На території Шевченківського району з 2021 року у тестовому режимі запроваджено роздільне збирання корисних компонентів твердих побутових відходів. З 2026 року громада масштабує цей досвід через перехід на триконтейнерну систему збирання біля джерела утворення: жовтий контейнер – упаковка (пластик, папір, метал), зелений – скло, сірий – змішані відходи. Інфраструктура роздільного збору на початок 2026 року налічує 312 спеціалізованих контейнерів та 837 сміттєвих урн.

Місто успішно здійснює роздільне збирання небезпечних відходів у складі побутових з подальшим їх передаванням на знешкодження та утилізацію. У 2024 році зібрано та утилізовано 5 994 люмінесцентних ламп та 1,3 тон батарейок.

Для підвищення енергонезалежності реалізовується профільний інвестиційний проєкт на Комплексі з переробки твердих побутових відходів у місті Дергачі. Так, у 2024 році введено в експлуатацію дві когенераційні установки Jenbacher потужністю 1,1 МВт кожна (на кінець 2026 року запланований запуск в експлуатацію ще двох когенераційних установок RSE потужністю 1,1 МВт кожна, отриманих від UNDP), що забезпечують енергетичне відновлення полігонного газу з виробництвом електричної енергії. Наступним етапом є запуск потужностей для термічного оброблення медичних та інших небезпечних відходів.

Стратегічна амбіція громади на 2026+ роки – перехід до інтегрованого управління відходами, що передбачає повне покриття міста системою роздільного збирання, розвиток потужностей з компостування органіки та максимальне вилучення вторинних ресурсів.

Цифрова інфраструктура. В умовах воєнного стану цифрова інфраструктура набула ключового стратегічного значення – вона забезпечує зв'язок між владою та громадянами, безперервність надання публічних послуг та стійкість міського управління. Харківська міська територіальна громада сформувала розвинену екосистему електронних сервісів і демонструє високий рівень цифровізації навіть в умовах прифронтового статусу.

За результатами Індексу цифрової трансформації регіонів і громад Міністерства цифрової трансформації України (оцінка станом на кінець травня 2026 р., 1 265 громад) Харків отримав 73,55 балів зі 100, підтвердивши лідерські позиції серед великих міст країни. За результатами дослідження «Прозорі міста» (Transparency International Ukraine, грудень 2025 р., методологія Євроіндексу) місто посіло 3 місце серед 11 обласних центрів (58 балів зі 100), поступившись лише Києву та Львову. Для прифронтового міста

це вагомий результат: громада не лише підтримує функціонування довоєнних сервісів, а й запускає нові — зокрема у 2025 році введено в дію мобільний застосунок *Open Kharkiv*, що поєднує цифрову Картку харків'янина, інструменти зворотного зв'язку з містом (опитування, відгуки), а також стрічку новин і подій.

Станом на кінець 2025 року в громаді функціонує розгалужена система інформаційних ресурсів та цифрових інструментів:

- 1) Комунікаційні канали: Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету (city.kharkiv.ua), Диспетчерська служба «1562» та Портал «1562» (1562.kharkivrada.gov.ua), багатоканальна лінія «1535» (кол-центр проєкту «Картка харків'янина»), лінія 0-800-57-34-34 (кол-центр інформаційно-довідкової підтримки з питань отримання адміністративних послуг та послуг соціального характеру).
- 2) Чат-боти: «Харків – Твій дім», «Прозорий Харків», «Харків 1562».
- 3) Портали: Портал електронних сервісів міста Харкова (e-kharkiv.khmr.gov.ua); Єдиний адресний реєстр міста Харкова (geo-portal.khmr.gov.ua); Геопортал Харкова (smart.khmr.gov.ua).
- 4) Системи управління відновленням: Дашборд відновлення та розвитку міста Харкова (в стадії впровадження); Єдина цифрова інтегрована інформаційно-аналітична система управління процесом відбудови DREAM (у статусі користувача).
- 5) Мобільні застосунки: Open Kharkiv, 1562 Харків.
- 6) Комп'ютерні інформаційні системи у формі окремої комп'ютерної бази даних: Єдиний міський реєстр актів Харківської міської ради (doc.city.kharkiv.ua); Реєстр територіальної громади.

Аналіз динаміки звернень до Центрів надання адміністративних послуг свідчить про поступове скорочення фізичних візитів, яке компенсується зростанням консультацій через кол-центр та електронні канали. Це відображає успішний перехід частини мешканців на дистанційні способи отримання послуг – закономірний результат цілеспрямованої роботи з розширення цифрових сервісів в умовах воєнного стану.

Таблиця 1.4.4 – Динаміка звернень до ключових міських цифрових сервісів Харкова у 2023–2025 роках

Сервіс	Показник	Роки		
		2023	2024	2025
Центр надання адміністративних послуг	Кількість звернень, тисяч	832,7	750,0	773,5
Консультації з питань надання адміністративних послуг через Call-центр	Кількість консультацій, тисяч	200,2	241,3	235,7
Мобільні центри надання адміністративних послуг	Кількість центрів, одиниць / Кількість звернень, тисяч	-	29 / 10,4	66 / 12,1
«Картка Харків'янина»	Видано карток, тисяч одиниць	50,8	21,7	59,8

Станом на липень 2026 року у Центрах надання адміністративних послуг міста доступно 545 видів публічних послуг (на 01.04.2025 – 459). Показовим є зростання мережі мобільних центрів надання адміністративних послуг: з 29 центрів (10 400 звернень) у 2024 році до 66 центрів (12 100 звернень) у 2025 році, що відображає зусилля громади з наближення послуг до мешканців в умовах обмеженого пересування.

Станом на початок 2026 року ключові цифрові проєкти мають такі кількісні показники: 1) на порталі електронних сервісів міста Харкова забезпечено надання 15 послуг, зареєстровано 226 100 унікальних користувачів, сформовано понад 3,5 млн довідок; 2) соціальний проєкт «Картка харків'янина» від початку свого впровадження охопив понад 522 тисячі власників та 150 бізнес-партнерів (з яких значна частина приєдналась у 2023–2025 роки) та дозволив заощадити мешканцям понад 70 млн гривень; 3) чат-бот «Харків – Твій дім» (впроваджений у червні 2022 р.) використано понад 633 тисячі разів; 4) диспетчерська служба «1562» з квітня 2023 опрацювала 1,75 млн повідомлень, з яких 96 % виконано та закрито.

В умовах гібридної війни громада системно протидіє кіберзагрозам через налагоджену взаємодію із основними суб'єктами кібербезпеки, у рамках якої виконується оперативне оповіщення про можливі кіберінциденти: за 2022 рік – 385 повідомлень, за 2023 рік – 308 повідомлень, за 2024 рік – 355 повідомлень. Здійснюється постійне доналаштування мережевого обладнання згідно з індикаторами кіберзагроз (2022 рік – 327 переліків, 2023 рік – 162 переліки, за 2024 рік – 152 переліки індикаторів кіберзагроз).

Задля актуалізації цифрових компетенцій міських посадовців організовано систематичне підвищення відповідної кваліфікації через платформу «Дія.Освіта» (відомості станом на кінець 2025 року): 1 618 осіб – курс «Цифрограм для державних службовців», 1 671 особа – «Кіберграм». Для мешканців елегантного віку на базі територіальних центрів надання соціальних послуг міста Харкова та закладів бібліотечної системи міста на регулярній основі провадиться навчальний курс з цифрової грамотності «Смартфон з нуля».

Війна стала викликом, який змусив міста шукати нестандартні рішення, поєднуючи технології, управлінські інновації та партнерську підтримку міжнародних організацій. За результатами такого пошуку, за підтримки компанії *Deloitte* та в координації з Харківським *IT Кластером* і Офісом реформ Харкова розроблено Концепцію *Kharkiv Smart City Strategy*, елементи якої громада системно впроваджує навіть у воєнних умовах.

Таблиця 1.4.5 – Пріоритетні ініціативи концепції *Kharkiv Smart City Strategy* до 2030 року

Назва ініціативи	Опис
«Я – Місто»: Е-демократія та залучення громадян / I'm the City: E-Democracy & Citizen Engagement System	Вдосконалення системи електронної демократії міста через розширення електронних петицій, спрощення електронних консультацій та онлайн-опитувань, забезпечення можливості публічного обговорення проєктів нормативних актів та впровадження партисипативного бюджетування.
Цифрове серце міста – Інтегрований дата-центр / Digital Heart of City – Integrated Data Center	Створення інтегрального дата-центру у захищених підземних спорудах, що забезпечить можливість розміщення серверного, комунікаційного та мережевого обладнання, систем обробки та зберігання даних, спеціалізованих систем резервного

Назва ініціативи	Опис
	копіювання та збереження даних із забезпеченням безперебійного і гарантованого електроживлення.
Інтегрована розумна мобільність та 15-хвилинне місто / Integrated Smart Mobility & 15-Minute City	Створення умов щодо отримання жителями міста доступу до основних міських послуг протягом 15 хвилин пішки або на велосипеді, через впровадження інтелектуальних систем мобільності.
Безпечне місто 2.0 та Ситуаційний центр+ / Safe City 2.0 & Situational Center+	Підвищення рівня міської безпеки та оперативності реагування на надзвичайні ситуації через створення єдиної мережі відеоспостереження, оснащеної аналітичними системами на базі штучного інтелекту, а також через розвиток Ситуаційного центру міста Харкова та систем автоматизованого відкриття укриттів.
Цифровий двійник для управління інфраструктурою / Digital Twin for Infrastructure Management	Створення єдиної інтегрованої цифрової системи управління інфраструктурою міста на основі цифрових двійників, що дозволяє прозоро та ефективно та стратегічно управляти технічним станом, автоматизувати облік, технічне обслуговування, планування ремонтів та прийняття рішень на основі даних.
Хаб цифрових інновацій та розвитку бізнесу / Digital Innovation & Business Growth Hub	Створення багатофункціонального простору та цифрова платформа, призначені для підтримки підприємництва, інновацій, інвестицій та цифрової трансформації місцевих підприємств. Ініціатива поєднує фізичний хаб із набором інтегрованих онлайн-послуг, зокрема платформу для наукового та професійного бізнес-консультування та платформу для збору коштів серед рівних.
Акселератор навичок майбутнього / Future Skills Accelerator	Єдина програма розвитку цифрових та м'яких навичок, орієнтована на широку аудиторію, зокрема школярів, студентів, викладачів, IT-фахівців, спеціалістів різних галузей та ветеранів. Ініціатива передбачає скоординоване управління мережею освітніх партнерів в рамках Accelerator та його програмних заходів. Використовуючи підхід, заснований на даних та штучному інтелекті, ініціатива підтримує дослідження, персоналізовані рекомендації щодо навчання та розробку адаптивних освітніх програм, адаптованих до нинішніх та майбутніх потреб ринку праці.
Зелена генерація та мережа енергетичних островів Харкова / Green Generation & Energy Islands Network of Kharkiv	Створення енергонезалежної, децентралізованої, сталої та безпечної енергетичної інфраструктури Харкова через впровадження «зелених» джерел енергії та формування енергетичних мікромереж. Компоненти ініціативи: «Сонце для громади»; Біогазовий комплекс; Kharkiv-East Wind Park; Міська мала система розподілу; BESS-сховище; Зарядна інфраструктура для електротранспорту.
Розумна система управління енергоресурсами міста / Smart Energy Resource Management System of the City	Створення інтегрованої цифрової платформи для моніторингу, аналізу та управління всіма видами енергоресурсів у місті. Компоненти ініціативи: Система моніторингу та управління енергією (IoT-платформа для управління відновлюваними джерелами енергії); 100% покриття міста пристроями IoT (LoRaWAN або аналогічними); Інтелектуальні міські енергетичні

Назва ініціативи	Опис
	мережі (зокрема розумне освітлення); «Пасивні» житлові будинки з майже нульовим споживанням енергії; Система управління активами (аналогічна IBM Maximo тощо); SOC енергомоніторинг 24/7.

Соціальна інфраструктура. До початку повномасштабного вторгнення Харків впевнено утримував статус інтелектуальної та молодіжної столиці України як комфортний європейський метрополіс для життя та самореалізації. Місто було потужним міжнародним освітнім магнітом, де у 23 вишах навчалось понад 125 тисяч студентів, зокрема 20 тисяч іноземців зі 120 країн світу. Соціальний простір міста вирізнявся високою якістю життя: харків'яни мали доступ до однієї з найкращих в Україні мереж парків та рекреаційних зон, модернізованого зоопарку європейського рівня та насиченого культурного життя, яке забезпечували 7 професійних театрів, філармонія та десятки музеїв. Медична система міста демонструвала високу доступність та спроможність, забезпечуючи у 2021 році понад 8,7 млн відвідувань поліклінічних закладів, що було показником розвиненої сервісної інфраструктури громади.

Харківська громада функціонує в екстремальних умовах прифронтового міста під постійними обстрілами, що спричиняє безпрецедентне навантаження на систему соціального захисту. Воєнні виклики змусили місто перейти на адаптивну, змішану модель фінансування соціальних послуг. Стратегічним рішенням стало залучення міжнародних донорів (зокрема ЮНІСЕФ), ресурсів громадського сектору та приватних надавачів соціальних послуг, участь у державних експериментальних проєктах. Це дало змогу утримати чинну інфраструктуру та запровадити/розвинути міські ініціативи: Центр життєстійкості (запрацював 1 червня 2024 року), де кожний житель громади може безкоштовно отримати психосоціальну підтримку; послугу раннього втручання; можливість отримання послуг для внутрішньо переміщених осіб похилого віку та осіб з інвалідністю на базі державних санаторіїв «Батьківщина» (Трускавець) і «Слава» (Миргород); транспорту соціальну послугу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, яка надається за рахунок позабюджетних коштів благодійних громадських організацій; збільшення кількості надавачів послуги супроводу сімей у складних життєвих обставинах. Упродовж 2025–2026 років у рамках Меморандуму з представництвом Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) в Україні надано зимову підтримку найуразливішим домогосподарствам з дітьми в місті Харкові. Виплати в розмірі 19 400 гривень отримали 4 584 вразливі сім'ї з дітьми (багатодітні, малозабезпечені сім'ї, родини, в яких виховуються діти з інвалідністю, та самотні матері/батьки, які виховують дитину самотійно) на загальну суму 88 929 600 гривень від представництва ЮНІСЕФ.

Місто також вживає власних заходів підтримки: за рахунок коштів бюджету Харківської міської територіальної громади надається транспортна соціальна послуга окремим пільговим категоріям громадян: особам з інвалідністю I та II груп з ураженням опорно-рухового апарату, які пересуваються на інвалідних візках; учасникам бойових дій та особам з інвалідністю внаслідок війни, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній

операції та які брали та беруть участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, які обмежені в пересуванні.

Міська соціальна інфраструктура з 16 комунальних закладів наразі працює як єдиний ланцюг підтримки – від профілактики до реінтеграції. Ефективність системи забезпечується стійкістю кадрового потенціалу – фахівців, які надають допомогу в умовах постійного ризику. Безперервність і доступність базових соціальних послуг забезпечують дванадцять комунальних закладів (надавачів соціальних послуг): територіальні центри надання соціальних послуг районів міста Харкова (9 центрів) та комунальні заклади «Харківський міський центр реінтеграції бездомних осіб», «Харківський міський центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю «Промінь» і «Харківський міський центр соціальних служб «Довіра». Спектр послуг охоплює догляд вдома для маломобільних осіб, надання притулку бездомним особам, адаптацію та повернення до повноцінного життя дітей з інвалідністю. Застосування новітніх методик сенсорно-інтегративної та арт-терапії дозволяє ефективно працювати з травмами війни у дітей і дорослих.

Станом на кінець 2025 року система соціального захисту охоплювала понад 41 тисячу сімей та окремих осіб, які перебувають під впливом чинників, що можуть зумовити складні життєві обставини, та потребують соціальної підтримки. За 2025 рік надано понад 1 млн соціальних послуг, у середньому 24-25 послуг на одну сім'ю/особу, що свідчить про інтенсивність та глибину супроводу. Найбільшу групу отримувачів становлять особи похилого віку (12,4 тисячі) та внутрішньо переміщені особи (5,8 тисячі). Окремої уваги потребують постраждалі від жорстокого поводження, домашнього насильства та насильства за ознакою статі (4,3 тисячі осіб, у тому числі 334 дитини) – у громаді фіксується тенденція до зростання цієї категорії через хронічний стрес та посттравматичний стресовий розлад. Серед соціальних послуг провідні позиції займають догляд вдома (519,3 тисячі), формування життєстійкості (8,9 тисячі) та транспортна соціальна послуга (368 послуг).

Попри стабільність системи, існує критичний розрив між наявними ресурсами та реальними потребами мільйонного міста. Нагальною є потреба в розширенні соціальних послуг стаціонарного догляду та паліативної допомоги, а також у створенні додаткових місць у притулках та кризових кімнатах для постраждалих від насильства. Зростання кількості людей з інвалідністю внаслідок бойових травм потребує впровадження послуги фізичного супроводу осіб з інвалідністю, які пересуваються на колісних кріслах, а також осіб з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями. Унікальним викликом для Харкова є адаптація соціального супроводу до умов безпечних підземних просторів, що критично важливо для відновлення офлайн-освіти та інклюзивного навчання.

Стратегічна амбіція Харкова на 2026+ роки – стати одним із національних лідерів формування життєстійкості та розвитку інноваційних соціальних послуг. Місто планує трансформувати експериментальні проекти у сталу міську інфраструктуру, відновити муніципальний конкурс соціальних замовлень, впровадити усталену фінансову модель «гроші ходять за людиною» для залучення приватних надавачів та забезпечити конкурентну оплату праці фахівців.

Навіть в умовах війни громада зберегла розгалужену мережу освітніх закладів. Так, у 2025/2026 навчальному році у місті налічувалося 480 закладів освіти, серед яких: 418 закладів освіти комунальної форми власності (205 закладів дошкільної освіти, 184 заклади загальної середньої освіти, 28 закладів позашкільної освіти та міжшкільний ресурсний центр), 12 закладів професійної освіти державної форми власності, 36 приватних закладів загальної середньої освіти, 14 закладів дошкільної освіти приватної та державної форми власності.

Таблиця 1.4.6 – Контингент здобувачів освіти у закладах освіти Харкова, тисяч осіб

Категорія	Навчальні роки (на початок року)		
	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Учні закладів загальної середньої освіти	120,2	110,8	104,7
Студенти закладів професійної освіти	5,9	5,1	5,0
Вихованці закладів дошкільної освіти	30,7	26,7	23,8
Разом	156,8	142,6	133,4

Примітка: Скорочення контингенту зумовлене міграційними процесами.

Освітній процес у місті триває у змішаному та дистанційному форматах. Ключовим інноваційним рішенням стало створення та облаштування 22 безпечних освітніх просторів на базі 7 станцій метрополітену, 15 локацій у форматі підземних шкіл. На базі метро та безпечних освітніх локацій освіту здобувають 22,2 тисячі учнів (40,7 % учнів, які перебувають у місті), з них 2,6 тисячі першокласників (68,2 % дітей відповідного віку, які перебувають у місті); на 19 локаціях функціонує 101 група короткотривалого перебування для 2 040 дітей старшого дошкільного віку (36,0 % дітей відповідного віку, які перебували у місті).

На базі закладів освіти міста станом на початок квітня 2026 року працювали 101 пункт незламності та 39 пунктів видачі гарячого харчування жителям міста.

Невід'ємною складовою адаптивності освітнього процесу стала його системна цифровізація. У всіх закладах дошкільної та загальної середньої освіти міста функціонує електронна черга, що забезпечує прозорість доступу та гнучке управління ресурсами мережі. Для підтримки дистанційного та змішаного навчання заклади використовують комплексні цифрові освітні платформи. Цифрову готовність педагогічного складу підкріплено системним навчанням: понад 6,8 тисяч вчителів пройшли курс «Цифрограм для вчителів» на платформі «Дія.Освіта». Водночас громада інвестує у технологічну підготовку молоді: у школах розгортаються STEM/STEAM-лабораторії, а у партнерстві з Харківським ІТ-кластером для учнів 8–11 класів реалізуються профорієнтаційні проекти KIDS2IT та TEENS2IT. До цих програм залучено вже понад 5 100 учнів – майбутній кадровий резерв для високотехнологічних секторів економіки міста.

Харків був і лишається одним із провідних центрів освіти і науки в Україні: у місті діють більше двох десятків закладів вищої освіти. Пул провідних університетів становлять Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Харківський національний медичний

університет, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Харківський національний університет радіоелектроніки, Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут». Харків зберіг потужний науковий потенціал, представлений 35 науково-дослідними інститутами, 5 національними науковими центрами, 14 установами Національної академії наук України, двома науково-виробничими кластерами на базі закладів вищої освіти. Це є критично важливим для збереження інноваційного потенціалу міста, особливо з огляду на стійкість ІТ-сектору. Збереження та повернення науково-педагогічних кадрів і студентів є стратегічним пріоритетом.

Попри виклики, спричинені бойовими діями, міська система охорони здоров'я продемонструвала високу стійкість, попри критичний вплив бойових дій: внаслідок обстрілів пошкоджень зазнали 44 об'єкти, що становить значну частину фонду комунальних закладів (станом на початок 2026 року 37 вже повністю чи частково відновлено). Попри це, система зберегла свою функціональність: станом на початок 2026 року у місті працюють 49 комунальних некомерційних підприємств, зокрема 9 лікарень, 26 поліклінік, 5 центрів сімейної медицини, 1 міський перинатальний центр, 8 стоматологічних поліклінік; Міське автопідприємство спеціалізованого санітарного транспорту, Харківський міський інформаційно-аналітичний центр медичної статистики, Міська молочна фабрика-кухня дитячого харчування, Муніципальна аптека міста Харкова, Інкоммедсервіс, Санепідсервіс.

У 2025 році міська система охорони здоров'я пройшла структурну реорганізацію за кластерним принципом: мережу лікарняних закладів було консолідовано задля забезпечення базових напрямів медичного обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану. Така трансформація дозволила підвищити операційну стійкість системи, зберігши при цьому сукупну ліжкову потужність.

Таблиця 1.4.7 – Показники роботи міської системи охорони здоров'я у 2020–2025 роках

Показники	Роки					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1 Кількість лікарняних закладів, одиниць	28	28	28	28	25	10
- у них ліжок, тисяч	6,98	6,78	6,59	6,65	6,55	6,42
- на 10 тисяч осіб населення	49,0	47,9	47,0	62,6	64,5	69,1
2 Кількість амбулаторно-поліклінічних закладів, одиниць	59	59	58	55	53	49
- планова місткість, тисяч відвідувань за зміну	28,58	28,65	28,68	27,98	26,91	26,91
- на 10 тисяч осіб населення	200,7	202,6	204,6	263,3	264,9	289,5
3 Кількість населення на одне лікарняне ліжко, осіб	204,0	208,6	212,7	159,8	155,0	151,5
4 Кількість ліжок у денних стаціонарах амбулаторно-поліклінічних закладів	774	742	706	659	609	599
- на 10 тисяч осіб населення	5,6	6,2	6,2	6,1	6,0	6,2
5 Кількість пролікованих хворих, тисяч осіб	23,06	22,90	15,02	25,89	23,31	19,07
- на 10 тисяч осіб населення	167,4	191,1	139,0	243,7	226,8	205,3
6 Кількість пролікованих у стаціонарах вдома, тисяч осіб	48,32	42,48	24,10	26,37	20,06	18,26

Показники	Роки					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
- на 10 тисяч осіб населення	350,80	354,60	213,19	248,14	199,50	195,70
7 Кількість жителів міста, що скористались послугою вільного вибору лікаря, тисяч осіб	1 133,5	1 198,1	1 130,6	1 062,5	1 015,6	929,3

Примітка: Скорочення кількості лікарняних закладів у 2025 році зумовлене рішенням міської влади щодо реорганізації міської мережі за кластерним принципом – формування мережі базових медичних закладів, спроможних забезпечити надання основних напрямів медичного обслуговування, зокрема в умовах надзвичайних ситуацій і воєнного стану. При цьому загальний ліжковий фонд скоротився незначно (близько 2%), що свідчить про збереження стаціонарної спроможності системи за рахунок концентрації потужностей.

Упродовж 2020–2025 років система охорони здоров'я Харкова, попри складні зовнішні умови, забезпечувала стабільну роботу системи вільного вибору лікаря, що підтверджується значним рівнем охоплення населення відповідною послугою.

Зменшення абсолютної кількості користувачів послуги має об'єктивний характер і, насамперед, пов'язане зі скороченням чисельності населення міста, а не зі зниженням ефективності роботи закладів охорони здоров'я або погіршенням якості медичних послуг. У 2025 році послугою скористався майже мільйон містян, що в умовах тривалої війни свідчить про збереження функціональної спроможності первинної ланки, готовність медичних закладів працювати в кризових умовах і сталий попит населення на гарантовану медичну допомогу.

Кадрова система міської системи охорони здоров'я демонструє здатність до функціонування та адаптації, незважаючи на значні зовнішні виклики. Так, у 2025 році кількість працюючих лікарів становила 3 265 лікарів або 75 % штатної чисельності лікарських посад (у 2020–2024 роках цей показник перебував у діапазоні від 4 362 до 3 501 осіб). Це свідчить про збереження ядра лікарського корпусу та можливість стабільного функціонування первинної і спеціалізованої медичної допомоги в місті. Також важливими позитивними характеристиками чинної системи є 1) високий професійний рівень лікарів (частка фахівців, які мають кваліфікаційну категорію, упродовж 2020-2025 років не була нижчою за 70 %); 2) укомплектованість штатних посад молодшими спеціалістами, які мають медичну освіту (у 2025 році цей показник становив 75 %) та молодшими спеціалістами, які мають кваліфікаційну категорію (у 2025 році цей показник становив 60 %). Усе це доводить дієвість міської політики утримання лікарів і ключового середнього медичного персоналу та забезпечення безперервності лікувально-діагностичного процесу.

Спортивна інфраструктура. Фізична культура і спорт – це важлива складова здоров'я мешканців та згуртованості громади, а в умовах війни — ще й основа фізичного відновлення й реабілітації ветеранів та осіб, які постраждали внаслідок бойових дій. Харків зберіг розгалужену спортивну базу, яка станом на початок 2026 року налічувала 3 625 спортивних споруд та об'єктів спортивного призначення, зокрема 12 стадіонів, 6 легкоатлетичних ядер, 156 футбольних полів, 50 тенісних кортів, 19 басейнів, 103 тири, 333 стандартні спортивні зали (площею понад 162 м²), 2 споруди зі штучним льодом, 2 веслувально-спортивні та 2 лижні бази, а також 2 940 інших споруд. Ця інфраструктура

зазнала значних руйнувань унаслідок російської збройної агресії: з 2022 року пошкоджено 105 спортивних споруд, зокрема 92 комплексні та 13 окремих; серед комунальних дитячо-юнацьких спортивних шкіл громади пошкоджень зазнали три із 18.

Основу міської системи фізкультурно-спортивної підготовки становлять 18 комунальних дитячо-юнацьких спортивних шкіл (у тому числі спеціалізованих шкіл олімпійського резерву) Харківської міської ради, у яких займається 7 041 вихованець. Загалом мережа закладів спортивного профілю громади налічує 41 заклад різних форм власності, проте саме комунальні заклади залишаються її ядром і основою організованої дитячо-юнацької спортивної підготовки в місті.

Культурні надбання та архітектурна спадщина

Функціонально-планувальна структура міста Харків була сформована з урахуванням природних, соціальних, економічних та політичних чинників, що, у свою чергу, регулюють процеси заселення та розселення жителів. За час існування Харків зазнав великої кількості змін та пройшов чимало етапів розвитку, що перетворило місто-фортецю на місто-мільйонник. Інтенсивна урбанізація та зростання населення можуть зумовити подальше розширення території Харкова (значна частина території, що була приєднана до меж міста у 2012 році, досі є вільною для забудови). Збереження історично складеного планування, архітектурних ансамблів, окремих пам'яток і традиційної забудови є основою стабільного розвитку архітектурно-планувальної структури сучасного міста.

Харків історично є одним із найважливіших культурних центрів України, який відіграв визначну роль у формуванні української національної ідентичності. У Харкові відкрито перший в Україні зоопарк. Місто також було одним із головних культурних центрів: тут — одне з найстаріших художніх зібрань в Україні, перша приватна школа малювання Раєвської-Іванової, одне з найстаріших музичних училищ. Протягом 1919–1934 років Харків був столицею Радянської України, що залишило місту потужну спадщину монументальної архітектури та культурних інституцій загальнодержавного значення.

Таблиця 1.4.8 – Культурна інфраструктура міста у 2020-2025 роках, одиниць

Тип закладу культури	Роки					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Музеї	6	6	6	6	6	6
Професійні театри	7	7	7	7	5	5
Філармонія	1	1	1	1	1	1
Цирк	1	1	1	1	1	1
Зоопарк	1	1	1	1	1	1
Дельфінарій	1	1	1	1	1	1
Бібліотеки з філіями	73	73	73	73	73	73
Мистецькі школи	25	25	25	25	25	25
Клубні заклади	11	11	11	11	7	7
Меморіальний парк «Дробицький Яр»	1	1	1	1	1	1
Центральний парк	1	1	1	1	1	1

Харківський зоопарк, який був заснований у 1895 і належить до числа найстаріших зоопарків Європи, незважаючи на виклики сьогодення, продовжує роботу зі збереження та відтворення у штучних умовах колекцій диких тварин та покращення якості їхнього життя. Так, станом на початок 2026 року у зоопарку утримувалось 1,3 тисячі тварин 187 видів.

Знаковим місцем для харків'ян є Центральний парк, який в умовах триваючої війни функціонує як частково законсервований елемент міської рекреаційної інфраструктури з обмеженим набором розважальних послуг. Значна частина атракціонів та супутньої інфраструктури залишається пошкодженою внаслідок багаторазових обстрілів, постраждали адміністративні, операторські й господарчі будівлі, а також помітна частка зелених насаджень. В цих умовах управлінська модель зосереджена на підтримці базового благоустрою, утриманні зелені, забезпеченні мінімально необхідного рівня безпеки відвідувачів і збереженні потенціалу території для повноцінного відновлення в післявоєнний період. Незважаючи на пошкодження, Центральний парк зберігає роль одного з ключових рекреаційних вузлів міської інфраструктури та важливого містобудівного активу з компактною великою територією, сформованими маршрутами та наявними інженерними мережами.

Інфраструктура культури зазнала подвійного удару: пошкодження закладів (місць надання послуг) та пам'яток (об'єктів культурної спадщини). Незважаючи на це, у 2025 році проведено 7,9 тисячі культурно-масових заходів, переважно на безпечних майданчиках (у 2023 році – 4,7 тисячі, у 2024 році – 6,8 тисячі заходів).

Таблиця 1.4.9 – Пошкодження ключової соціальної інфраструктури Харкова на 1 квітня 2026 року

Сфера	Кількість комунальних закладів	Кількість пошкоджених об'єктів
Охорона здоров'я	49	44
Освіта	418 (2025/2026)	281 заклад / 289 будівель
Культура	122	49
Спорт	18	3

Станом на початок 2024 року на території громади налічувалося 1 062 об'єкти культурної спадщини. Крім того, на дату внесення змін до Генплану, було визначено 15 об'єктів археології з обліковою документацією та 13 об'єктів, що потребували додаткових досліджень. Внаслідок збройної агресії російської федерації пошкоджень зазнали близько 20 % об'єктів культурної спадщини Харкова.

Таблиця 1.4.10 – Структура об'єктів культурної спадщини Харкова на 1 січня 2024 року

Тип об'єкта	Кількість об'єктів	
	усього	з них пошкоджено
Пам'ятки містобудування та архітектури	538	315
Пам'ятки історії	443	22
Пам'ятки монументального мистецтва	23	4
Пам'ятки археології	3	-

Пам'ятки історії (також є пам'ятками архітектури)	55	дані включено вище
Усього	1 062	207

Архівна справа та документальна спадщина. Архівна справа відіграє важливу роль у реалізації соціальних і трудових прав жителів та збереженні документальної спадщини громади. Цю функцію провадить комунальне підприємство «Міський архів», яке забезпечує зберігання понад 12 тисячі архівних фондів і надає жителям громади довідки соціально-правового характеру, що дають змогу своєчасно нарахувати або перерахувати пенсію та реалізувати право на соціальний захист. В умовах війни значення архіву зросло: до нього передаються документи з особового складу підприємств, приміщення яких знищено внаслідок російської збройної агресії, а також суб'єктів, що припиняють діяльність. Оскільки чимало підприємств припинили роботу без правонаступників, їхні кадрові документи залишаються без власника і потребують збереження, щоб харків'яни не втратили можливості підтвердити трудовий стаж. Для розширення переліку послуг архів запроваджує електронні системи приймання та зберігання документів у цифровому вигляді. Динаміку основних показників діяльності підприємства наведено нижче.

Таблиця 1.4.11 – Основні показники діяльності Міського архіву у 2021–2025 роках

Показник	Роки				
	2021	2022	2023	2024	2025
Архівні послуги з підготовки довідок (одиниць)	2 802	1 325	2 641	3 207	3 972
Кількість фондів, прийнятих на зберігання (фонд)	234	34	144	166	173
Кількість справ, прийнятих на зберігання та впорядкування	30 758	4 457	14 245	43 852	23 075

Інфраструктура торгівлі та послуг. До початку повномасштабного вторгнення Харків був ключовим торговельним хабом Сходу України з розвиненою інфраструктурою європейського рівня. Станом на 2021 рік масштаб сектору вражав: у місті успішно функціонувало 63 торговельні центри, 23 гіпермаркети та 212 сучасних супермаркетів. Індустрія гостинності та сервісу була представлена майже 3 тисячами закладів ресторанного господарства та понад 2 тисячами об'єктів побутового обслуговування, що забезпечувало високий комфорт життя у місті. Економічна потужність галузі підтверджувалася рекордним роздрібним товарообігом, який у 2021 році становив 56,9 млрд гривень, роблячи цей сектор одним із головних рушіїв міської економіки.

Таблиця 1.4.12 – Динаміка розвитку інфраструктури торгівлі та послуг у 2020–2025 роках

Показники	Відомості на початок періоду					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1 Кількість (об'єктів)						
- підприємств торгівлі	3 287	3 307	2 910	3 266	3 507	3 612
- підприємств ресторанного господарства	2 947	2 947	1 427	1 563	1 624	1 718
- підприємств побутового обслуговування	2 042	1 884	1 028	1 087	1 136	1 144

Показники	Відомості на початок періоду					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
- ринків та торговельних майданчиків	53	53	44	48	48	47
2 Характеристики ритейлу						
- кількість гіпермаркетів	23	23	12	16	18	17
- кількість супермаркетів	212	218	172	215	249	253
- кількість торгових центрів	63	64	35	45	46	48

	2021	2022	2023	2024	2025
3 Роздрібний товарообіг підприємств (млрд гривень)	56,9	36,7	51,1	66,3	75,1

Під час війни сфера торгівлі та послуг продемонструвала найвищу швидкість адаптації та відновлення. Вже станом на початок 2026 року кількість підприємств торгівлі та ресторанного господарства перевищила довоєнний рівень 2021 року. Роздрібний товарообіг за 2025 рік зріс на 13,3% порівняно з 2024 роком, що свідчить про високу споживчу активність населення, яке повернулося до міста.

Туристична інфраструктура. Попри те, що традиційний в'їзний туризм тимчасово призупинено через безпекову ситуацію, Харків зберіг потужний інфраструктурний фундамент для майбутнього відновлення галузі гостинності. Ключові рекреаційні магніти міста не лише функціонують, а й виконують критично важливу роль у соціальній та психологічній реабілітації містян. Яскравим прикладом є Харківський зоопарк, який у 2024 році відвідали 713 тисяч осіб, у 2025 році – майже 1,4 млн осіб, а за перше півріччя 2026 року – 702,5 тисячі осіб.

Зелена зона міста Харків представлена широким спектром об'єктів, серед яких ліси приміської зони та лісопарковий масив, парки на місці колишніх лісів, кладовищ, а також колишніх житлових кварталів одноповерхової забудови. Крім того, до зеленої зони належать новостворені парки, берегозахисні насадження вздовж річкових русл, насадження санітарно-захисних зон промислових підприємств, полезахисні насадження на сільськогосподарських землях околиць міста та насадження на кладовищах.

Найбільші площі, зайняті зеленими насадженнями, розташовані вздовж західної та північної меж міста. Загальна площа зелених насаджень міста Харкова становить близько 15,4 тисячі гектарів, відсоток озеленення – 50,4 %, на одного жителя громади припадає 105,6 м² зелених насаджень за норми 67,0 м².

1.5. Характеристики містобудівної документації

Аналіз містобудівної документації має визначальне значення для стратегії, оскільки визначає юридичні та концептуальні рамки відновлення та майбутнього розвитку громади. Станом на 2025 рік Харківська міська територіальна громада активно формує нову просторову візію, що враховує наслідки воєнних дій.

Наразі юридичним підґрунтям для планування та забудови території громади слугує комплекс містобудівної документації, розроблений та затверджений до

повномасштабного вторгнення. Його ключовим елементом є Генеральний план м. Харкова. Також затверджено 15 детальних планів території. Чинна містобудівна документація міста формує цілісну систему планувальних рішень, що визначає основні напрями просторового розвитку міста, забезпечує узгодженість функціонального використання територій та створює основу для прийняття управлінських рішень у сфері містобудування, землекористування та розвитку інженерно-транспортної інфраструктури.

Історико-архітектурний опорний план міста затверджено наказом Міністерства культури, молоді та спорту України від 27.02.2020 № 1199. Документ визначає межі історичних ареалів та режими використання зон охорони пам'яток, дотримання яких є критично важливим під час відновлення пошкоджених об'єктів у центрі міста.

В умовах воєнних дій особливого значення набуває те, що наявна містобудівна документація слугує базовою платформою для планування післявоєнного відновлення Харкова. Закладені у ній принципи просторової організації міста дозволяють здійснювати відновлення пошкоджених територій із урахуванням сучасних вимог щодо безпеки, енергоефективності, інклюзивності, безбар'єрності та кліматичної стійкості, а також інтегрувати заходи з реконструкції у загальну систему міського розвитку.

Важливою перевагою є можливість адаптації містобудівної документації до сучасних викликів шляхом її актуалізації відповідно до змін законодавства, демографічної ситуації, економічних умов та потреб післявоєнної відбудови. Це забезпечує збереження стратегічної послідовності розвитку міста та водночас дає змогу враховувати нові вимоги до просторового планування.

Повномасштабна збройна агресія російської федерації суттєво змінила умови просторового розвитку міста Харкова та сформувала нові виклики, які не могли бути враховані під час розроблення чинної містобудівної документації. Значні руйнування житлової, громадської, виробничої та транспортної інфраструктури, зміна функціонального використання окремих територій, трансформація демографічної структури населення, переміщення мешканців, а також необхідність підвищення рівня безпеки міського середовища зумовлюють потребу в його комплексному оновленні.

Одним із головних напрямів оновлення містобудівної документації має стати врахування наслідків бойових дій та інтеграція заходів післявоєнного відновлення в систему просторового планування. Планувальні рішення мають ґрунтуватися на актуальній інформації про масштаби руйнувань, технічний стан забудови, інженерної та транспортної інфраструктури, можливості реконструкції окремих територій, а також на доцільності їх функціональної трансформації.

Сучасні підходи до відбудови міста потребують переходу від простого відновлення втрачених об'єктів до формування більш стійкого, безпечного та комфортного міського середовища. Це передбачає впровадження принципів комплексної реконструкції кварталів, розвитку багатофункціональних територій, забезпечення безбар'єрності, енергоефективності, кліматичної адаптації, підвищення стійкості критичної інфраструктури та створення умов для цивільного захисту населення.

Окремої уваги потребує перегляд планувальних рішень щодо територій, які зазнали найбільших руйнувань. У таких випадках доцільним є проведення комплексного аналізу

можливостей їх відновлення, зміни функціонального призначення, оптимізації щільності забудови, розвитку громадських просторів та формування нових центрів громадської активності.

Не менш важливим фактором є суттєве оновлення законодавства України у сфері містобудування та просторового планування. Протягом останніх років внесено численні зміни до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», розширено застосування цифрових інструментів, удосконалено вимоги до містобудівної документації, розвитку містобудівного кадастру та електронних форматів просторових даних.

Для міста Харкова актуалізація містобудівної документації буде враховувати не лише сучасний стан території, а й довгострокову стратегію відновлення та розвитку. Доцільним є перегляд прогнозних показників чисельності населення, потреб у житловому фонді, об'єктів соціальної інфраструктури, транспортного забезпечення, розвитку промислових територій, озеленених просторів, інженерних мереж і систем цивільного захисту.

Передбачено наступні основні напрямки внесення змін до містобудівної документації: актуалізація планувальної структури міста з урахуванням наслідків бойових дій; уточнення функціонального зонування територій, що зазнали руйнувань; перегляд прогнозної чисельності населення та потреб у житловому фонді; оновлення схем розвитку транспортної та інженерної інфраструктури; інтеграція принципів безбар'єрності, інклюзивності, енергоефективності та кліматичної стійкості; врахування потреб цивільного захисту, розміщення захисних споруд і забезпечення стійкості критичної інфраструктури; приведення містобудівної документації у відповідність до чинного законодавства, вимог щодо цифрових геопросторових даних і містобудівного кадастру.

Розуміючи невідповідність старої документації новим реаліям, громада ініціювала розробку нової стратегічної рамки та майбутнього бачення міста. Важливим кроком у цьому напрямі стало затвердження у лютому 2025 року Програми комплексного відновлення території Харківської міської територіальної громади, що передбачає комплексний підхід до відбудови будівель, інфраструктури та застосування сучасних технологій за принципом *Build Back Better* – «побудувати краще, ніж було». У межах проєкту *UN4Kharkiv*, що реалізується Європейською економічною комісією ООН у співпраці з Фондом Нормана Фостера, розроблено Концептуальний Майстер-план Харкова. Цей документ визначає п'ять ключових пілотних проєктів.

1. «Науковий квартал» / *Science Neighbourhood*. Територію ринку «Барабашово» буде трансформовано у новий, знаковий та багатофункціональний квартал, присвячений розвитку наукових і технологічних інновацій. Цей проєкт, орієнтований на майбутнє, поєднає потенціал наукових парків щодо генерації інновацій з найсучаснішими підходами до урбаністичного планування. Тут будуть створені нові житлові комплекси, а також гнучкі багатофункціональні будівлі, які сприятимуть економічному розвитку міста через діяльність інноваційних компаній та дослідницьких центрів. Ринок «Барабашово» залишиться на цій території, але у модернізованому та компактному форматі. Ключовими елементами стануть інтеграція університетів, а також створення виразних громадських просторів для формування людиноцентричного кварталу майбутнього.

Зв'язок з рештою міста забезпечуватиметься завдяки стратегічному розташуванню – між станцією метро «Академіка Барабашова», трамвайною лінією до Салтівки та річкою Харків. Буде розроблено ґрунтове техніко-економічне обґрунтування для коригування масштабів втручання відповідно до місцевого попиту, оцінки економічного впливу та розробки інноваційних стратегій, адаптованих до потреб Харкова. Орієнтовна площа території проєкту – 140 гектарів, з потенціалом для подальшого розширення.

2. «Промисловість» / *Industry*. Харків історично був важливим промисловим центром, тому 20 % міських земель відведено під важку промисловість. Значна кількість заводів була знищена через війну; крім того, багато з них були застарілими та нерентабельними. Метою цього проєкту є перетворення наявної промислової території у сучасне, екологічне та перспективне виробництво. Окрім комерційної промислової діяльності, на території заводу, згідно з найкращими міжнародними практиками, будуть запроваджені додаткові функції, такі як створення громадських просторів, інтеграція природного ландшафту або навіть житло та послуги. Ключові цілі цього проєкту: перепрофілювання наявної промислової території у новий промисловий об'єкт, який шанує індустриальну спадщину району; будівництво нового сучасного, екологічного та інноваційного заводу, пов'язаного, наприклад, з будівельною або енергетичною галуззю, на території «Серп і Молот»; перетворення 45 гектарів занедбаних земель на індустриальний економічний двигун для міста, який генеруватиме робочі місця та стимулюватиме інновації; створення природних та багатофункціональних зон навколо промислових об'єктів.

3. «Житло» / *Housing*. Близько 80 % харків'ян живуть у панельних багатоквартирних будинках, що спочатку проєктувалися як тимчасове житло, тому мають низьку якість будівництва та погану теплоізоляцію. Враховуючи, що 75 % мешканців є власниками свого житла і дуже задоволені своїм районом, цей проєкт ставить за мету продемонструвати, що реновація наявного житлового фонду має стати основою для відбудови Харкова та його адаптації до майбутнього. Проєкт передбачає модернізацію наявного будинку: покращення теплоізоляції для енергоефективності, облаштування модульних прибудов для підвищення комфорту проживання, оновлення сходових клітин, будівництво укриттів та генерацію чистої енергії на рівні будинку. Реконструкція житла ґрунтуватиметься на принципах циркулярної економіки: через трансформацію місцевих галузей для переробки будівельних уламків та формування нового сектору модульного будівництва. Також частиною проєкту стане покращення громадських просторів навколо будинку. Пілотним майданчиком обрано найбільш постраждалий мікрорайон міста «Північна Салтівка», де пошкоджено близько 70% будинків.

4. «Культурна спадщина» / *Cultural Heritage*. Заплановано відновлення історичного центру міста, зокрема зруйнованої будівлі Харківської обласної державної адміністрації. Передбачено відновлення центру міста «з пошаною до його минулого». Проєкт передбачає створення нової знакової архітектурної пам'ятки на базі наявної будівлі (заплановано міжнародний архітектурний конкурс за прикладом Рейхстагу). Також планується редизайн ключових громадських місць (площа Свободи, майдан Конституції) зі створенням більш комфортної для пішоходів та велосипедистів культурної артерії.

5. «Річки» / *Rivers*. Харків має чотири річки різної ширини з різноманітним контекстом прибережних зон. Завдяки розробці проєкту на шестикілометровій ділянці на перетині річок Харків і Немишля будуть продемонстровані нові рішення, що можна застосувати до

міських річок загалом. Це місце надасть унікальну можливість з'єднати центр міста, Салтівку (найбільш населений район Харкова) та Індустріальний район зелено-блакитним коридором, який сприятиме розвитку вело- та пішохідної інфраструктури.

1.6. Економічний розвиток

До 2022 року Харківська область формувала близько 6 % валового внутрішнього продукту країни. За рівнем диверсифікації економіки Харків не мав аналогів в Україні: водночас місто утримувало лідерство у важкому машинобудуванні (100 % парових турбін, 60% тракторів), IT-індустрії (понад 500 компаній, 45 000 фахівців), фармацевтиці та переробці агропродукції.

Збройна агресія російської федерації спричинила тяжкі наслідки: часткову або повну зупинку багатьох підприємств, руйнування виробничого потенціалу та логістичних ланцюгів, а також часткову релокацію бізнесу. Втім, суб'єкти господарювання, попри безпрецедентні виклики, спричинені війною, зберігають вплив на національну економіку та демонструють виняткову стійкість та адаптаційні навички.

Сучасний економічний профіль Харкова вирізняється високим ступенем диверсифікації, де традиційні галузі органічно поєднуються з новітніми індустріями.

Промисловість історично є фундаментом економіки міста. Довоєнний потенціал охоплював підприємства майже всіх галузей, але ключовим спрямуванням залишалось машинобудування та виробництво важкої техніки. Найвідчутніше на економічні показники розвитку громади впливали підприємства машинобудівної, електроенергетичної, паливної, хімічної та харчової галузей. Місто було відоме як центр виробництва турбін, тракторів, генераторів для атомних електростанцій, літаків та танків. До 2022 року Харків забезпечував 100 % загальноукраїнського виробництва парових турбін та 60 % тракторів.

Таблиця 1.6.1 – Динаміка обсягів реалізованої промислової продукції (товарів, послуг), млрд гривень

Рік	Обсяг по м. Харкову	Обсяг по Харківській області
2020	82,8	213,5
2021	105,6	268,3
2022	63,9 ¹	182,6
2023	73,3 ¹	209,4
2024	87,0 ¹	248,5
2025	89,5 ¹	К

¹ Розрахункові дані.

Примітки:

- Дані по Харківській області за 2022-2025 роки наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.
- Символ «К» – дані не оприлюднюються з метою виконання вимог Закону України «Про офіційну статистику» щодо забезпечення гарантій органу державної статистики щодо статистичної конфіденційності.

Незважаючи на значні пошкодження та руйнування, промислові підприємства, що залишилися в Харкові, продовжують виробничу діяльність, виконуючи замовлення для забезпечення потреб країни.

ІТ-сектор виявив найвищу стійкість до воєнних викликів. До 2022 року в місті функціонувало понад 500 ІТ-компаній, де працювало понад 45 000 фахівців. Галузь зросла більш ніж на 50% у період між 2019 та 2021 роками. Навіть під час активних бойових дій, станом на лютий 2024 року, 500 із 511 компаній (98%) продовжували свою діяльність. Важливим є феномен «екстериторіальності» галузі: значна частина компаній та фахівців зберігають юридичну реєстрацію в Харкові (сплачуючи податки до місцевого бюджету), але фізично перебувають в інших регіонах або за кордоном. Це створює ризик «віртуалізації» економіки: сектор підтримує бюджет, але не генерує локального споживання (оренда, послуги, торгівля), і може миттєво змінити податкову резиденцію у разі зміни регуляторних умов.

Зовнішньоекономічна діяльність міста демонструє наслідки руйнування логістичних ланцюгів та переорієнтації ринків. Після 2022 року спостерігається зменшення експорту за одночасного зростання імпорту, що призводить до поглиблення негативного сальдо торговельного балансу.

Таблиця 1.6.2 – Динаміка зовнішньої торгівлі товарами, млн доларів США

Показник	Роки					
	2020	2021	2022	2023	2024	9 міс. 2025
Експорт	926,2	1 141,6	879,7	778,1	697,9	557,7
Імпорт	1 157,5	1 719,7	1 252,9	1 545,3	1 804,5	1 775,7
Сальдо	-231,3	-578,1	-373,2	-767,2	-1 106,6	-1 218,0

Примітка: Дані за 2022-2025 роки наведено по Харківській області; без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

Хоча саме місто є урбанізованою територією, воно виконує функцію потужного центру переробки агропродукції регіону. Харківська область історично є «житницею Європи», одним з лідерів з виробництва пшениці, кукурудзи, соняшникової олії.

Незважаючи на складні умови, у місті спостерігається певне пожвавлення ділової активності. Протягом 2022-2025 років фіксувалися складні процеси релокації бізнесу, проте, незважаючи на безперервні ризики воєнного часу, підприємці продовжують вести свою діяльність та засновувати нові бізнеси.

Таблиця 1.6.3 – Кількість зареєстрованих юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців у Харківській міській територіальній громаді у 2022-2026 роках (на початок року)

Показник	Роки				
	2022	2023	2024	2025	2026
Юридичні особи	76 849	77 927	79 247	80 662	...
Фізичні особи-підприємці	123 421	119 743	118 209	117 916	...

Примітка: за даними Головного управління Державної податкової служби України у Харківській області.

Таблиця 1.6.4 – Рух чисельності суб'єктів господарювання у Харкові у 2022–2025 роках

Показник	Роки									
	2022		2023		2024		2025 ¹		півріччя 2026	
	ЮО	ФОП	ЮО	ФОП	ЮО	ФОП	ЮО	ФОП	ЮО	ФОП
Створено	1 200	9 334	1 507	13 855	393	12 261	1 632	11 008	...	5 433
Змінили податкову адресу:										
- на Харків	669	660	1 088	968	847	341	979	424	...	194
- на іншу територіальну громаду	625	516	804	701	806	364	448	412	...	212
Припинили діяльність	194	12 932	404	15 201	91	13 342	192	13 694	...	4 898

¹ із 2025 року дані по місту Харкову частково агрегуються у показники по Харківському району через реорганізацію податкових органів.

Примітка: ЮО – юридичні особи, ФОП – фізичні особи-підприємці.

Фінансова інфраструктура міста станом на 01 липня 2026 року налічує 44 біржі, 41 страхову організацію, 48 кредитних спілок та 7 лізингових компаній. У Харківській області на 1 липня 2026 року функціонувало 279 чинних структурних підрозділи банків.

Перший рік війни став шоковим для суб'єктів малого та середнього бізнесу: кількість малих підприємств по місту скоротилася майже на 40 % порівняно з 2021 роком, а кількість зайнятих на них працівників – на 30 %. Водночас 2023 рік демонструє позитивну динаміку відновлення: кількість підприємств зросла на 17,4% порівняно з 2022 роком.

Таблиця 1.6.5 – Основні показники діяльності малих підприємств Харківської області у 2020–2024 роках

Показник	Роки				
	2020	2021	2022	2023	2024
Кількість малих підприємств, одиниць	23867	24537	15018	17865	16460
Кількість зайнятих працівників, тисяч осіб	120,3	125,7	89,3	80,3	78,0
Обсяг реалізованої продукції без ПДВ, млрд гривень	144,3	183,4	109,7	136,8	149,6
Частка у загальному обсязі реалізації, %	26,8	26,6	28,8	27,0	23,8

Примітка: Дані наведено без урахування результатів діяльності банків та бюджетних установ; дані за 2022-2024 роки наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

Окрім пілотних проєктів Концепції Генерального плану, триває підготовка та реалізація публічних інвестиційних проєктів і програм публічних інвестицій Харківської міської територіальної громади, зокрема:

1. Розширення метрополітену. Продовжується реалізація проєкту «Розширення метрополітену у м. Харкові (Подовження третьої лінії метрополітену у м. Харкові)». Першочерговим завданням визнано будівництво електродепо «Олексіївське» на 100 вагонів.

2. Будівництво Комплексу з переробки твердих побутових відходів із системою збору, утилізації полігонного газу та виробництва електричної енергії. Проєкт знаходиться на стадії впровадження (станом на початок 2026 року введено в експлуатацію три пускових комплекси першої черги будівництва) та передбачає сучасні технології сортування та переробки твердих побутових відходів (рециклінгу), виробництва електричної енергії з полігонного газу.

Ще до початку активних бойових дій економіка міста перебувала у стані чітко визначеного відходу від індустріальної моделі. Ця трансформація ґрунтувалася на трьох потужних складових: високотехнологічна промисловість, переробка агропродукції та динамічний IT-сектор, що часто характеризують стратегічною формулою *brains, hands and grains* («мізки, руки та зерно»). Економічний потенціал Харкова та макроекономічні тренди відкривають нові можливості для громади. Зростання світового попиту на технології оборони та безпеки (*Defense Tech*), курс Європейського Союзу на «зелений перехід» та декарбонізацію промисловості, а також глобальна потреба у продовольчій безпеці створюють попит саме на ті компетенції, якими володіє Харків. Це дозволяє розглядати економіку міста не лише як об'єкт відновлення, а як майбутній інтегрований елемент європейських ланцюгів доданої вартості.

1.7. Характеристика фінансового стану та бюджету громади

Фінансова система Харківської міської територіальної громади функціонує в умовах безпрецедентних викликів, зумовлених воєнним станом і безпосереднім впливом бойових дій. Бюджетна політика громади на середньостроковий період 2026–2029 років спрямована на вирішення подвійного завдання: забезпечення поточних життєво необхідних потреб міста, яке перебуває під постійними атаками, та формування фінансового підґрунтя для майбутньої відбудови.

Ключовими пріоритетами бюджетної політики є збереження фінансової стабільності, посилення довіри інвесторів, відновлення міської інфраструктури, забезпечення соціальних стандартів і підтримка громадян, а також виконання боргових зобов'язань за залученими міжнародними кредитами.

Основні фінансові ризики виконання бюджету залишаються надзвичайно високими: продовження обстрілів і руйнування критичної інфраструктури (особливо енергетичної), високий ступінь невизначеності щодо тривалості бойових дій, динаміка міграційних процесів та інфляційний тиск.

Загальна динаміка виконання бюджету. Історично бюджет громади демонстрував стабільне зростання доходів, досягнувши пікового значення 17,3 млрд гривень у 2021 році. Повномасштабна збройна агресія спричинила скорочення доходів у 2022 році до 15,8 млрд гривень. Проте вже у 2023 році економіка продемонструвала значну адаптивність, а доходи відновились до 18,2 млрд гривень, у 2025 році цей показник зріс до 21,8 млрд гривень. Характерною рисою бюджетної політики в умовах воєнного часу стало жорстке управління видатками. У 2022 році видатки було суттєво скорочено до 14,5 млрд гривень, що дало змогу виконати бюджет із профіцитом у 1,3 млрд гривень. Починаючи з 2023 року, видатки знову почали зростати, відбиваючи нагальні потреби у відновленні та підтримці інфраструктури.

Таблиця 1.7.1 – Основні показники бюджету Харківської міської територіальної громади у 2020–2025 роках, млн гривень

Показник	Роки					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Доходи, усього	14 210,2	17 310,5	15 824,0	18 170,9	19 910,0	21 838,8
- загальний фонд	11 513,1	14 092,8	13 216,6	14 312,3	13 842,4	15 371,4
- спеціальний фонд	427,7	411,4	174,8	178,2	353,1	309,1
- трансферти	2 269,4	2 806,3	2 432,7	3 680,4	5 714,5	6 158,3
Видатки, усього	14 859,0	18 048,8	14 505,9	17 369,5	19 400,6	23 682,7
- загальний фонд	9 724,8	11 935,0	13 593,8	14 105,3	15 625,6	17 873,7
- спеціальний фонд	5 134,2	6 113,8	910,9	3 264,2	3 775,0	5 809,0
Профіцит / дефіцит	-648,8	-738,3	+1 319,5	+801,4	+523,0	-1 843,9

У 2025 році позитивна динаміка лишилась: до бюджету надійшло 21,8 млрд гривень, що свідчить про його стабільне та ритмічне виконання. Водночас аналіз номінальних показників потребує коригування з урахуванням інфляції. Попри номінальне зростання доходів бюджету з 17,3 млрд гривень у 2021 році до 21,8 млрд гривень у 2025 році, купівельна спроможність цих коштів знизилася через кумулятивну інфляцію 2022–2025 років. У реальному вимірі (у зіставних цінах 2021 року) власні фінансові ресурси громади скоротилися, що фактично обмежує обсяги відновлювальних робіт, які місто може профінансувати самостійно, без залучення зовнішнього капіталу.

Структура доходів. Аналіз структури доходів за 2021–2025 роки виявив ключові зміни, спричинені війною, і засвідчив адаптацію фіскальної системи міста.

Таблиця 1.7.2 – Доходи бюджету громади у 2021–2025 роках, млн гривень

Показники	Роки				
	2021	2022	2023	2024	2025
Доходи, усього	17 310,5	15 824,0	18 170,9	19 910,0	21 838,8
Податкові надходження	13 750,4	13 112,4	14 099,4	13 601,6	15 111,2
у тому числі					
- податок на доходи фізичних осіб	7 751,6	9 097,9	9 018,9	8 002,3	9 488,2
- єдиний податок	2 956,3	2 694,4	2 930,4	3 629,5	3 801,3
- податок на майно	2 237,9	796,4	1 220,7	751,7	360,9
- акцизний податок	752,7	504,9	880,1	1 151,0	1 400,7
Офіційні трансферти	2 806,3	2 432,6	3 680,4	5 714,5	6 158,3
Інші доходи (неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом, цільові фонди)	753,8	279,0	391,1	593,9	569,3

Податок на доходи фізичних осіб залишається ключовим джерелом формування доходів бюджету (у середньому 46 %). Водночас критично важливим компенсатором втрат бюджету громади стали трансферти, частка яких за останні два роки становила близько третини його доходної частини.

Прогноз доходів на 2026–2029 роки ґрунтується на очікуваному відновленні економічної активності та змінах у бюджетному законодавстві.

Таблиця 1.7.3 – Прогноз доходів бюджету Харківської міської територіальної громади на 2026–2029 роки, млн гривень

Найменування показника	Роки			
	2026	2027	2028	2029 ¹
Доходи, усього	20 053,0	25 637,1	27 444,4	
Податкові надходження	17 074,6	22 465,7	24 079,5	
у тому числі				
- податок на доходи фізичних осіб	10 151,4	15 059,5	16 193,1	
- податок на майно	1 588,4	1 683,0	1 773,7	
- єдиний податок	3 916,3	4 212,2	4 511,8	
- акцизний податок	1 386,5	1 468,3	1 546,1	
Офіційні трансферти	2 532,5	2 706,5	2 881,2	
Інші доходи (неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом, цільові фонди)	445,9	464,9	483,7	

¹ На стадії фіналізації

Ключовим припущенням прогнозу є суттєве зростання надходжень податку на доходи фізичних осіб у 2027 році – з 10,1 до 15,0 млрд гривень – завдяки відновленню зарахування «військового» податку на доходи фізичних осіб до бюджету громади.

Структура видатків. Найбільшими статтями видатків у 2021–2025 роках є Економічна діяльність, Житлово-комунальне господарство та Освіта. Сумарно вони становлять понад 80 % усіх видатків бюджету. Це відображає фактичні, а не декларативні пріоритети розвитку міста. Незважаючи на війну, фінансування освіти майже залишилось на довоєнному рівні. Кошти спрямовуються не лише на оплату праці педагогів (зокрема за рахунок освітньої субвенції), а й на будівництво та облаштування укріплень різного типу та рівня захисту, що є критично важливим для відновлення офлайн-навчання.

Таблиця 1.7.4 – Видатки бюджету Харківської міської територіальної громади у 2021–2025 роках, млн гривень

Стаття видатків (за функціональною класифікацією)	Роки				
	2021	2022	2023	2024	2025
Загальнодержавні функції	2 046,3	1 220,8	1 512,4	1 484,5	1 897,4
Громадський порядок, безпека та судова влада	7,0	4,9	7,8	36,9	90,6
Економічна діяльність	5 387,5	2 478,0	4 257,7	5 872,7	5 288,9
Охорона навколишнього природного середовища	5,5	-	0,6	6,0	8,7
Житлово-комунальне господарство	3 429,3	4 469,3	5 772,2	5 274,9	7 327,3
Охорона здоров'я	519,8	411,9	424,5	528,4	638,0
Духовний та фізичний розвиток	675,9	472,2	518,6	595,3	821,5
Освіта	5 256,9	5 037,4	4 184,4	4 582,1	5 760,5
Соціальний захист та соціальне забезпечення	655,1	411,4	663,1	1 006,2	776,4
Пільгові довгострокові кредити молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво / реконструкцію / придбання житла та їх повернення	65,5	-1,1	28,2	13,6	62,9
Бюджетні позички суб'єктам господарювання та їх повернення	-	-	-	-	1010,5
Усього	18 048,8	14 504,7	17 369,5	19 400,6	23 682,7

Таблиця 1.7.5 – Структура видатків бюджету Харківської міської територіальної громади у 2021–2025 роках, %

Стаття видатків (за функціональною класифікацією)	Роки				
	2021	2022	2023	2024	2025
Загальнодержавні функції	11,4	8,4	8,7	7,7	8,0
Громадський порядок, безпека та судова влада	0	0	0	0,2	0,4
Економічна діяльність	29,8	17,1	24,5	30,3	22,3
Охорона навколишнього природного середовища	0	-	0	0	0
Житлово-комунальне господарство	19,0	30,8	33,3	27,2	30,9
Охорона здоров'я	2,9	2,8	2,5	2,7	2,7
Духовний та фізичний розвиток	3,7	3,3	3,0	3,1	3,5
Освіта	29,2	34,7	24,1	23,6	24,3
Соціальний захист та соціальне забезпечення	3,6	2,9	3,8	5,2	3,3
Пільгові довгострокові кредити молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво / реконструкцію / придбання житла та їх повернення	0,4	0	0,1	0	0,3
Бюджетні позички суб'єктам господарювання та їх повернення	-	-	-	-	4,3
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Формування видаткової частини бюджету на 2026–2029 роки здійснено в межах наявних ресурсів, із чітко визначеними пріоритетами, зумовленими умовами воєнного стану.

Таблиця 1.7.6 – Прогноз видатків бюджету Харківської міської територіальної громади на 2026–2029 роках, млн гривень

Стаття видатків (за функціональною класифікацією)	Роки			
	2026	2027	2028	2029 ¹
Державне управління	1 792,3	1 960,2	1 980,3	
Освіта	5 467,7	5 926,7	6 338,4	
Охорона здоров'я	558,9	638,8	683,1	
Соціальний захист та соціальне забезпечення	799,4	859,1	909,8	
Культура і мистецтво	679,9	723,2	762,0	
Фізична культура і спорт	248,5	276,3	296,1	
Житлово-комунальне господарство	4 720,0	5 849,6	6 083,0	
Економічна діяльність	5 302,3	6 992,4	7 220,4	
Інша діяльність	145,8	175,0	182,4	
Обслуговування місцевого боргу	147,9	122,0	98,3	
Резервний фонд	450,0	150,0	150,0	
Міжбюджетні трансфери	302,9	485,0	816,4	
Пільгові довгострокові кредити молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво / реконструкцію / придбання житла та їх повернення	101,1	77,0	77,0	
Виконання гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцеві гарантії	709,9	974,1	1 352,1	
Усього	21 426,6	25 209,4	26 949,3	

¹ На стадії фіналізації

Ключовими пріоритетами видатків є: 1) забезпечення невідкладних потреб, пов'язаних із захистом населення, зокрема будівництво та облаштування укриттів різного типу та рівня захисту; 2) відновлення та забезпечення безперебійного функціонування об'єктів енергетики, тепло- та водопостачання, а також житлово-комунального господарства; 3) забезпечення в повному обсязі виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери та надання соціальної підтримки вразливим категоріям населення.

Боргова політика. В умовах обмеженості власних ресурсів для здійснення капітальних видатків ключовим інструментом фінансування великих інфраструктурних проєктів залишаються місцеві запозичення та гарантії, надані комунальним підприємствам під кредити міжнародних фінансових організацій. Місто продовжує тісну співпрацю з Європейським інвестиційним банком, Європейським банком реконструкції та розвитку, Міжнародним банком реконструкції та розвитку.

Таблиця 1.7.7 – Ключові проєкти, що фінансуються за рахунок запозичень і гарантій

Бенефіціар (комунальне підприємство)	Проєкт	Міжнародна фінансова організація	Сума кредиту	Опис / Мета проєкту
Харківський метрополітен	Розширення третьої лінії метро	Європейський інвестиційний банк / Європейський банк реконструкції та розвитку	160 млн євро	Подовження третьої лінії метрополітену в місті Харкові
Харківський метрополітен	Оновлення рухомого складу	Європейський інвестиційний банк	45 млн євро	Придбання вагонів метрополітену
Тролейбусне депо №2	Оновлення тролейбусного парку	Європейський банк реконструкції та розвитку	10 млн євро	Придбання 57 низькопідлогових тролейбусів
Тролейбусне депо №3	Придбання тролейбусів	Європейський інвестиційний банк	10 млн євро	Придбання 49 нових тролейбусів
Харківводоканал	Модернізація каналізації	Міжнародний банк реконструкції та розвитку	5,4 млн доларів США	Заміна насосних установок на такі, що здатні працювати в «затопленому» режимі: 1) на каналізаційних насосних станціях міста (52 одиниці); 2) на головній каналізаційній станції міста (5 одиниць).

Найбільші платники податків. Економічна база громади спирається на диверсифіковану сукупність великих підприємств, до якої входять державні монополії, комунальні підприємства, заклади освіти та приватний бізнес.

Таблиця 1.7.8 – Основні платники податків Харкова у 2022 та 2024 роках

Назва	Вид діяльності (основний)	Сума податків, тисяч гривень	
		на 01.01.2022	на 01.07.2024
Регіональна філія «Південна залізниця» Акціонерного товариства «Укрзалізниця»	Вантажний залізничний транспорт	149 262,3	76 580,6
Товариство з обмеженою відповідальністю «АТБ-маркет»	Роздрібна торгівля	149 108,1	72 027,0
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна	Вища освіта	98 156,3	47 102,3
Комунальне підприємство «Харківські теплові мережі»	Постачання пари, гарячої води	119 925,5	47 058,1
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	Вища освіта	64 286,4	40 486,7
Акціонерне товариство «Укренергомашини»	Виробництво двигунів і турбін	83 722,7	35 382,8

Перелік найбільших платників податків підтверджує диверсифіковану економічну базу міста, яка спирається на державний транспортний сектор, ритейл, сферу вищої освіти, великі комунальні підприємства та важку промисловість. Навіть в умовах активних бойових дій ці ключові підприємства та установи продовжували функціонувати та сплачувати податки, формуючи основу фінансової стійкості громади.

Станом на початок 2026 року у комунальній власності міста знаходилося 323 підприємства, установи й організації, з яких фінансово-господарську діяльність вели 57 унітарних комунальних підприємств, організацій і установ. Середньооблікова кількість штатних працівників цих суб'єктів у 2025 році становила понад 20,2 тисячі осіб, що на 7,1 % менше ніж за 2024 рік. Середньомісячна заробітна плата штатного працівника у порівнянні з 2024 роком зросла на 19,2 % та склала 21,1 тисячі гривень.

Оцінка фінансової стійкості та ключових ризиків. Фінансовий стан Харківської міської територіальної громади можна охарактеризувати як критично стабільний. Стійкість забезпечується завдяки високій адаптивності місцевого бізнесу, зокрема зростанню надходжень від єдиного податку; зваженому управлінню видатками, що дало змогу уникнути дефіциту у 2022–2025 роках; ритмічному виконанню планових показників доходів.

Критичність ситуації зумовлена високою залежністю від зовнішніх чинників і надзвичайними ризиками, зокрема: залежністю від трансфертів – частка трансфертів у доходах бюджету зросла до 30 %, що створює вразливість у випадку змін державної політики або обсягів міжнародної допомоги; невизначеністю щодо повернення

«військового» податку на доходи фізичних осіб, за рахунок якого у 2027 році передбачено збільшення доходної частини на 5,6 млрд гривень. У разі реалізації ризику неповернення «військового» податку на доходи фізичних осіб міська влада розглядає альтернативні сценарії збалансування бюджету: оптимізацію операційних видатків, перегляд політики місцевих податкових пільг для окремих категорій бізнесу, секвестр капітальних видатків розвитку, а також заміщення бюджетних інвестицій коштами міжнародних фінансових організацій і приватних інвесторів.

Залучення зовнішніх кредитних ресурсів зумовлює зростання видатків на обслуговування місцевого боргу. Так, прогнозний розмір цих видатків у 2028 році становитиме 98,3 млн гривень (у 2023 році – 3,4 млн гривень).

Незалежним підтвердженням фінансової надійності громади є міжнародні кредитні рейтинги. Станом на 01 липня 2026 року агентство Moody's Investors Service підтвердило рейтинг міста на рівні Саа3 з прогнозом «стабільний», що на один щабель вище за суверенний рейтинг України, а агентство Fitch Ratings – на рівні CCC. Національне агентство ІВІ-Рейтинг підтвердило довгостроковий кредитний рейтинг за національною шкалою на рівні uaBBB+ та рейтинг інвестиційної привабливості на рівні invA. Позиція Харкова вище суверенного рівня є показовою: навіть в умовах прифронтового статусу і постійних руйнувань міжнародні рейтингові агентства оцінюють кредитоспроможність громади вище, ніж кредитоспроможність держави загалом, що формує реальне підґрунтя для залучення зовнішніх інвестицій у процесі повоєнної відбудови.

Аналіз соціально-економічного становища виявляє низку структурних парадоксів, які визначатимуть розвиток громади у 2026–2029 роках:

Демографічний парадокс: відновлення чисельності населення до 1,3 млн осіб супроводжується критичним дефіцитом робочої сили (навантаження – 0,7-1,0 особи на одну вакансію) через віково-гендерні диспропорції.

Бюджетний парадокс: при формальній стабільності доходів місто потрапило в критичну залежність від зовнішніх трансфертів і політичних рішень, зокрема щодо «військового» податку на доходи фізичних осіб, тимчасово втративши значну частину власної податкової бази, насамперед надходження від плати за землю та податку на нерухоме майно.

Інфраструктурний парадокс: висока цифрова зрілість систем управління контрастує з фрагментарністю та фізичним руйнуванням інженерної інфраструктури.

2. SWOT-АНАЛІЗ

Харків входить у 2026–2029 роки у статусі унікального глобального кейсу – метрополісу, що зберіг інституційну спроможність і базові функції життєзабезпечення в умовах безпрецедентної військової агресії. Традиційна модель «повоєнного відновлення» для Харкова є неприйнятною з огляду на незворотні демографічні та економічні зміни. Стратегія громади має передбачати формування нової, компактнішої, енергоефективної та технологічної моделі міста, у якій безпека є не тимчасовим заходом реагування, а базовим муніципальним сервісом і ключовою конкурентною перевагою.

2.1. Потенціал стійкості (Strengths)

S1. Демографічна стійкість і сильна міська ідентичність. Повернення чисельності населення з критичної позначки близько 400 тисяч осіб (весна 2022) до понад 1,2–1,3 млн у 2024–2026 роках є ключовим індикатором життєздатності міста та довіри до нього, зафіксованим у зовнішніх опитуваннях і муніципальних даних. Результати соціологічних досліджень демонструють надзвичайно високий рівень емоційної прив'язаності до міста: 94 % жителів міста пишуться тим, що вони харків'яни, а інтегральний індекс емоційної прив'язаності становить 8,7 / 10. Це формує унікальний соціальний капітал довіри, взаємопідтримки та міської ідентичності, який не був втрачений навіть у періоди масованих атак і зберігається попри зміну демографічної структури міста: близько п'ятої частини його теперішніх жителів не проживали в Харкові до 2022 року.

S2. Збережений освітньо-науковий кластер та інтелектуальний потенціал. Харків зберіг структуру одного з найбільших в Україні університетсько-наукових кластерів – 29 закладів вищої освіти та 35 науково-дослідних установ, зокрема з технічними, медичними, IT і фундаментально-науковими школами, у яких сумарно навчається близько 100 тисяч студентів. Навіть у період інтенсивних обстрілів освітній сектор продовжує працювати у змішаному та дистанційному форматах, забезпечуючи стабільний набір студентів і збереження наукових кадрів. Це зберігає інтелектуальний потенціал міста і посилює його довгострокову конкурентоспроможність, особливо у сферах інженерії, медицини, IT і прикладних наук.

S3. Диверсифікована економіка та збережене індустріальне ядро. До 2022 року Харків був другим індустріальним центром країни, і навіть в умовах війни місто зберегло значну частину свого економічного каркаса, зокрема: 1) діяльність ключових підприємств машинобудування, енергетичного приладобудування, фармацевтики; 2) високий рівень адаптивності малого та середнього бізнесу; 3) активне функціонування сегмента IT та інженерних сервісів. Диверсифікація знижує вразливість економіки до секторальних шоків і створює основу для розвитку спеціалізацій у сферах *Food Tech* та *Defense Tech*. Громада продовжує акумулювати економічну активність завдяки масштабному споживчому ринку та статусу адміністративного центру області.

S4. Просторова цілісність та інфраструктурна стійкість в умовах війни. Незважаючи на руйнування, Харків зберіг архітектуру та логіку транспортної мережі, магістральну структуру громадського транспорту, мережу об'єктів теплопостачання та частину

генераційних потужностей, зелену інфраструктуру та рекреаційні осі. Висока інституційна спроможність комунальних служб міста дала змогу підтримувати функціонування критичних систем навіть після масованих обстрілів енергетичної інфраструктури у 2022–2024 роках. Це формує основу для модернізованої відбудови за стандартами енергоефективності та безпеки, навіть з урахуванням високого ступеня зношення частини мереж і потреби в їх глибокій модернізації.

S5. Високий рівень громадської активності, волонтерства та горизонтальної самоорганізації. Харківська міська громада демонструє один із найвищих в Україні рівнів самоорганізації в умовах кризи. З 2022 року сформувалася розгалужена інфраструктура волонтерських центрів, логістичних хабів допомоги, пунктів гуманітарної підтримки та мереж швидкого реагування. За даними досліджень, понад 60 % жителів міста хоча б раз брали участь у волонтерській діяльності; активне ядро волонтерів оцінюється в десятки тисяч осіб; приватний бізнес системно підтримував і продовжує підтримувати критично важливі послуги, зокрема генерацію, транспорт і гуманітарні програми. Людський капітал і горизонтальні мережі взаємодопомоги є одним із ключових факторів стійкості міста.

S6. Цифрова зрілість міського управління та сервісів. До 2022 року Харків мав одну з найрозвиненіших в Україні систем міських електронних сервісів. За результатами технологічного аудиту *Smart City Maturity Model* (2024) цифрову зрілість Харкова класифіковано як Integrated – третій із п'яти рівнів. У воєнний період цифровізація посилилася через потребу зберігати безперервність управлінських і сервісних процесів: було впроваджено сучасні інструменти оповіщення та комунікації, а екосистема сервісів, зокрема кол-центри 1562/1535 і Портал електронних сервісів, забезпечила керованість міста в кризових умовах. Суттєво активізовано використання геоаналітики та даних ситуаційного центру. Високий рівень муніципальної прозорості, підтверджений участю в рейтингу *Transparency International Ukraine*, та прямі партнерства з ПРООН, ЄІБ, ЄБРР і Фондом Нормана Фостера підвищують довіру зовнішніх партнерів і створюють інституційний каркас для масштабних проєктів.

S7. Потужна культурна ідентичність та висока символічна цінність міста. Культурна та історико-архітектурна спадщина Харкова – від конструктивістської школи до модерністських ансамблів – формує потужну культурну матрицю, яка збереглася попри руйнування. Провідні культурні інституції міста – театри, філармонія, музеї, бібліотеки – продовжують працювати у змішаних форматах, зберігаючи міську ідентичність і приваблюючи молодь і творчі спільноти. Культурний код Харкова є одним із найважливіших чинників повернення харків'ян та збереження їхньої довіри до міста.

S8. Енергетична автономізація. Харків уже реалізує один із найбільш просунутих в Україні проєктів децентралізації тепlopостачання. У місті на кінець 2025 року працювало близько 150 когенераційних установок та блочно-модульних котелень; також створено умови для виробництва електричної енергії з біогазу, утвореного з твердих побутових відходів. Така масштабна локалізація генерації формує прецедент енергетичної стійкості міста і створює унікальні умови для розвитку промисловості, ІТ та логістики, забезпечуючи бізнесу гарантовані «енергетичні острови» навіть в умовах атак на енергосистему.

S9. Гібридна стійкість IT-сектору. IT-індустрія продемонструвала унікальну здатність створювати додану вартість у розподіленому режимі. Переважна більшість компаній зберегла реєстрацію в Харкові, а скорочення зайнятості в галузі було істотно меншим, ніж у традиційній промисловості. Це означає, що місто зберігає контроль над податковою базою сектору, навіть якщо частина команд тимчасово працює дистанційно. Водночас частина операційної діяльності перемістилася за межі міста, що створює ризик остаточної релокації. Критичним завданням є створення безпечної фізичної інфраструктури – укриттів, автономного енергозабезпечення, високошвидкісного інтернету, – що стимулюватиме повернення команд.

S10. Інституційна спроможність міських служб у сфері кризового управління. Харків зберіг функціонування ключових комунальних і соціальних послуг навіть в умовах постійних обстрілів. Комунальні підприємства оперативно відновлюють роботу тепломереж, систем водо-, газо- та електропостачання, а також громадського транспорту – інколи протягом кількох годин після уражень. Метрополітен і електротранспорт функціонують у гібридних режимах, а мережі соціальної підтримки, центрів надання адміністративних послуг, медичні та освітні установи продовжують надавати послуги понад мільйону жителів. Такий рівень інституційної спроможності створює основу для швидкої модернізації міських служб, посилює довіру міжнародних партнерів і є унікальним ресурсом для реалізації масштабних проектів відбудови.

S11. Розвинена система міжнародних партнерств і проектної взаємодії. Місто має одну з найпотужніших в Україні екосистем співпраці з міжнародними інституціями – ПРООН, ЄІБ, ЄБРР, UNICEF, UNIDO, Фондом Нормана Фостера, норвезькими та німецькими агенціями підтримки, а також міжнародними благодійними фондами. Ці партнерства охоплюють не лише фінансування, а й методологічну, технічну та експертну допомогу, що підвищує інституційну спроможність міста. Харків фактично інтегрований у міжнародну систему міського відновлення, що створює для нього довгострокову перевагу порівняно з іншими громадами.

2.2. Структурні розриви (Weaknesses)

W1. Структурний дисбаланс людського капіталу. Ринок праці Харкова увійшов у фазу системного дисбалансу: навантаження на одну вакансію впало до критичних 0,7–1,0 особи за орієнтира 1,5–2,0 для збалансованого ринку праці. Це не класичний дефіцит кадрів, який можна компенсувати точковим навчанням чи стимулюванням, а глибока структурна проблема: з одного боку, місто відчуває фізичну нестачу працездатного населення, з іншого – наявний трудовий ресурс, переважно жінки та люди старших вікових груп, не відповідає за кваліфікацією потребам технічних та інфраструктурних професій. Ситуацію додатково поглиблює поширеність психосоціальної травми серед жителів громади, що знижує продуктивність праці, обмежує здатність до тривалої зайнятості та потребує окремих програм підтримки. В умовах політичної та безпекової неприйнятності широкомасштабного залучення зовнішніх мігрантів це створює жорстке структурне обмеження для зростання економіки та реалізації масштабних проектів відновлення.

W2. Селективні міграційні втрати. Демографічні втрати Харкова мають виразно селективний характер: із міста насамперед виїжджали працездатні люди віком 18–44 років, фахівці з вищою освітою, сім'ї з дітьми та домогосподарства з рівнем доходів, вищим за середній. У результаті місто зберегло значну частину чисельності населення, але втратило його найбільш продуктивну, інноваційну та мобільну частину. Навіть якщо загальна кількість жителів громади у середньостроковій перспективі буде відновлена, якісний склад населення – віковий, освітній, професійний – залишиться іншим, що за відсутності спеціальної політики повернення та залучення молоді створює довготривалий ризик «провалу поколінь» для економіки та міського розвитку.

W3. Фіскальна залежність і вразливість бюджетної моделі. Бюджетна модель Харкова є структурно залежною від рішень, ухвалених на національному рівні. У розрахунках на 2025 рік частка міжбюджетних трансфертів сягала близько 30 %, а власні надходження громади від податку на майно скоротились приблизно на 60% унаслідок надання пільг зі сплати місцевих податків юридичним особам, фізичним особам та фізичним особам – підприємцям. Це обмежує фінансову автономію громади у самостійному фінансуванні капітальних видатків навіть за наявності значного економічного обороту. Особливо небезпечною є залежність від так званого «військового податку на доходи фізичних осіб» – тимчасового механізму, строк дії та порядок адміністрування якого після 2026 року залишаються невизначеними. У сукупності ці фактори формують фіскальну вразливість, за якої будь-яка зміна бюджетної політики на національному рівні може різко звузити можливості міста інвестувати у відновлення та розвиток.

W4. Низька інтеграція внутрішньо переміщених осіб. Станом на початок 2026 року у Харкові зареєстровано понад 217 тисяч внутрішньо переміщених осіб, при цьому лише близько 15 % з них мають формальне працевлаштування. Оціночний трудовий резерв серед цієї категорії жителів міста становить понад 114 тисячі осіб, проте більшість з них залишаються економічно пасивними або зайнятими в нестабільних, неформальних формах діяльності. Парадокс ситуації полягає в поєднанні гострого дефіциту кадрів зі значним невикористаним потенціалом внутрішньо переміщених осіб. Можливими причинами є невідповідність кваліфікації, психологічні бар'єри, очікування повернення додому та обмеженість доступної інфраструктури догляду за дітьми. Близько 20 % нинішніх жителів Харкова не проживали в місті до початку повномасштабного вторгнення – це суттєвий інтеграційний потенціал, який наразі використовується лише частково.

W5. Житлова та інфраструктурна вразливість. Пошкодження понад 10 тисяч житлових будинків залишило без придатного для проживання житла більше 180 тисяч харків'ян. Для значної частини домогосподарств повноцінне житло стало недосяжним: люди змушені жити в тимчасових помешканнях, переїжджати між районами або залишатися за межами міста. Це не лише гуманітарна проблема, а й критичний бар'єр для повернення кваліфікованих фахівців, молодих сімей та підприємців, які ухвалюють рішення про довгострокове проживання лише за наявності безпечного й комфортного середовища. Додатковим шоком стали втрати транспортної інфраструктури: збитки метрополітену оцінюються у 2,2 млрд гривень, наземного електротранспорту – у 2,5 млрд гривень, що в сукупності послаблює привабливість міста з погляду щоденної мобільності та ділової активності. У такій конфігурації житлова та транспортна криза

безпосередньо обмежують досягнення стратегічних цілей, пов'язаних із поверненням населення та відновленням економічної динаміки.

W6. Інституційна та технологічна фрагментарність просторового розвитку. Існує системний розрив між чинним Генеральним планом і реальними потребами воєнного та повоєнного Харкова. Просторові рішення потребують актуалізації з урахуванням змін у структурі населення, пріоритетів інклюзивності та доступності, трансформації галузевої структури економіки, зростання рівня автомобілізації, а також нових вимог державних будівельних норм щодо інтеграції укриттів у громадську та житлову забудову. Відсутність єдиної платформи призводить до розрізненості інформаційних систем департаментів: просторові, фінансові, соціальні та інфраструктурні дані не мають інтегрованого формату для прийняття рішень. Така інституційна та технологічна фрагментарність уповільнює системні інвестиції й ускладнює послідовну реалізацію проєктів відбудови.

W7. Прогалини екологічного моніторингу та навантаження від відходів руйнувань. Система екологічного моніторингу міста охоплює всі ключові компоненти довкілля, проте в умовах війни має суттєві прогалини: відсутні дані про дрібнодисперсний пил фракцій PM2.5/PM10 у реальному часі (наявні пости фіксують лише загальний пил без розподілу на фракції), немає детальної карти забруднення ґрунтів у районах руйнувань, а періодичність відбору проб ґрунту (раз на п'ять років) не дозволяє оперативно відстежувати динаміку забруднення від нових джерел контамінації. Потік відходів від руйнувань стрімко зростає – з 3,5 тисячі тон у 2022 році до 204,0 тисячі тон у 2025 році – і наближається до проєктної потужності сортування, при цьому реєстр таких відходів і повноцінний план деконтамінації відсутні, а постраждалі території потребують санації та рекультивації. Попри значні обсяги вимірювань, місто ще не має єдиного публічного інструменту для інтегрованої візуалізації екологічної ситуації в реальному часі, що обмежує повноцінне інформування населення й інвесторів про реальні ризики. Екологічна невизначеність стає бар'єром для повернення частини жителів громади, які орієнтуються на критерій якості середовища, і водночас стримує інвестиційні рішення щодо довгострокових проєктів розвитку.

2.3. Можливості (Opportunities)

O1. Економічне зростання через розвиток ринку технологій безпеки та стійкості. Глобальне зростання попиту на технології захисту, інженерні рішення для забезпечення стійкості, автономні системи, засоби розмінування та захисту критичної інфраструктури створює для Харкова унікальне вікно можливостей. Місто має рідкісний актив – реальний досвід функціонування метрополісу в умовах регулярних обстрілів та відпрацьовані практики реагування на інфраструктурні кризи. У поєднанні з локальною інженерною та IT-базою це формує підґрунтя для розвитку нової спеціалізації у сфері технологій безпеки та міської стійкості, здатної інтегруватися в міжнародні ланцюги доданої вартості. Створення спеціалізованих платформ співпраці з міжнародними партнерами дасть змогу використовувати механізми трансферу технологій, спільних розробок і пілотних проєктів, у межах яких Харків виступає не лише користувачем, а й виробником рішень, що можуть масштабуватися на інші громади України та світу. У стратегічному плані це означає, що Харків має позиціонувати себе як національний і міжнародний центр розроблення й апробації технологій міської безпеки та стійкості.

02. Масштабне фінансування «зеленого переходу» та енергоефективності. Підвищена увага Європейського Союзу до відбудови України й акцент на декарбонізації відкривають доступ до значних обсягів технічної допомоги, грантів і кредитних програм. Механізм *Ukraine Facility* та інші інструменти підтримки країн-кандидатів створюють умови, за яких Харків може стати пілотним майданчиком для модернізації теплової, енергетичної та будівельної інфраструктури. Реальні масштаби руйнувань – включно з пошкодженням десятків котелень, електричних мереж і підстанцій – дають змогу обґрунтовано залучати фінансування на розвиток децентралізованої генерації, зокрема на побудову та запуск біогазових комплексів, сонячних електростанцій, міні-теплоелектроцентралей, мікромереж, а також на модернізацію житлового фонду та впровадження стандартів енергоефективності. Це перетворює вимушене відновлення у шанс перейти до сучаснішої, стійкішої та економічно ефективнішої системи життєзабезпечення. У стратегічному плані це означає, що Харків може закріпити за собою статус одного з лідерів «зеленого переходу» в Україні, поєднуючи відбудову з упровадженням передових енергетичних рішень.

03. Формування індустріальних парків і виробничих кластерів. Наявна промислова й логістична інфраструктура, близькість до аграрних районів та попит на релокацію бізнесу створюють основу для формування мережі індустріальних парків і виробничих кластерів, зокрема у сферах виробництва оборонних компонентів, переробки агропромислової продукції та машинобудування нового типу. Чинні міські програми передбачають сприяння розвитку індустріальних і наукових парків та формуванню виробничих кластерів, а Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2026 рік – залучення інвесторів для створення індустріальних парків, що формує політичну й інституційну рамку для запуску таких ініціатив. Це дає змогу конкурувати з іншими обласними центрами та західними регіонами за розміщення високотехнологічних виробництв. У стратегічному плані це означає необхідність цільового виділення та планування територій під індустріальні парки, а також узгодження просторової політики зі стимулюючими інструментами для залучення резидентів.

04. Мобілізація внутрішнього трудового резерву. Понад 114 тисячі внутрішньо переміщених осіб, значна кількість жінок працездатного віку, а також люди, які втратили роботу через руйнування підприємств, формують значний внутрішній трудовий резерв громади. Низький рівень формальної зайнятості серед внутрішньо переміщених осіб, обмежена доступність дитячих садків, психологічні бар'єри та розірвані соціальні зв'язки наразі стримують реалізацію цього потенціалу. Водночас саме ці групи можуть забезпечити місто кадрами у сферах, де відчувається найбільший дефіцит: у комунальному господарстві, будівництві, транспорті, соціальних і доглядових послугах. У стратегічному плані це означає, що розв'язання кадрової кризи можливе не лише через зовнішню міграцію, а й через системні міські програми перекваліфікації, підтримки догляду за дітьми та працевлаштування внутрішніх резервів ринку праці.

05. Емоційний капітал громади як ресурс повернення. Соціологічні дані свідчать, що рішення харків'ян про повернення значною мірою зумовлені емоційними мотивами: сумом за містом і бажанням бути частиною знайомої спільноти. Це означає, що емоційний зв'язок із Харковом є потужнішим рушієм повернення, ніж суто економічні стимули. Добре спланована політика повернення може спиратися на цей ресурс,

поєднуючи його з програмами підтримки житла, працевлаштування, освіти та культури. У стратегічному плані це означає, що міські політики мають працювати не лише з «економікою повернення», а й з емоційним брендингом міста – підтримкою відчуття приналежності та гордості за Харків серед тих, хто вже повернувся і хто тільки розглядає таку можливість.

Об. Поглиблення аграрно-індустріальної спеціалізації громади. Глобальні логістичні обмеження й подорожчання експорту сировини роблять вигідним перехід від постачання зернових і сировинних товарів до виробництва продуктів харчування та компонентів із високою доданою вартістю. Харчова промисловість уже є одним із ключових експортно-орієнтованих секторів регіону, що створює основу для розвитку кластера глибокої переробки агропромислової продукції на базі Харкова. Агломераційна структура міста – з наявною логістичною інфраструктурою, науковими установами та виробничими площами – дає змогу формувати нові виробничі ланцюги, менш залежні від нестабільних експортних коридорів. У стратегічному плані це означає зосередження на стимулюванні інвестицій у глибоку переробку, розвиток логістичних хабів і підтримку аграрно-індустріальних кластерів як одного з ключових напрямів економічного зростання.

О7. Розвиток механізмів страхування воєнних ризиків для залучення приватного капіталу. Активна робота міжнародних фінансових інституцій та агентств зі страхування інвестицій (зокрема DFC, MIGA, ЄБРР) відкриває можливість залучати приватний капітал у міські проекти відбудови – від реконструкції житла до створення промислових майданчиків. Сучасні підходи до страхування передбачають прив'язку вартості страхових премій до фактичної фізичної стійкості об'єкта: наявності укриттів, автономних джерел енергопостачання та резервних комунікацій. Це означає, що інвестиції в безпеку перестають бути пасивними витратами й перетворюються на економічну перевагу. Запуск пілотного механізму страхування інвестицій у Харкові здатен стати ключовим тригером для переходу до масштабних проєктів із залученням міжнародного бізнесу.

О8. Партнерства у моделі Triple Helix та розвиток науково-освітнього кварталу як рушія інновацій. Міжнародні донори дедалі частіше підтримують проєкти, що інтегрують міське управління, бізнес, університети та наукові установи. Для Харкова це особливо актуально, оскільки місто має сильні дослідницькі школи та потужний кадровий потенціал. Проєкт «Науковий квартал» (Science Neighbourhood), розроблений за участю Фонду Нормана Фостера та провідних інженерних шкіл, створює можливості комерціалізації розробок, залучення інвестицій і формування міського інноваційного ядра. Такий квартал може стати не лише простором науки й бізнесу, а й новим символом післявоєнного відродження Харкова. У стратегічному плані це означає необхідність цілеспрямованого розвитку науково-освітнього кварталу як одного з ключових інноваційних кластерів міста з власною просторовою та економічною логікою.

О9. Залучення ресурсу глобальної діаспори як каналу інвестицій, знань і партнерств. Мережа харків'ян у світі – підприємців, дослідників, IT-фахівців, інженерів, митців – є одним із найменш використаних ресурсів міста. Навіть якщо частина цих людей не повернеться фізично, вони можуть залишатися важливими провайдерами знань, компетенцій, інвестицій та доступу до міжнародних ринків. Залучення діаспори до програм менторства, розбудови глобальних бізнес-зв'язків, донорських кампаній,

спільних інвестиційних проєктів може перетворити її на амбасадора Харкова у світі. У стратегічному плані це означає, що місту потрібна окрема політика роботи з діаспорою як цільовою аудиторією – з інституційними механізмами залучення, спеціальними комунікаційними форматами та механізмами співфінансування проєктів відбудови.

O10. Відновлення житлових кварталів через інноваційні моделі забудови. Пілотні проєкти, підготовлені за участю Фонду Нормана Фостера та провідних міжнародних партнерів, пропонують оновлені стандарти міського житла: інтегровані укриття, рішення для мікромобільності, змішані функції, зелені коридори, енергоефективні технології. З огляду на масштаби руйнувань житлового фонду Харків має унікальну можливість перейти не просто до відновлення зруйнованих будинків, а до глибокої реурбанізації, яка забезпечить довгострокову конкурентоспроможність міста, підвищення якості життя та його привабливості для жителів і бізнесу. У стратегічному плані це означає, що житлова відбудова має розглядатися як інструмент формування нової міської моделі – компактнішої, безпечнішої, екологічнішої та привабливішої для повернення населення.

2.4. Стратегічні загрози (Threats)

T1. Зовнішні безпекові шоки та ураження інфраструктури. Непередбачуваність воєнної ситуації залишається фундаментальним ризиком для будь-якого довгострокового планування в Харкові. Ескалація бойових дій або зміна характеру обстрілів можуть миттєво знецінити інвестиції у відбудову, підірвати функціонування інфраструктури та спричинити нові хвилі евакуації. Безпека жителів міста є першочерговою умовою як для утримання наявного населення, так і для повернення переселенців. Ця загроза задає верхню межу для всіх стратегічних цілей і передусім визначає рамку реалізації безпекового блоку стратегії.

T2. Фіскальний шок та втрата доходів бюджету розвитку. Прогноз бюджету громади спирається на припущення щодо повернення «військового» податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів, що має забезпечити зростання доходів приблизно з 10,1 до 15,0 млрд гривень. Це політичне рішення національного рівня, яке повністю перебуває поза контролем міста. У разі неприйняття такого рішення Харків буде змушений або жорстко секвеструвати програми розвитку, або відмовитися від частини інвестиційних проєктів. Відповідно, режим оподаткування цього джерела надходжень стає критичним чинником для перегляду сценаріїв розвитку.

T3. Геостратегічна маргіналізація на тлі конкуренції міст. Прискорення євроінтеграції України та зростання уваги до відносно безпечніших регіонів (західних областей і частини центральних регіонів) створюють ризик, що інвестиційний фокус, людський капітал і логістичні потоки закріпляться не на сході, а в стабільніших територіях. Без чітко сформульованої спеціалізації – у сферах оборонних технологій, переробної харчової промисловості, інженерних та наукових сервісів – Харків ризикує опинитися в ролі «економічного тупика» на кордоні з країною-агресором, а більшість релокованих підприємств і нових виробництв обиратимуть інші локації через безпекові та логістичні фактори. Це створює довгострокову загрозу для реалізації економічних цілей міста та потребує активного позиціонування Харкова як окремого, унікального центру, що створює додану вартість для країни.

T4. Незворотний відтік інтелектуального капіталу. З кожним роком інтеграції в країни перебування – через стабільне працевлаштування, навчання дітей іноземними мовами, розширення соціальних мереж – мотивація до повернення послаблюється. Найбільше занепокоєння викликає те, що еміграція мала селективний характер: місто втратило саме ті групи, які визначають економічну динаміку, – молодь, фахівців із вищою освітою, висококваліфікованих спеціалістів. Це створює довгостроковий структурний дефіцит інтелектуальних і творчих ресурсів, який без цілеспрямованої політики повернення та залучення може уповільнити інноваційний розвиток міста на тривалий час.

T5. Демографічна вразливість молоді та ризик «другої хвилі» відтоку. Найбільш продуктивна демографічна група – молоді чоловіки віком 25–34 років, а також молоді жінки у період активної побудови кар'єри – демонструє найвищу схильність до еміграції. Ці настрої формуються на тлі високої невизначеності, психологічної втоми, руйнування житлової інфраструктури та обмежених можливостей професійної реалізації у воєнний час. Поки діють обмеження на виїзд чоловіків, ці наміри не реалізуються масово, проте після завершення воєнного стану або його пом'якшення вони можуть спричинити другу, значно масштабнішу хвилю виїзду молоді. Такий сценарій означатиме втрату критично важливого «демографічного ядра» – групи, що забезпечує основу ринку праці, підприємництва, технологічних інновацій і відтворення населення. Це створює довгострокову загрозу для економічного зростання, структури зайнятості, пенсійної системи та здатності Харкова конкурувати за таланти в післявоєнний період.

T6. Соціальна фрагментація та зростання внутрішніх напружень у громаді. У різних групах харків'ян – жителів міста та тих, хто перебуває за кордоном, – сформувалися різні уявлення про ключові проблеми та пріоритети розвитку. Переселенці частіше фокусуються на доступності базових соціальних послуг, харків'яни за кордоном – на питаннях доброчесності та управління, тоді як жителі міста – на викликах, пов'язаних із воєнним станом. Ці розбіжності накладаються на емоційні та ціннісні розриви: частина тих, хто залишився, сприймає від'їзд інших як зраду, а ті, хто виїхав, часто переживають почуття провини та втрату приналежності до громади. На тлі конкуренції за житло, робочі місця, доступ до послуг і гуманітарної підтримки виникає ризик напружень між «аборигенами» та новоприбулими, між поколіннями, а також між тими, хто має бойовий досвід, і тими, хто його не має. У разі погіршення економічної ситуації або нових хвиль обстрілів така фрагментація може перетворитися на самостійну загрозу, яка послаблюватиме соціальну згуртованість, ускладнюватиме інтеграцію нових жителів і знижуватиме довіру до місцевої влади та спільних рішень.

T7. Довгострокові екологічні наслідки війни та ризики для здоров'я населення. Масове застосування боєприпасів, руйнування промислових і складських об'єктів, пожежі нафтопродуктів і будівельних матеріалів формують складний комплекс екологічних ризиків. Металеві уламки та компоненти боєприпасів (чавун, сталь, мідь та інші метали) поступово потрапляють у ґрунт і ґрунтові води, а токсичні продукти горіння здатні накопичуватися в екосистемах. Це створює довгострокові загрози для здоров'я населення, особливо для дітей і вагітних жінок – саме тих груп, повернення та утримання яких є пріоритетними для демографічної та соціальної стійкості міста. За обмежених можливостей екологічного моніторингу та браку системних програм рекультивації

окремі території можуть втратити привабливість для проживання й інвестування на десятиліття.

Т8. Кіберкінетичні загрози для систем життєзабезпечення міста. Системи водопостачання, тепlopостачання, енергетики та міського транспорту значною мірою функціонують на основі складних технологічних комплексів – промислової автоматики, SCADA-систем і цифрових платформ управління. Їхня взаємозалежність, фрагментованість і різний рівень захищеності створюють середовище, вразливе до цілеспрямованих кібератак. Сформувався контур так званих кіберкінетичних загроз, за яких цифрове втручання має безпосередні фізичні наслідки: припинення подачі води чи тепла, зупинку насосних станцій, блокування руху транспорту, аварії на мережах. Проблему посилюють дефіцит профільних фахівців, обмеженість ресурсів для впровадження комплексних систем кіберзахисту та залежність критичних процесів від сторонніх технологічних рішень, які потребують постійної підтримки й оновлення. У разі скоординованих атак або довготривалого порушення роботи цифрових систем це може призвести до масштабних збоїв у функціонуванні міста навіть без фізичного ураження інфраструктури.

Т9. «Втома донорів» та регуляторна невизначеність для інвесторів. У середньостроковій перспективі на тлі інших глобальних криз існує ризик поступового зниження обсягів міжнародної допомоги Україні, а отже, і Харкову. Паралельно з цим незавершеність реформ у сфері децентралізації, можливий перегляд міжбюджетних відносин, зміни в системі розподілу повноважень між центральним і місцевим рівнями та нестабільність регуляторних рамок створюють атмосферу невизначеності для приватних інвесторів. В умовах, коли обсяг потреб у відбудові значно перевищує поточні можливості бюджету, поєднання «втоми донорів» та регуляторних ризиків стає однією з ключових загроз для реалізації довгострокових стратегічних проєктів міста, зокрема ініціатив у сфері «зеленого переходу», модернізації інфраструктури та інноваційних кластерів.

3. СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2029 РОКУ

Формування сценаріїв розвитку Харкова здійснювалося в умовах екстремальної невизначеності, що зумовлює необхідність чіткого розмежування двох аспектів. По-перше, сценарна траєкторія описує найбільш імовірний шлях розвитку подій, виконує дескриптивну функцію. По-друге, стратегічна ціль визначає бажаний результат, якого громада прагне досягти в межах обраної траєкторії, і виконує нормативну функцію. У процесі формування сценаріїв розвитку інтегровано принцип зворотного планування (backcasting) та концепцію перетворення безпекового ризику на інноваційну перевагу.

Сценарії розвитку громади узгоджені зі сценаріями Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки та базуються на спільних макроекономічних припущеннях. Водночас міська стратегія деталізує регіональні сценарії з урахуванням специфіки прифронтового міста.

3.1. Базовий сценарій: «Адаптивна фортеця»

Базовий сценарій є найбільш імовірною траєкторією розвитку Харкова до 2029 року. Він передбачає функціонування міста в умовах тривалого безпекового напруження, коли інтенсивність обстрілів знижується, проте загроза зберігається, а повномасштабне післявоєнне відновлення ще не розпочалося.

За цим сценарієм відновлення та модернізація фінансуються переважно за рахунок грантів, трансфертів і міжнародної технічної допомоги. Ключовим припущенням є повернення «військового» податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів у 2027 році. Без цього політичного рішення можливості міста для розвитку будуть суттєво обмежені.

Безпека та інфраструктура розвиваються за моделлю *Security as a Service*. Це передбачає створення інтегрованої системи міської безпеки з автономною енергетикою на базі газової когенерації, захищеними комунікаціями та багатофункціональною мережею укриттів.

Економічне зростання забезпечується завдяки інтенсивній моделі розвитку та технологіям подвійного призначення. ІТ-сектор, оборонна промисловість і перепрофільовані підприємства стають основними рушіями розвитку. Харків позиціонується як оборонно-технологічний хаб України (Defense Tech Hub), формуючи відповідну екосистему та механізми публічно-приватного партнерства.

Гострий дефіцит кадрів долається через системну перекваліфікацію внутрішніх резервів – жінок, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів війни. Працездатна частина зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб розглядається як ключовий трудовий резерв. Програми психосоціальної реабілітації є необхідною умовою збереження трудового потенціалу.

Чисельність населення міста стабілізується на рівні 1,35–1,40 млн осіб. Структура населення, що повертається, відрізняється від довоєнної: серед тих, хто повернувся, переважають жінки з дітьми та люди старшого віку, що формує нові виклики та можливості для ринку праці та системи соціальних послуг.

3.2. Оптимістичний сценарій: «Глобальний хаб інновацій»

Оптимістичний сценарій можливий лише за умови кардинального покращення безпекової ситуації – завершення активних бойових дій і встановлення стабільності в регіоні. Другою критичною умовою є запуск механізмів страхування інвестицій від воєнних ризиків, зокрема через Агентство з багатостороннього гарантування інвестицій (Multilateral Investment Guarantee Agency, MIGA), Міжнародну фінансову корпорацію розвитку США (United States International Development Finance Corporation, DFC) та Європейський банк реконструкції та розвитку.

За цим сценарієм Харківська громада стає пріоритетним регіоном відновлення, що отримує масштабне міжнародне фінансування. Запуск механізмів страхування інвестицій від воєнних ризиків слугує ключовим тригером, що активізує приватний капітал. Вартість страхових премій безпосередньо залежить від фізичної стійкості об'єкта, що перетворює інвестиції в безпеку на економічну перевагу.

Відбувається масштабна комерціалізація технологій на основі моделі Triple Helix (Освіта – Бізнес – Влада). Реалізується проєкт «Науковий квартал» (Science Neighbourhood) на 140 га як платформа взаємодії освіти, науки та бізнесу. Технічні заклади вищої освіти стають основним джерелом кадрів для сфери Інновацій подвійного призначення (Dual-Use Innovation). Розвиваються пріоритетні інноваційні кластери: біофармацевтика (Bio-Pharma) та медичне приладобудування, AI-рішення для Smart City та Defense Tech, енергетичні технології для децентралізованої генерації.

Інституції впроваджують прискорені регуляторні процедури для залучення інвестицій.

Активне повернення жителів і внутрішньо переміщених осіб, а також залучення талантів з інших регіонів і діаспори сприяють відновленню чисельності населення до 1,40–1,45 млн осіб; рівень повернення досягає 50–55 % від загальної кількості тих, хто виїхав.

3.3. Песимістичний сценарій: «Геостратегічний тупик»

Песимістичний сценарій формується за умов ескалації військових дій, фіскального розриву та зниження міжнародної підтримки. Ключовим тригером є неповернення «військового» податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів у 2027 році, що суттєво обмежує фінансову спроможність громади.

Обсяг бюджету скорочується до критичного рівня (близько 18,5 млрд гривень), що дає змогу лише підтримувати базове функціонування критичної інфраструктури в режимі аварійного утримання. Місто втрачає можливості для розвитку та модернізації, зосереджуючись виключно на утриманні пошкоджених об'єктів у безаварійному стані та забезпеченні мінімальних соціальних стандартів.

Відбувається хвиля вторинної міграції. Чисельність населення скорочується до 1,0–1,05 млн осіб через відтік працездатного населення в пошуках безпечніших умов життя

та кращих економічних можливостей. Основними джерелами доходів населення стають соціальні виплати та зайнятість у бюджетному секторі.

Посилюється відтік кваліфікованих кадрів, що ставить під загрозу довгострокові перспективи відновлення. Промислові підприємства призупиняють роботу або релокуються до інших регіонів. Інвестиційна привабливість громади спадає до мінімуму.

Система освіти переходить винятково на дистанційний формат; мережа закладів охорони здоров'я скорочується до критичного мінімуму; громадський транспорт функціонує в обмеженому режимі лише на захищених маршрутах; комунальна інфраструктура підтримується в режимі забезпечення мінімально необхідного рівня послуг.

Пріоритетними завданнями стають забезпечення евакуаційної готовності, підтримка автономності критичних об'єктів (лікарні, об'єкти тепло-, водопостачання та водовідведення), а також мінімальне соціальне забезпечення вразливих груп.

Сценарії відрізняються за ключовими параметрами розвитку громади. За демографічними показниками оптимістичний сценарій передбачає відновлення чисельності населення до довоєнного рівня та його незначне перевищення завдяки активному поверненню емігрантів і залученню талантів. Базовий сценарій передбачає стабілізацію чисельності населення на рівні, близькому до теперішнього, з подальшим поступовим зростанням. Песимістичний сценарій прогнозує подальше скорочення чисельності населення через вторинну міграцію працездатного населення.

За економічною моделлю в оптимістичному сценарії головними рушіями виступають технології подвійного призначення та приватні інвестиції, активізацію яких забезпечують механізми страхування ризиків. Базовий сценарій спирається на мобілізацію внутрішніх резервів, розвиток Defense Tech і грантове фінансування. У песимістичному сценарії економіка залежить переважно від соціальних виплат і бюджетного сектору.

За фінансовою спроможністю оптимістичний сценарій передбачає перехід до фіскальної самостійності зі зниженням частки трансфертів. Базовий сценарій передбачає збереження критичної залежності від зовнішніх трансфертів на рівні близько третини доходів. Песимістичний сценарій характеризується домінуванням трансфертів і аварійним режимом утримання інфраструктури.

За енергетичною стратегією оптимістичний сценарій орієнтується на поетапний перехід до відновлюваних джерел енергії. Базовий сценарій передбачає забезпечення автономності через газову когенерацію та децентралізовану генерацію. Песимістичний сценарій обмежується аварійним режимом енергопостачання.

Перехід від оптимістичного до песимістичного сценарію можливий у разі різкого погіршення безпекової ситуації (зокрема відновлення масованих обстрілів критичної інфраструктури та розширення зони стійкої загрози ураження). Перехід від песимістичного до базового можливий у разі відновлення фінансування та стабілізації безпекової ситуації. Прямий перехід від песимістичного до оптимістичного сценарію є малоімовірним і потребуватиме щонайменше року проміжної стабілізації.

Критичні тригери переходу між сценаріями

Високий рівень невизначеності зумовлює необхідність щорічного перегляду актуальності кожного сценарію. Визначено три критичні тригери, що сигналізують про зміну траєкторії розвитку:

Фіскальний тригер: неповернення «військового» податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів у 2027 році сигналізуватиме про потребу в ревізії стратегічних пріоритетів громади.

Безпековий тригер: стійке зниження кількості ракетних ударів по міській інфраструктурі (або відсутність влучань в об'єкти генерації) протягом шести місяців поспіль чи підписання угоди про страхування воєнних ризиків на рівні держави або міжнародних фінансових організацій сигналізуватиме про можливість переходу до оптимістичного сценарію.

Інституційний тригер: утримання обсягу капітальних видатків громади на рівні не нижче запланованого протягом бюджетного року підтверджуватиме інституційну спроможність реалізувати базовий сценарій.

Для моніторингу траєкторії реалізації сценарію впроваджується система раннього попередження, що включає такі індикатори: динаміку місячних надходжень податку на доходи фізичних осіб (відхилення понад 15 % від плану – сигнал перегляду), темпи відтоку та повернення населення, чистий приріст кількості суб'єктів господарювання, обсяг приватних інвестицій у нерухомість.

Базовий сценарій «Адаптивна фортеця» обрано за основу для планування бюджету та операційних програм на 2026–2029 роки. Водночас стратегія передбачає: 1) готовність до песимістичного сценарію через формування резервів, планів евакуації та забезпечення автономності критичної інфраструктури; 2) закладання елементів оптимістичного сценарію через підготовку планувальної документації, формування інвестиційних пропозицій і розвиток інституційної спроможності для використання можливостей, що виникнуть.

Незалежно від того, який сценарій реалізується, стратегія громади ґрунтується на інваріантних пріоритетах: забезпеченні безпеки жителів громади, підтримці критичної інфраструктури, збереженні людського капіталу та створенні передумов для майбутнього розвитку.

4. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Стратегічне бачення розвитку громади, або її візія, окреслює цілісний образ розвитку, є концентрованим уявленням про громаду в майбутньому та визначає основу завдань, передбачених Стратегією.

ХАРКІВ 2029: БУТИ, А НЕ ЗДАВАТИСЯ

НАША СУТЬ

Харків – це місто, де «бути» важить більше, ніж «здаватися». Ми не чекаємо на ідеального «після перемоги». Ми творимо майбутнє вже сьогодні – у метрошколах та університетах, на заводах і в коворкінгах, у відбудованих будинках.

Наша сила – у сплаві єдності та майстерності. Єдність громади, де 94 % мешканців пишаються містом. Майстерність людей – від лікаря, який оперує під сигналом тривоги, до студента, який пише код в укритті. Цей сплав витримує найтяжчі удари й лише міцнішає у випробуваннях.

ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ

Безпека через розвиток. Ми захищаємося не для того, щоб ховатись, а щоб творити. Кожна інвестиція в безпеку – це інвестиція в свободу жити повноцінно.

Героїзм захищає, майстерність будує. Ми не граємо ролей – ми майстри своєї справи. Ми перетворюємо досвід на технології, кризи – на можливості, знання – на рішення. Разом ми непереможні.

Єдність через дію. «Свій» – це не про походження, а про вибір. Свій – це той, хто будує, навчає, лікує, творить. Це наше місто, і ми творимо його разом.

ОБРАЗ МАЙБУТНЬОГО

Адаптивна фортеця, де виріє життя, – тут ми будуємо, а не ховаємося. Укриття-трансформери функціонують як освітні та культурні хаби. Автономні енергосистеми гарантують світло і тепло. Безпека інтегрована в розвиток і не замінює його.

Компактний метрополіс нової генерації – тут ми об'єднані, а не розділені. 15 хвилин на метро між будь-якими точками міста. Науковий квартал, інноваційні парки замість промислових зон, зелено-блакитний коридор річок як каркас міста.

Економіка майбутніх кластерів – тут ми винаходимо, а не копіюємо. Defense Tech & Security. Енергетична автономність. Кризова медицина. FoodTech. IT та кібербезпека. Не просто галузі – це екосистеми, де освіта, наука та бізнес створюють рішення світового рівня.

Магніт для талантів – тут ми запрошуємо, а не втрачаємо. Молодіжна столиця Східної України. Міжнародні студентські обміни з Європейським Союзом. Гранти на житло для

молодих вчених. Програми повернення для IT-фахівців. Перекваліфікація для ветеранів. Цільові освітні програми в школах та університетах для дітей внутрішньо переміщених осіб і містян є основою кадрового потенціалу майбутнього.

Європейський центр стійкості – *тут ми експортуємо досвід, а не імпортуємо проблеми*. Штаб-квартира регіональних програм з кризового менеджменту. Міжнародна школа урбаністики стійкості. Місто, у якому створюються та тестуються стандарти безпеки будівель для всієї Європи. Полігон, де світові технології поєднуються з українськими інноваціями задля швидкої відбудови.

НАША СТРАТЕГІЧНА ЛОГІКА

Ми перетворюємо слабкості на переваги: демографічний дефіцит – на «Магніт для талантів»; фінансову залежність – на «Економіку кластерів»; загрози безпеці – на переваги «Адаптивної фортеці»; руйнування інфраструктури – на «Компактний метрополіс нової генерації»; втрату традиційних ринків – на створення «Європейського центру стійкості».

Наша Стратегія працюватиме, бо вона спирається на те, що ми вже маємо: згуртовану громаду, університети й науку, промислову базу, досвід виживання та волю до перемоги.

ШЛЯХ ДОСЯГНЕННЯ

2026–2028: Фундамент. Закладаємо основу: безпека, енергетична автономність, повернення людей, стабілізація економіки. Створюємо умови для життя та роботи.

2028–2029: Зростання. Будуємо майбутнє: масштабування інновацій, експорт рішень, якість життя європейського рівня. Перетворюємося з міста, що відновлюється, на місто, яке веде за собою.

Харків – це місто, яке тримає удар і залишається місцем, де хочеться жити. Де здобувачі освіти пишуть диктанти у метро не зі страху, а через дедлайни. Де заводи працюють під обстрілами. Де машиніст метро провів тисячі рейсів між сиренами, не зупиняючи руху, а будівельник кладе цеглу з розрахунком на десятиліття. Де культура проростає крізь асфальт.

Ми шануємо героїв, а самі працюємо як майстри. Щодня доводимо: стійкість сильніша за війну, зміст – за страх, а справжнє буття – за будь-які ілюзії. Ми будуємо місто, яким пишатимуться наші діти. Місто, де кожен знаходить своє покликання. Місто, яке навчає світ жити в умовах викликів і перемагати.

Харків. Бути, а не здаватися.

5. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2029 РОКУ

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. НЕЗЛАМНЕ МІСТО

Побудувати інтегровану систему міської безпеки та стійкості, яка забезпечуватиме захист життя, безперервність виконання критичних функцій міста та згуртованість громади.

Оперативна ціль 1.1. Безпека харків'ян і психологічна стійкість громади

1.1.1. Розбудувати інклюзивну багатофункціональну мережу укриттів різного типу та класу захисту, зокрема підземні освітні та медичні об'єкти, укриття в громадських просторах.

1.1.2. Забезпечити цілодобове функціонування Ситуаційного центру міста Харкова, сталу роботу та подальший розвиток місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення міста Харкова.

1.1.3. Впровадити програми навчання для громади з надання першої домедичної допомоги, цивільного захисту та психологічної готовності до дій у кризових ситуаціях, зокрема через участь у програмах підготовки до національного спротиву.

1.1.4. Регулярно оновлювати міські плани евакуації населення, доповнюючи їх цифровими інструментами навігації та враховуючи потреби дітей, осіб з інвалідністю, людей похилого віку.

1.1.5. Забезпечити соціально-психологічну підтримку та зміцнення життєстійкості жителів міста через розширення мережі надавачів соціальних послуг, залучення приватних надавачів та партнерських організацій.

Оперативна ціль 1.2. Стійкість систем життєзабезпечення громади

1.2.1. Забезпечити безперебійне функціонування місцевої інфраструктури, що підтримує життєдіяльність громади, зокрема енерго-, водо-, тепло-, газопостачання, зв'язку, дата-центрів.

1.2.2. Створити автономні резервні потужності генерації («енергетичні острови»), масштабуючи програму децентралізації, а також розвивати стійкі мережі для критичної інфраструктури з пріоритетом газової когенерації в короткостроковій перспективі та поетапним переходом до відновлюваних джерел енергії.

1.2.3. Вдосконалити стандартизовані регламенти швидкого відновлення міської інфраструктури й дій міських служб у разі блекаутів і надзвичайних ситуацій.

1.2.4. Забезпечити продовольчу безпеку громади, зокрема через підтримку місцевих виробників і розвиток стійких логістичних ланцюгів.

1.2.5. Розвинути резервні схеми водопостачання та автономну систему зв'язку для критичної інфраструктури міста.

Оперативна ціль 1.3. Координація та підтримка сил безпеки і оборони

1.3.1. Підтримувати ефективну координацію, а також надавати місцеву підтримку та матеріально-технічну допомогу силам безпеки та оборони України (в межах повноважень міста).

1.3.2. Позиціонувати місто Харків як оборонно-технологічний хаб України (Defense Tech Hub), формуючи для цього відповідну екосистему, інституційні механізми й розвиваючи публічно-приватні партнерства у сфері технологій подвійного призначення.

1.3.3. Розвивати Єдину комплексну систему відеоспостереження міста, тісну взаємодію з підрозділами Національної поліції, а також реалізовувати міські ініціативи профілактики правопорушень і протидії злочинності.

1.3.4. Забезпечити інфраструктурну та координаційну підтримку розгортання систем активного захисту та раннього виявлення загроз у міському середовищі з автоматизованим оповіщенням служб реагування.

Оперативна ціль 1.4. Суспільна та інформаційна стійкість

1.4.1. Реалізувати програми підвищення медіаграмотності та цифрової гігієни харків'ян задля посилення стійкості до інформаційних загроз.

1.4.2. Забезпечити стабільне функціонування каналів кризових комунікацій за моделлю взаємодії «влада – медіа – громада» з їх поетапною інтеграцією у єдину цифрову систему міста.

1.4.3. Впровадити механізми підтримки та координації міських волонтерських ініціатив, а також суспільного захисту волонтерського руху.

1.4.4. Забезпечити подальший розвиток і доступність міської мережі надання адміністративних послуг для внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, а також мобільних адміністративних сервісів.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. МІСТО МОЖЛИВОСТЕЙ

Забезпечити умови для розвитку інклюзивної та згуртованої громади, у якій кожен житель має можливості для гідної праці, доступу до якісного житла, сучасних медичних і соціальних послуг та самореалізації.

Оперативна ціль 2.1. Доступна охорона здоров'я, гідний соціальний захист і ментальне благополуччя

2.1.1. Оновити архітектуру сфери турботи, впровадивши модель надання соціальних послуг, орієнтовану на якість, вибір і сталу підтримку.

2.1.2. Забезпечити цифрову трансформацію міської системи охорони здоров'я, створивши єдиний пацієнтоцентричний простір із гарантованим захистом даних.

2.1.3. Модернізувати мережу міських закладів охорони здоров'я та надання соціальних послуг, зокрема шляхом оновлення інфраструктури та обладнання, у стійку й спроможну систему, орієнтовану на безпеку, енергоефективність і розвиток реабілітаційних послуг.

2.1.4. Розвинути міську систему підтримки материнства, забезпечення повноцінного життя, всебічного виховання та розвитку дитини, а також захисту її прав.

2.1.5. Розвинути систему профілактичної медицини та ранньої діагностики захворювань, зокрема для ветеранів та осіб, які пережили психотравматичний досвід, а також формувати культуру відповідального ставлення до власного здоров'я.

Оперативна ціль 2.2. Сучасна освіта, наука та розвиток людського потенціалу

2.2.1. Вибудувати безпечну та безбар'єрну освітню інфраструктуру, яка забезпечуватиме безперервність освітнього процесу в умовах безпекових загроз.

2.2.2. Сприяти адаптації змісту освіти до потреб економіки громади, фокусуючись на подоланні освітніх втрат, розвитку талантів і підготовці кадрів для відновлення.

2.2.3. Інтегрувати науковий потенціал університетів у розвиток міської економіки та системи управління.

2.2.4. Розбудувати екосистему навчання впродовж життя (life-long learning) для адаптації жителів громади до нових економічних реалій і підтримки активного довголіття.

Оперативна ціль 2.3. Культурне розмаїття, ідентичність і соціальна згуртованість

2.3.1. Забезпечити охорону й відновлення культурних надбань та архітектурної спадщини, а також формування нової культури пам'яті.

2.3.2. Розвинути мережу доступних публічних, культурних, мистецьких і рекреаційних просторів і хабів, зокрема ключових рекреаційних об'єктів міста.

2.3.3. Підтримати діяльність міських культурних інституцій і сприяти реалізації культурно-мистецьких та мовно-просвітницьких ініціатив, зокрема низових і малих культурних проєктів.

2.3.4. Підвищити спроможність мереж громадської самоорганізації та платформ соціального діалогу, стимулювати ініціативи соціальної згуртованості, взаємодопомоги та інтеграції внутрішньо переміщених осіб.

2.3.5. Продовжити реалізацію міської молодіжної політики, забезпечуючи розвиток молодіжних просторів, підтримку першої зайнятості та участі молоді в ухваленні міських рішень.

Оперативна ціль 2.4. Адаптивний ринок праці та демографічний розвиток

2.4.1. Розвивати партнерства з Державною службою зайнятості, профільними громадськими організаціями, іншими стейкхолдерами для координації програм працевлаштування, професійної орієнтації, перекваліфікації та адаптації, зокрема для внутрішньо переміщених осіб.

2.4.2. Розбудувати міську систему повернення з військової служби до цивільного життя.

2.4.3. Розробити та впровадити комплексну міську політику залучення й утримання талантів, що включатиме інтегрований пакет підтримки (Житло / Робота / Освіта + Догляд / Соцпослуги) та систему міських програм підтримки для ключових груп населення (студенти, молоді вчені, кваліфіковані робітники, медики, освітяни, фахівці критичної інфраструктури).

2.4.4. Розробити та впровадити ініціативу залучення української діаспори до підтримки відновлення громади та сприяння розбудові міської інтеграційної інфраструктури.

2.4.5. Сприяти подоланню гендерної нерівності та створенню умов для благополуччя сімей, зокрема через посилення міської системи запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, розвиток інфраструктури догляду для сімей з дітьми, людьми похилого віку та особами з інвалідністю, реалізацію програм професійного навчання жінок та підтримку батьківських компетентностей.

Оперативна ціль 2.5. Розвиток фізичної культури, спорту та активного дозвілля

2.5.1. Розвивати доступну спортивну інфраструктуру та програми масового спорту і фізичної культури, з пріоритетом залучення молоді.

2.5.2. Підтримувати систему мотивації спортсменів високих досягнень і молодих талантів – кандидатів на участь в Олімпійських, Паралімпійських, Дефлімпійських, Європейських та Всесвітніх іграх.

2.5.3. Розбудувати систему адаптивного спорту та фізкультурно-спортивної реабілітації для ветеранів та осіб з інвалідністю як компонент комплексного відновлення та повернення до активного соціального й трудового життя.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. СТАЛИЙ ТА СТІЙКИЙ МЕТРОПОЛІС

Відновити та модернізувати міський простір за принципами Build Back Better із пріоритетом сталості та розумного інтегрованого управління.

Оперативна ціль 3.1. Відбудова пошкодженого житлового фонду та забезпечення доступу до житла

3.1.1. Розробити та впровадити прозору систему пріоритезації пошкоджених і зруйнованих об'єктів для відбудови й капітального відновлення.

3.1.2. Створити та забезпечити роботу сервісу «Єдине вікно для постраждалих жителів» із поетапною інтеграцією в єдину цифрову платформу для надання комплексної підтримки (медичної, юридичної, психологічної, технічної) у координації з профільними департаментами міської ради.

3.1.3. Реалізувати програми відбудови зруйнованих і відновлення пошкоджених будинків з інтеграцією стандартів безпеки, енергоефективності та безбар'єрності.

3.1.4. Сформувати та наповнити житловий фонд територіальної громади для забезпечення пріоритетних категорій населення соціальним і тимчасовим житлом, зокрема осіб, які втратили житло внаслідок збройної агресії.

3.1.5. Розширити програми будівництва, реконструкції та придбання житла через фінансово-кредитні механізми підтримки ветеранів війни, молодих сімей і ключових фахівців у взаємозв'язку з програмою Housing & Jobs.

Оперативна ціль 3.2. Модернізація житлового фонду та стандарти містобудування

3.2.1. Масштабувати програми оновлення наявного житлового фонду, зокрема капітального ремонту, заміни внутрішньобудинкових інженерних систем і ліфтового

господарства, а також підвищення енергоефективності, з інтеграцією стандартів безпеки, енергоефективності та безбар'єрності.

3.2.2. Внести зміни до чинної містобудівної документації та оновити транспортну модель міста на основі принципів *Build Back Better*, інтеграції положень *Norman Foster Master Plan* і врахування досвіду відбудови.

3.2.3. Розвинути Дизайн-код міста до повноцінного рамкового стандарту благоустрою та візуального впорядкування публічного простору (безбар'єрність, візуальна цілісність, збереження архітектурної ідентичності) на основі чинної архітектурно-художньої концепції зовнішнього оформлення територій міста

3.2.4. Стимулювати відповідність проектів капітального будівництва та реконструкції принципам *New European Bauhaus* (сталість, естетика, інклюзивність) і стандартам енергоефективності *NZEB* (будівлі з майже нульовим споживанням енергії).

3.2.5. Реалізувати сучасну земельну політику міста, зокрема через оптимізацію використання міських земель для економічного розвитку та підтримки прозорих механізмів надання земельних ділянок під забудову.

Оперативна ціль 3.3. Інтегрована, стала та «розумна» міська мобільність

3.3.1. Забезпечити відбудову, модернізацію та розвиток системи міського громадського транспорту, зокрема реконструкцію й будівництво трамвайних і тролейбусних ліній, реконструкцію депо, оновлення рухомого складу міського пасажирського транспорту, а також впровадження інтелектуальної системи управління громадським транспортом.

3.3.2. Розвинути інфраструктуру сталої мобільності (велодоріжки, зарядні станції для електротранспорту, безбар'єрні зупинки громадського транспорту, паркувальні простори для велосипедів), забезпечуючи поетапну повну доступність публічних просторів і ключових магістралей.

3.3.3. Забезпечити розвиток та утримання мережі метрополітену, зокрема планування нових станцій з урахуванням стандартів безпеки, безбар'єрності та енергоефективності.

3.3.4. Підвищити безпеку дорожнього руху через модернізацію та реконструкцію елементів дорожньої інфраструктури, впровадження систем автоматичної фіксації порушень і моніторингу аварійності.

3.3.5. Сприяти інтеграції міста в національні та європейські транспортні коридори (TEN-T, URC Corridors).

Оперативна ціль 3.4. Зелений перехід, циркулярна економіка та кліматична адаптація довкілля

3.4.1. Розвинути міську систему управління відходами через впровадження принципів циркулярної економіки з поетапним запуском сортувальних і переробних ліній на базі комунальних підприємств.

3.4.2. Розвивати інтегровану блакитно-зелену інфраструктуру для адаптації до змін клімату, збереження біорізноманіття, відновлення природних екосистем і покращення якості довкілля.

3.4.3. Продовжити реалізацію Плану дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату (SECAP) Харкова й розробити План кліматичної нейтральності міста з інтеграцією положень NECR 2025–2030 для декарбонізації та енергетичної безпеки.

3.4.4. Розробити та запустити першу чергу інтегрованої системи екологічного моніторингу та реагування на надзвичайні ситуації у сфері довкілля з аналізом впливу військових дій і публічним доступом до даних, забезпечуючи інтеграцію результатів у міський геопортал та координацію з обласними органами щодо оцінки екологічних наслідків бойових дій.

3.4.5. Підвищити кліматичну стійкість міської інфраструктури до екстремальних погодних умов і забезпечити екологічну санацію територій і водних ресурсів, постраждалих внаслідок бойових дій.

Оперативна ціль 3.5. Комунальні сервіси та впорядкування міського середовища

3.5.1. Модернізувати систему санітарного очищення міста, забезпечивши чистоту і порядок на вулицях, у дворах і прибудинкових територіях та дієвий міський контроль за станом благоустрою.

3.5.2. Відновити та реконструювати систему вуличного освітлення міста, забезпечивши поступовий перехід на енергоефективні LED-технології з інтелектуальним управлінням, з урахуванням вимог безпеки публічних просторів для всіх категорій мешканців та безпекового режиму воєнного часу.

3.5.3. Модернізувати інфраструктуру міських місць поховань як просторів пам'яті та скорботи громади, з урахуванням зростаючої потреби у гідному похованні полеглих захисників України.

3.5.4. Сформувати системну та гуманну міську модель поводження з безпритульними тваринами на основі принципів TNVR (відлов – стерилізація – вакцинація – повернення), розвиваючи інфраструктуру та культуру відповідального утримання тварин.

3.5.5. Забезпечити системне оновлення та належне утримання малих архітектурних форм як невід'ємного елемента якісного публічного простору відповідно до міських стандартів благоустрою.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4. ОНОВЛЕНА ЕКОНОМІЧНА ІДЕНТИЧНІСТЬ МІСТА

Трансформувати економіку Харкова в диверсифіковану інноваційну систему зі збалансованим розвитком high-tech секторів, модернізованої промисловості та креативних індустрій, забезпечуючи створення якісних робочих місць, утримання талантів і зростання доходів громади.

Оперативна ціль 4.1. Інноваційно-технологічна екосистема

4.1.1. Забезпечити просторовий розвиток нових інноваційних зон (зокрема Наукового кварталу) як платформ взаємодії освіти, науки та бізнесу.

4.1.2. Створити екосистему підтримки комерціалізації наукових розробок і стартапів, зокрема через R&D-ваучери, pre-seed гранти та програми акселерації, з перспективою створення грантового фонду *Kharkiv Innovation Fund*.

4.1.3. Розвинути пріоритетні інноваційні кластери з акцентом на цивільну конверсію оборонних технологій (bio-pharma та медичне приладобудування для реабілітації, AI-рішення для Smart City, energy tech для децентралізованої генерації), а також реалізувати програми трансферу технологій.

Оперативна ціль 4.2. Сприятливе бізнес-середовище

4.2.1. Розвинути комплексну інфраструктуру підтримки підприємництва (бізнес-центри, коворкінги, акселератори, менторські програми) для всіх форм бізнесу з пріоритетом для ветеранів, жінок, молоді та соціального підприємництва.

4.2.2. Забезпечити функціонування єдиного цифрового сервісу підтримки підприємців та інвесторів із поетапною інтеграцією в єдину цифрову платформу, що матиме консультативну, адміністративну та фінансову складові.

4.2.3. Підтримати модернізацію, цифровізацію та підвищення конкурентоспроможності малого і середнього підприємництва в усіх секторах економіки (зокрема торгівлі, сфери послуг, будівництва, логістики) через програми технічної допомоги й розширення доступу до фінансування.

4.2.4. Підтримати відновлення та розвиток бізнесу, що постраждав унаслідок війни (пошкодженого, зруйнованого, релокованого), через спеціальні програми компенсацій, пільгового кредитування та спрощені адміністративні процедури.

Оперативна ціль 4.3. Модернізація та сталий розвиток промислового потенціалу

4.3.1. Підтримати відновлення та модернізацію промислових підприємств через фінансові стимули та консультативну підтримку.

4.3.2. Забезпечити умови для релокації виробництв до Харкова та для створення нових виробничих потужностей через розвиток бізнес-парків із готовою інфраструктурою (енергопостачання, транспорт, комунікації), орієнтованих на екологічно чисті й енергоефективні виробництва.

4.3.3. Стимулювати екологічну трансформацію промисловості громади через впровадження принципів циркулярної економіки та декарбонізації за допомогою системи фінансових стимулів (податкових пільг, грантів, пільгових кредитів).

Оперативна ціль 4.4. Міжнародна інтеграція, інвестиції та економіка вражень

4.4.1. Створити інвестиційну екосистему міста, розгорнувши в рамках Business & Investment One-Stop інструменти для системного залучення міжнародного фінансування в пріоритетні сектори економіки (інвестиційний каталог проєктів, Investment Pitch & Funding).

4.4.2. Розвивати міжнародну впізнаваність і економічну дипломатію Харкова через участь в економічних платформах, партнерства з містами-побратимами, міжнародні форуми, підтримку експорту місцевих компаній й виходу стартапів на нові ринки.

4.4.3. Розвинути кластер креативних індустрій та індустрії гостинності, зокрема через створення цифрової платформи туристичних маршрутів *Open Kharkiv* та подальшу інтеграцію у *UNESCO Creative Cities Network*.

4.4.4. Забезпечити інвестиційну привабливість міста через отримання та підтримку міжнародних і національних кредитних рейтингів, професійне управління муніципальним боргом і диверсифікацію джерел фінансування міських проєктів.

4.4.5. Впровадити пілотні механізми страхування інвестицій від воєнних і політичних ризиків у співпраці з міжнародними фінансовими організаціями (MIGA, DFC, ЄБРР).

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 5. ВІДКРИТЕ, ПАРТНЕРСЬКЕ ТА SMART ВРЯДУВАННЯ

Забезпечити функціонування ефективної, прозорої, адаптивної та інтелектуальної системи управління містом, яка реалізує принципи Smart City, діє етично, активно залучає громадян і розвиває стратегічні партнерства.

Оперативна ціль 5.1. Сучасні цифрові сервіси та відкриті дані

5.1.1. Створити через інтеграцію наявних міських сервісів і систем єдину міську цифрову інфраструктуру для Smart City, що включатиме централізований репозиторій даних (Digital Heart of City) та 3D-модель міста.

5.1.2. Запустити першу чергу єдиної цифрової платформи для жителів міста (I'm the City) з інтеграцією міських сервісів (ЦНАП, комунальні послуги, транспорт, звернення громадян) і доступом до відкритих даних міста.

5.1.3. Забезпечити покриття ключових публічних просторів, укриттів і міських закладів стійкими та сучасними каналами зв'язку через оптоволоконну мережу, міський Wi-Fi, супутникові резервні рішення для безперебійного функціонування у кризових умовах.

5.1.4. Впровадити політики управління даними (Data Governance) та публікації відкритих даних (Open Data Policy), забезпечивши функціонування міського каталогу даних (Data Catalogue) і відкритих API для розробників і дослідників.

5.1.5. Забезпечити кіберстійкість усіх міських систем, зокрема об'єктів міської інфраструктури, впровадження міжнародних стандартів захисту даних і навчання персоналу з цифрової гігієни.

Оперативна ціль 5.2. Залучення громадян до управління містом

5.2.1. Масштабувати та цифровізувати механізми партисипації (консультації, опитування), спираючись на успішний досвід відповідних міських ініціатив.

5.2.2. Підтримати розвиток інституту об'єднання співвласників багатоквартирних будинків і налагоджувати партнерство з ними у сфері енергоефективності, благоустрою та безпеки.

5.2.3. Розвивати інструменти громадського нагляду за використанням публічних ресурсів, зокрема за великими проєктами відбудови, а також механізми забезпечення прозорості та підзвітності міської влади.

Оперативна ціль 5.3. Доброчесність, професійність і ефективність міської влади

5.3.1. Забезпечити дієвість міської антикорупційної програми, реалізацію механізмів внутрішнього контролю та відкритість публічних закупівель.

5.3.2. Забезпечити системне навчання й постійний професійний розвиток працівників виконавчих органів міської ради, формуючи кадри для забезпечення наступності управління.

5.3.3. Забезпечити трансформацію системи управління комунальними підприємствами через їх корпоратизацію та впровадження стандартів корпоративного управління.

Оперативна ціль 5.4. Інтелектуальне управління на основі даних та аналітики

5.4.1. Розвинути міську аналітичну платформу (Big Data) та впровадити інструменти штучного інтелекту (з урахуванням етичних принципів й управління ризиками) для підтримки прийняття рішень.

5.4.2. Впровадити регулярне вимірювання та оприлюднення індексів задоволеності харків'ян якістю міських послуг і рівнем довіри до міської влади, використовуючи як зовнішні (загальнонаціональні), так і власні інструменти моніторингу.

5.4.3. Підтримувати публічну інтерактивну панель моніторингу City Recovery Dashboard з візуалізацією прогресу ключових показників відновлення з поетапною інтеграцією в єдину цифрову систему.

Оперативна ціль 5.5. Стратегічна координація та інституційне партнерство

5.5.1. Розробити та впровадити систему моніторингу, оцінки та звітування про хід реалізації Стратегії.

5.5.2. Налагодити системні механізми координації планів відновлення та розвитку громади у співпраці з державними й обласними органами влади та іншими громадами, зокрема спільну адвокаційну діяльність щодо критичних енергетичних і фінансових питань.

5.5.3. Розвивати стратегічні партнерства з міжнародними донорами (ЄБРР, ЄІБ, JICA, GIZ, агенціями ООН), містами-побратимами та міжнародними мережами міст (Eurocities, ICLEI, C40 Cities) для обміну досвідом у сфері врядування та сталого розвитку.

5.5.4. Забезпечити ефективне управління портфелем проєктів міжнародної технічної допомоги через координаційний центр із функціями підготовки заявок, супроводу реалізації, антикорупційного контролю за використанням коштів і звітування перед донорами.

Гнучкість реалізації забезпечується двоконтурною системою адаптивної пріоритезації Стратегії, що ґрунтується на безпекових сценаріях: (А) включає завдання, критично важливі для захисту життя та функціонування міста, які виконуються за будь-яких умов; (Б) включає всі завдання Стратегії, що реалізуються повною мірою за сприятливої безпекової ситуації та наявності ресурсів.

6. ВІДПОВІДНІСТЬ ПОЛОЖЕНЬ СТРАТЕГІЇ ГРОМАДИ ДЕРЖАВНИМ І РЕГІОНАЛЬНИМ СТРАТЕГІЧНИМ ДОКУМЕНТАМ

Стратегію розвитку Харківської міської територіальної громади до 2029 року розроблено з додержанням принципів, пріоритетів, стратегічних цілей і завдань державної регіональної політики України, а також відповідно до регламентів стратегічного планування розвитку регіонів країни. Таке збалансоване поєднання внутрішніх і міжнародних орієнтирів з урахуванням реалій часу, а також можливостей і потенціалу міста, дало змогу сформулювати конструктивне, адекватне та життєздатне стратегічне бачення розвитку громади.

Положення Стратегії розвитку громади до 2029 року узгоджуються, по-перше, з Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року. Це стратегічний документ державного рівня, що є результатом національної адаптації Глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року Організації Об'єднаних Націй і спрямований на забезпечення національних інтересів країни щодо сталого розвитку економіки, громадянського суспільства і держави для досягнення зростання рівня та якості життя населення, додержання конституційних прав і свобод людини і громадянина. Ці Цілі є орієнтирами для розроблення проєктів прогностичних і програмних документів, проєктів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України.

По-друге, положення Стратегії розвитку громади до 2029 року відповідають Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року. Стратегічною метою державної регіональної політики визначено посилення соціально-гуманітарної, економічної та просторової згуртованості України, підвищення рівня безпеки і добробуту громадян через задоволення потреб регіонів і територіальних громад у відновленні інфраструктури та модернізації економіки за принципом «краще, ніж було», ефективне використання внутрішнього потенціалу територій, розвиток системи демократичного, децентралізованого та інклюзивного багаторівневого врядування.

По-третє, вектор розвитку міста є похідним, а подекуди й рушієм візії розвитку регіону, задекларованої у Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки. Регіональною стратегією визначено необхідність відновити, розвинути та зміцнити економічну і соціальну стійкість регіону, створити умови для технологічного, інфраструктурного та гуманітарного відродження, зокрема через впровадження інноваційних рішень, цифровізацію, залучення інвестицій і підтримку соціальної згуртованості. Харківщина має стати регіоном, у якому поєднуються науково-технічний прогрес, сильна промислова база й високий рівень життя населення, для забезпечення сталого розвитку та безпеки в умовах плінної військово-політичної ситуації.

При розробці Стратегії враховано положення інших стратегічних, програмних і аналітичних документів (додаток А). Усе це забезпечує інтегрованість запропонованих у Стратегії положень і рішень, що, своєю чергою, дає змогу досягти синергічного ефекту в реалізації спільних цілей сталого розвитку, економічного зростання, безпеки та соціальної згуртованості.

**Таблиця 6.1 – Аналіз відповідності положень Стратегії розвитку Харківської міської територіальної громади до 2029 року
Цілям сталого розвитку України на період до 2030 року**

Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії Харківської міської територіальної громади до 2029 року																						
	Незламне місто				Місто можливостей					Сталий та стійкий метрополіс					Оновлена економічна ідентичність міста				Відкрите, партнерське та Smart врядування				
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3	4.4	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5
Подолання бідності	С	С	Н	Н	В	С	Н	В	Н	В	Н	Н	Н	Н	С	В	В	С	С	Н	Н	Н	Н
Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства	С	В	Н	Н	С	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	С	С	В	С	Н	Н	Н	Н	Н
Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці	В	С	С	В	В	С	С	С	В	С	С	С	В	С	В	Н	Н	Н	С	Н	Н	С	Н
Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх	С	Н	Н	С	Н	В	С	В	С	Н	Н	Н	С	Н	В	С	С	Н	С	С	В	Н	С
Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат	С	Н	Н	Н	С	С	С	В	С	Н	Н	Н	Н	С	С	С	Н	Н	Н	В	В	Н	Н
Забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією	Н	В	Н	Н	С	Н	Н	Н	Н	С	С	Н	В	С	Н	Н	С	Н	Н	Н	Н	С	Н
Забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел	С	В	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	С	В	С	В	В	С	С	В	Н	С	Н	Н	С	Н

[illegible]

Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії Харківської міської територіальної громади до 2029 року																						
	Незламне місто				Місто можливостей					Сталий та стійкий метрополіс					Оновлена економічна ідентичність міста				Відкрите, партнерське та Smart врядування				
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3	4.4	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5
розвитку																							
Захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	С	Н	В	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	С	Н
Сприяння побудові миролюбного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях	В	С	В	В	С	Н	С	С	Н	С	С	Н	Н	С	Н	С	Н	Н	В	В	В	В	В
Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	Н	В	В	С	В	С	С	С	С	В

Примітка: «В» — Високий рівень узгодженості; «С» — Середній рівень узгодженості; «Н» — низький рівень узгодженості; «—» - не має збігу.

**Таблиця 6.2 – Аналіз відповідності положень Стратегії розвитку Харківської міської територіальної громади до 2029 року
Державній стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки**

Стратегічні та оперативні цілі Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки		Стратегічні та оперативні цілі стратегії Харківської міської територіальної громади до 2029 року																						
		Незламне місто				Місто можливостей					Сталий та стійкий метрополіс					Оновлена економічна ідентичність міста				Відкрите, партнерське та Smart врядування				
		1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3	4.4	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5
Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах	1.1	С	С	Н	Н	Н	Н	Н	С	Н	В	В	С	В	С	С	Н	С	Н	Н	Н	Н	С	Н
	1.2	Н	С	Н	С	В	В	В	С	В	Н	Н	С	Н	В	Н	С	Н	Н	В	С	С	С	Н
	1.3	С	Н	Н	С	В	С	С	В	С	В	С	Н	Н	С	С	С	Н	Н	С	С	Н	Н	Н
Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів	2.1.	В	В	В	С	Н	С	Н	Н	Н	В	В	В	С	В	С	С	С	С	С	Н	Н	С	С
	2.2	С	В	С	Н	Н	С	С	В	Н	С	С	С	С	Н	В	В	В	В	С	Н	С	С	В
Розбудова ефективного багаторівневого врядування	3.1	Н	С	С	С	Н	Н	Н	Н	Н	Н	С	Н	С	С	Н	С	Н	С	В	С	В	В	В
	3.2	Н	С	С	С	Н	Н	С	Н	Н	С	С	С	С	Н	С	С	С	В	С	В	С	В	В

Примітка: «В» — Високий рівень узгодженості; «С» — Середній рівень узгодженості; «Н» – низький рівень узгодженості.

**Таблиця 6.3 – Аналіз відповідності положень Стратегії розвитку Харківської міської територіальної громади до 2029 року
Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки**

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 роки		Стратегічні та оперативні цілі стратегії Харківської міської територіальної громади до 2029 року																						
		Незламне місто				Місто можливостей					Сталий та стійкий метрополіс					Оновлена економічна ідентичність міста				Відкрите, партнерське та Smart врядування				
		1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3	4.4	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5
Забезпечення високої якості життя населення на всьому просторі регіону	1.1	С	Н	С	С	В	Н	Н	С	С	Н	Н	Н	Н	С	С	Н	Н	Н	С	Н	Н	Н	Н
	1.2	С	Н	Н	С	Н	В	С	С	Н	Н	Н	Н	Н	Н	С	Н	Н	Н	С	Н	Н	Н	Н
	1.3	С	Н	Н	С	В	Н	С	В	Н	В	Н	Н	Н	С	Н	С	Н	Н	С	С	Н	Н	Н
	1.4	С	Н	Н	С	С	С	В	С	В	Н	Н	Н	Н	С	Н	Н	Н	С	Н	С	Н	Н	Н
	1.5	В	В	В	В	С	В	Н	Н	Н	С	С	Н	Н	С	С	С	С	Н	С	Н	Н	С	С
Забезпечення чистого навколишнього середовища на всьому просторі регіону	2.1	Н	С	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	С	Н	В	С	Н	Н	С	Н	С	Н	Н	С	Н
	2.2	Н	С	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	С	Н	В	В	С	Н	С	Н	С	Н	Н	Н	Н
	2.3	Н	Н	Н	Н	Н	Н	С	Н	Н	Н	С	Н	В	С	Н	Н	Н	С	Н	Н	Н	Н	Н
Побудова конкурентоспроможної та смартспеціалізованої просторової економіки з високою доданою вартістю	3.1	Н	С	С	Н	Н	С	Н	С	Н	Н	Н	Н	С	Н	В	В	В	С	Н	Н	Н	С	С
	3.2	С	В	С	Н	Н	Н	Н	С	Н	С	С	С	С	С	С	В	В	С	С	Н	С	С	С
	3.3	Н	Н	Н	Н	С	Н	Н	В	Н	Н	Н	Н	С	Н	С	В	С	С	С	Н	Н	Н	Н
	3.4	В	В	С	С	Н	С	Н	Н	Н	В	В	В	С	В	С	С	С	С	С	Н	Н	С	С
Забезпечення інвестиційно привабливого клімату в регіоні і створення інноваційної та інвестиційної інфраструктури	4.1	С	С	С	Н	Н	С	Н	С	Н	Н	Н	Н	С	Н	В	В	В	С	С	Н	Н	Н	С
	4.2	Н	Н	Н	С	Н	Н	С	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	С	С	С	В	С	Н	Н	Н	С
	4.3	В	В	С	С	Н	Н	Н	Н	Н	В	В	С	Н	С	С	С	С	В	Н	Н	С	С	С
Забезпечення Європейського рівня управління та самоврядування в регіоні	5.1	С	С	С	В	С	С	Н	Н	Н	Н	С	С	С	С	С	С	С	С	В	С	С	В	С
	5.2	С	С	С	С	Н	Н	С	Н	Н	С	В	С	С	С	С	С	С	С	С	В	С	В	В
	5.3	С	С	С	С	Н	Н	С	Н	Н	С	С	С	С	Н	С	С	С	В	С	В	С	С	В

Примітка: «В» — Високий рівень узгодженості; «С» — Середній рівень узгодженості; «Н» – низький рівень узгодженості.

7. ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Втілення Стратегії розвитку Харківської міської територіальної громади до 2029 року підлягає циклічному звітуванню (моніторингу) та оцінці отриманих результатів. Такий підхід забезпечує верифікацію правильності стратегічного руху та створює емпіричну базу для прийняття ґрунтовних управлінських рішень щодо розвитку громади в нинішніх умовах невизначеності.

Моніторинг визначається як систематична сукупність заходів з обліку, збору, аналізу та узагальнення інформації. Його метою є відстеження динаміки структурних змін у громаді, а також виявлення відхилень від запланованих траєкторій (відповідно до стратегічних, оперативних цілей та завдань) для своєчасного застосування коригувальних дій. Система моніторингу будується на принципах прозорості та доказовості: кожен показник має бути актуальним, а його значення – підтвердженим об'єктивними даними.

При виборі індикаторів застосовано підхід ресурсної ефективності: перевагу надано показникам, які дають реальне уявлення про зміни в якості життя жителів громади, а не лише фіксують адміністративні процеси («витрати на збір даних не повинні перевищувати управлінську цінність»). В умовах воєнного стану особливу увагу приділено показникам, збір яких є можливим і безпечним.

Система моніторингу передбачає диференційовану періодичність контролю:

- моніторинг виконання Плану заходів (*оперативний рівень*): здійснюється двічі на рік; ґрунтується на відстеженні статусу виконання технічних завдань, дотримання термінів та використання бюджетів;
- моніторинг реалізації Стратегії в цілому (*стратегічний рівень*): здійснюється щороку; передбачає вимірювання та аналіз відхилень фактичних значень індикаторів від цільових, аналіз макроекономічних показників та безпекових факторів.

Верифікація даних щодо реалізації інфраструктурних проєктів здійснюється в режимі реального часу через Єдину цифрову інтегровану інформаційно-аналітичну систему управління процесом відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури (DREAM). Достовірність інформації забезпечується через обов'язкове документальне підтвердження кожного показника із посиланням на первинне джерело (офіційну статистику, дані інформаційних систем, результати опитувань).

Оцінювання – це процес комплексної аналітики впливу реалізації Стратегії на всі сфери життєдіяльності громади. Воно проводиться після завершення етапів реалізації (або як проміжне оцінювання за необхідності). Процедура оцінювання має дати вичерпні відповіді на такі ключові питання:

Релевантність: Чи відповідають реалізовані заходи актуальним потребам громади в умовах, що змінюються?

Результативність: Чи досягнуто цільових значень індикаторів за звітний період?

Повнота: Чи достатнім є обсяг виконаних проєктів для вирішення ідентифікованих проблем?

Відповідність очікуванням: Чи відчуває громада позитивні зміни від впроваджених програм?

Сталість: Чи мають досягнуті результати довготривалий характер?

Ефективність: Чи є співвідношення витрачених ресурсів та отриманих результатів оптимальним?

Оцінювання проводиться профільними виконавчими органами Харківської міської ради, зокрема із залученням незалежних експертів, донорських організацій / наукових інституцій для забезпечення об'єктивності.

Результати моніторингу та оцінки формалізуються (не пізніше трьох місяців після закінчення звітного періоду) у відповідному звіті про реалізацію Стратегії, який містить результати порівняння фактичних та цільових значень показників, аналіз незапланованих змін та оцінку ефективності механізмів реалізації.

Звіти про реалізацію Стратегії слугують емпіричною базою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо: коригування стратегічних та оперативних цілей; перерозподілу фінансових ресурсів у наступних бюджетних періодах; актуалізації Плану заходів на наступні планові періоди.

Таблиця 7.1 – Система індикаторів моніторингу та оцінювання реалізації Стратегії

Оперативна ціль	Індикатори	Одиниця вимірювання	Базове значення	Цільове значення
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. НЕЗЛАМНЕ МІСТО	Рівень відчуття гордості за місто	%	94	96
1.1. Безпека харків'ян і психологічна стійкість громади	Частка жителів громади, які вважають її безпечною	%	12	25
	Кількість працівників виконавчих органів міської ради та комунальних підприємств, що пройшли навчання за Програмою підготовки громадян України до національного спротиву	осіб	209	500
1.2. Стійкість систем життєзабезпечення громади	Кількість діючих пунктів незламності у місті	одиниць	92	101
	Кількість резервних джерел водопостачання, зокрема буюетів, доступних для населення	одиниць	73	93
1.3. Координація та підтримка сил безпеки і оборони	Інтеграція локального відеонаблюдання до Єдиної комплексної системи відеоспостереження міста	одиниць	175	350
	Обсяг коштів, спрямованих на підтримку сил оборони, а також зміцнення матеріально-технічного забезпечення військових частин та системи територіальної оборони міста Харкова	млн гривень	549,9	900,2
1.4. Суспільна та інформаційна стійкість	Кількість послуг, наданих сервісом «Ветеран»	тисяч одиниць	12,6	25,0
	Кількість опрацьованих запитів чату «Харків – твій дім»	тисяч одиниць	721,9	1 000,0
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. МІСТО МОЖЛИВОСТЕЙ	Частка містян, які відчують, що місто є депресивним	%	16	5
2.1. Доступна охорона здоров'я, гідний соціальний захист і ментальне благополуччя	Рівень задоволення жителів міста якістю медичних послуг (оцінки «відмінно» та «добре»)	%	42	55
	Готовність Центру оздоровлення та відпочинку дітей «Харків»	%	0	100
	Кількість жителів громади, що скористались послугою вільного	тисяч осіб	929,3	1 100,0

Оперативна ціль	Індикатори	Одиниця вимірювання	Базове значення	Цільове значення
	вибору лікаря			
2.2. Сучасна освіта, наука та розвиток людського потенціалу	Кількість здобувачів дошкільної та загальної середньої освіти, для яких забезпечено доступ до очного навчання	тисяч осіб	20,4	40,8
	Кількість учнів, охоплених профорієнтаційними проектами у сфері ІТ та STEM (KIDS2IT, TEENS2IT)	осіб	5 100	10 000
2.3. Культурне розмаїття, ідентичність і соціальна згуртованість	Кількість проведених культурно-масових заходів	тисяч одиниць	7,9	10,2
	Рівень оновлення Харківського зоопарку за результатами будівництва та реконструкції об'єктів	%	50,5	62,0
2.4. Адаптивний ринок праці та демографічний розвиток	Частка внутрішньо переміщених осіб, працевлаштованих через центр зайнятості	%	15	45
	Середньооблікова кількість штатних працівників	тисяч осіб	271,0	304,3
2.5. Розвиток фізичної культури, спорту та активного дозвілля	Кількість вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл комунальної власності	тисяч осіб	7,0	9,0
	Кількість проведених спортивних заходів	одиниць	290	700
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. СТАЛИЙ ТА СТІЙКИЙ МЕТРОПОЛІС	Частка жителів, які вважають громаду комфортною	%	85	90
3.1. Відбудова пошкодженого житлового фонду та забезпечення доступу до житла	Кількість відновлених багатоквартирних будинків	одиниць	157	214
	Загальна площа приміщень відновлених багатоквартирних будинків	тисяч м2	1 862,3	2 538,4
	Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла	тисяч м2	135,9	200,0
3.2. Модернізація житлового фонду та стандарти містобудування	Кількість жителів міста, для яких покращено рівень надання житлово-комунальних послуг	тисяч осіб	...	456,0
	Загальна площа приміщень багатоквартирних будинків, в яких	тисяч м2	...	242,7

Оперативна ціль	Індикатори	Одиниця вимірювання	Базове значення	Цільове значення
	проведений капітальний ремонт			
3.3. Інтегрована, стала та «розумна» міська мобільність	Наявний рухомий склад міського громадського транспорту	одиниць	1 214	1 300
	Рівень задоволення жителів міста якістю транспортної інфраструктури та міського транспорту (оцінки «відмінно» та «добре»)	%	69	75
3.4. Зелений перехід, циркулярна економіка та кліматична адаптація довкілля	Індекс забруднення атмосфери міста	коефіцієнт	2,46	2,3
	Рівень задоволення жителів громади якістю екології та навколишнього середовища (оцінки «відмінно» та «добре»)	%	54	69
	Рівень якості централізованого водопостачання у громаді (за результатами лабораторних досліджень води з мережі)	%	95,5	97,0
3.5. Комунальні сервіси та впорядкування міського середовища	Рівень освітлення міста	%	96,4	97,7
	Частка роздільного збирання побутових відходів у місті	%	17,0	22,0
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4. ОНОВЛЕНА ЕКОНОМІЧНА ІДЕНТИЧНІСТЬ МІСТА	Рівень адаптивності економіки міста до умов сьогодення	%	70	90
4.1. Інноваційно-технологічна екосистема	Кількість створених постійних робочих місць	тисяч місць	18,7	20,1
	Кількість спільних проєктів та ініціатив, реалізованих у партнерстві із закладами вищої освіти та науковими установами	одиниць	27	50
4.2. Сприятливе бізнес-середовище	Кількість суб'єктів господарювання (юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців), зареєстрованих у місті	тисяч суб'єктів	206,6	230,3
	Складність відкриття бізнесу у місті	%	34	17
	Обсяги надходжень від єдиного податку до бюджету громади	млн гривень	3 104,5	4 100,0
4.3. Модернізація та сталий розвиток	Обсяг реалізованої промислової продукції	млрд гривень	83,3	109,4

Оперативна ціль	Індикатори	Одиниця вимірювання	Базове значення	Цільове значення
промислового потенціалу	Кількість суб'єктів господарювання, що змінили податкову адресу на Харківську міську територіальну громаду	суб'єктів	1,4	2,0
4.4. Міжнародна інтеграція, інвестиції та економіка вражень	Кредитні рейтинги: Moody's / Fitch / IBI-Рейтинг	рівень	Сaa3 / CCC / uaBBB+	B3 / B / uaA+
	Обсяг публічних інвестицій на підготовку та реалізацію інвестиційних проєктів	млрд гривень	8,2	12,3
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 5. ВІДКРИТЕ, ПАРТНЕРСЬКЕ ТА SMART ВРЯДУВАННЯ	Рівень схвалення діяльності міської ради	%	66	75
5.1. Сучасні цифрові сервіси та відкриті дані	Кількість довідок, що були сформовані авторизованими користувачами в електронному вигляді на Порталі електронних сервісів міста Харкова	тисяч одиниць	3 500	5 100
	Індекс цифрової трансформації територіальних громад України	балів	73,55	80,2
5.2. Залучення громадян до управління містом	Кількість об'єднань співвласників багатоквартирних будинків	одиниць	712	750
	Рейтинг прозорості (Transparency Index)	балів	58	68
5.3. Добросовісність, професійність та ефективність міської влади	Частка жителів міста, які вважають міську владу компетентною	%	35	42
	Частка збиткових економічно активних комерційних комунальних підприємств	%	47	30
	Економія коштів бюджету громади за результатами закупівлі товарів, робіт і послуг для міських потреб (від очікуваної вартості)	%	7-8	8-9
5.4. Інтелектуальне управління на	Кількість впроваджених інтелектуальних модулів збору, аналітики та прогнозування результатів	одиниць	0	2

Оперативна ціль	Індикатори	Одиниця вимірювання	Базове значення	Цільове значення
основі даних та аналітики	Рівень розвиненості екосистеми електронних сервісів, доступ до яких забезпечується органами місцевого самоврядування	%	58	80
5.5. Стратегічна координація та інституційне партнерство	Обсяг фінансової підтримки, залученої у межах програм донорської міжнародної технічної допомоги	млн гривень	510,1	820,4
	Кількість міст-партнерів у програмах побратимства	одиниць	37	45

8. ПЛАН ЗАХОДІВ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2029 РОКУ

Інструментами реалізації Стратегії розвитку Харківської міської територіальної громади є план заходів з її реалізації на відповідний період, міські цільові програми, програми економічного і соціального розвитку міста, програма комплексного відновлення території громади, а також інші документи планування.

План заходів розроблено відповідно до цілей, визначених Стратегією, з урахуванням наявних ресурсів, безпекових викликів та прогнозованих сценаріїв розвитку ситуації.

Повномасштабне вторгнення росії завдало нищівного удару по всіх сферах життєдіяльності Харкова, спричинило значні руйнування інфраструктури та призвело до необхідності докорінного перегляду пріоритетів розвитку громади. Невизначеність безпекової ситуації, постійні загрози обстрілів та обмеженість фінансових ресурсів ускладнюють довгострокове планування та реалізацію проєктів розвитку.

В умовах воєнного стану відбулася переорієнтація бюджетної політики та пріоритетності фінансування. Безумовної стратегічної переваги набули заходи та проєкти, спрямовані на посилення безпеки та обороноздатності міста Харкова; забезпечення безперебійної роботи та фізичний захист критичної інфраструктури; підтримку життєзабезпечення жителів громади; оперативне відновлення пошкодженого житлового фонду та об'єктів соціальної сфери.

План заходів із реалізації Стратегії розвитку міста Харкова до 2029 року враховує специфіку функціонування міської економіки та системи управління в умовах прифронтового статусу громади, та складається з переліку завдань і міських цільових програм, що слугуватимуть досягненню стратегічних та оперативних цілей, визначених Стратегією. При його формуванні враховано державні вимоги щодо забезпечення охорони довкілля, захисту здоров'я та безпеки життєдіяльності населення громади, а також забезпечено інтеграцію національних екологічних вимог у процес місцевого стратегічного планування.

8.1. Перелік заходів із реалізації Стратегії громади до 2029 року

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. НЕЗЛАМНЕ МІСТО					
1.1. Безпека харків'ян і психологічна стійкість громади	1.1.1. Розбудувати інклюзивну багатофункціональну мережу укриттів різного типу та класу захисту, зокрема підземні освітні та медичні об'єкти, укриття в громадських просторах.	Будівництво, реконструкція та облаштування укриттів різного типу та класу захисту	2026–2029	Кількість об'єктів (одиниць)	Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
		Розгортання ініціативи <i>Safe City 2.0 & Situational Center+</i> у частині компонент «розумних» укриттів, зокрема автоматизацію відкриття та мобільний додаток для навігації	2027–2029	Частка укриттів з автоматизованим доступом (відсотків)	Департамент надзвичайних ситуацій; Департамент цифрової трансформації
	1.1.2. Забезпечити цілодобове функціонування Ситуаційного центру міста Харкова, сталу роботу та подальший розвиток місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення міста Харкова.	Проведення модернізації та технічного обслуговування місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення міста Харкова	2026–2029	Кількість кінцевих пристроїв оповіщення (одиниць) Охоплення суб'єктів на території громади (відсотків)	Департамент надзвичайних ситуацій
		Інституціоналізація та пілотування ініціативи <i>Safe City 2.0 & Situational Center+</i> у частині модулів відеоаналітики, інтеграції служб та забезпечення цілодобового функціонування Ситуаційного центру міста Харкова	2027–2029	Час реагування на інцидент (хвилин) Частка інцидентів, виявлених за допомогою штучного інтелекту (відсотків)	Департамент надзвичайних ситуацій
	1.1.3. Впровадити програми навчання для громади з надання першої домедичної допомоги, цивільного захисту та психологічної готовності до дій у кризових ситуаціях, зокрема через участь у програмах підготовки до	Проведення навчань для працівників виконавчих органів, комунальних підприємств та населення за «Програмою підготовки громадян України до національного спротиву»	2026–2029	Кількість працівників / громадян, що пройшли навчання (осіб)	Департамент по взаємодії з правоохоронними органами та мобілізаційної роботи; Комунальна установа Харківської обласної ради «Обласний

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	національного спротиву.				центр підготовки громадян до національного спротиву» (за згодою)
		Організація та проведення заходів для жителів міста щодо підтримки ментального здоров'я та навчань з тактичної медицини	2026–2029	Кількість проведених заходів (одиниць) Рівень охоплення населення (осіб)	Департамент охорони здоров'я; Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; Департамент соціальної політики
	1.1.4. Регулярно оновлювати міські плани евакуації населення, доповнюючи їх цифровими інструментами навігації та враховуючи потреби дітей, осіб з інвалідністю, людей похилого віку.	Оновлення (коригування) планів евакуації та підготовка безпечних пунктів тимчасового розміщення евакуйованого населення	2026–2029	Частота оновлення планів (разів) Кількість підготовлених пунктів розміщення (одиниць)	Департамент надзвичайних ситуацій
		Впровадження цифрових інструментів навігації в міські цифрові сервіси	2026–2029	Кількість електронних сервісів, у яких реалізовані інструменти навігації (одиниць)	Департамент цифрової трансформації
	1.1.5. Забезпечити соціально-психологічну підтримку та зміцнення життєстійкості жителів міста через розширення мережі надавачів соціальних послуг, залучення приватних надавачів та партнерських організацій.	Масштабування мережі Центрів життєстійкості	2026–2029	Кількість Центрів життєстійкості (одиниць)	Департамент соціальної політики
		Залучення надавачів соціальних послуг приватної власності через соціальне замовлення, конкурс соціальних проєктів тощо	2026–2029	Кількість осіб, що охоплені послугами (осіб) Кількість наданих послуг (тисяч одиниць)	Департамент соціальної політики
1.2. Стійкість систем життєзабезпечення громади	1.2.1. Забезпечити безперебійне функціонування місцевої інфраструктури, що підтримує життєдіяльність громади, зокрема енерго-, водо-, тепло-, газопостачання, зв'язку, дата-центрів.	Будівництво, модернізація та реконструкція об'єктів критичної інфраструктури, які забезпечують життєдіяльність міста	2026–2029	Кількість відповідних об'єктів інфраструктури (одиниць)	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста
		Розроблення та реалізація місцевих програм забезпечення безпеки та стійкості міської критичної	2026–2029	Програми розроблено та впроваджено (так / ні)	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		інфраструктури			життєдіяльності міста
		Розроблення та впровадження планів взаємодії залучених суб'єктів у кризових ситуаціях та планів швидкого відновлення функціонування критичної інфраструктури	2026–2029	Плани розроблено та впроваджено (так / ні)	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста
		Забезпечення кібер- та фізичного захисту міських центрів обробки даних (дата-центрів) та вузлів зв'язку в рамках розгортання ініціатив <i>Digital Heart of City</i> та <i>Safe City 2.0 & Situational Center+</i>	2027–2029	Рівень безпеки міських інформаційних ресурсів (кібер- та фізична); Відсоток часу безперебійної роботи (uptime) системи	Департамент цифрової трансформації; всі виконавчі органи
	1.2.2. Створити автономні резервні потужності генерації («енергетичні острови»), масштабуючи програму децентралізації, а також розвивати стійкі мережі для критичної інфраструктури з пріоритетом газової когенерації в короткостроковій перспективі та поетапним переходом до відновлюваних джерел енергії	Будівництво та встановлення когенераційних установок, блочно-модульних котельнь та іншого енергетичного обладнання в рамках децентралізації системи тепlopостачання	2026–2029	Кількість встановлених потужностей (одиниць) Кількість модульних газових когенераційних установок (одиниць) Частка об'єктів критичної інфраструктури з безперебійним живленням (відсотків)	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста
		Модернізація та реконструкція об'єктів і мереж водопостачання задля забезпечення доступу жителів громади до послуг централізованого питного водопостачання належної якості	2026–2029	Протяжність оновлених мереж (км)	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста
		Розгортання ініціативи <i>Green Generation & Energy Islands Network of Kharkiv</i>	2026–2029	Частка альтернативної енергії в міському енергобалансі (відсотків)	Департамент розвитку муніципального менеджменту
	1.2.3. Вдосконалити стандартизовані	Актуалізація та затвердження	2026–	Регламенти затверджено	Департамент надзвичайних

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	регламенти швидкого відновлення міської інфраструктури й дій міських служб у разі блекаутів і надзвичайних ситуацій	стандартизованих регламентів дій міських служб для швидкого відновлення міської інфраструктури при блекаутах та інших кризових ситуаціях	2029	та впроваджено (так / ні)	ситуацій; всі профільні департаменти
		Проведення аварійно-відновлювальних робіт та ліквідація наслідків обстрілів і інших надзвичайних ситуацій на об'єктах міської інфраструктури відповідно до розроблених регламентів	2026–2029	Кількість відновлених об'єктів (одиниць) Середній час відновлення критичних послуг (годин)	Всі профільні департаменти
	1.2.4. Забезпечити продовольчу безпеку громади, зокрема через підтримку місцевих виробників і розвиток стійких логістичних ланцюгів.	Надання ваучерної підтримки за участь місцевих товаровиробників у національних виставково-ярмаркових заходах	2026–2029	Кількість товаровиробників, що отримали підтримку (одиниць) Кількість налагоджених комерційних контрактів (одиниць)	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку
		Підтримка форматів взаємодії між міською владою, місцевими виробниками та торговельними мережами для сприяння стабільності постачання базових продуктів харчування, зокрема у періоди загострення безпекової ситуації	2026–2029	Формати взаємодії з питань продовольчого постачання запроваджено та підтримуються (так / ні)	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку
	1.2.5. Розвинути резервні схеми водопостачання та автономну систему зв'язку для критичної інфраструктури міста.	Облаштування автономних джерел водопостачання (артезіанські свердловини із системами доочищення, резервуари запасу води, пункти розливу питної води) на об'єктах критичної інфраструктури та соціальної сфери, зокрема в закладах охорони здоров'я та укриттях	2026–2029	Кількість об'єктів критичної інфраструктури та соціальної сфери, забезпечених автономним джерелом водопостачання (одиниць) Кількість облаштованих пунктів розливу питної води — бюветів (одиниць)	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста; Департамент охорони здоров'я

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		Розгортання автономних резервних каналів технологічного зв'язку та диспетчеризації для управління об'єктами критичної інфраструктури, стійких до знеструмлення та кібервтручання	2026–2029	Кількість об'єктів критичної інфраструктури, охоплених автономними каналами технологічного зв'язку та диспетчеризації (одиниць)	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста; Департамент цифрової трансформації; Департамент надзвичайних ситуацій; комунальне підприємство «Міський інформаційний центр»
1.3. Координація та підтримка сил безпеки і оборони	1.3.1. Підтримувати ефективну координацію, а також надавати місцеву підтримку та матеріально-технічну допомогу силам безпеки та оборони України (в межах повноважень міста).	Сприяння організації територіальної оборони, укомплектуванню військових частин та облаштуванню блокпостів	2026–2029	Кількість облаштованих об'єктів (одиниць)	Департамент по взаємодії з правоохоронними органами та мобілізаційної роботи
		Підтримка та розвиток наявних форматів координації між міською владою, силами безпеки та оборони і підрозділами ДСНС на території громади	2026–2029	Кількість проведених координаційних нарад / засідань (одиниць)	Департамент надзвичайних ситуацій
		Удосконалення матеріально-технічної бази (в межах повноважень міста) підрозділів Головного Управління ДСНС в Харківській області та інших сил безпеки	2026–2029	Обсяг наданої матеріально-технічної допомоги (тисяч гривень)	Департамент надзвичайних ситуацій
	1.3.2. Позичувати місто Харків як оборонно-технологічний хаб України (<i>Defense Tech Hub</i>), формуючи для цього відповідну екосистему, інституційні механізми й розвиваючи публічно-приватні партнерства у сфері технологій подвійного призначення.	Впровадження пілотних ініціатив щодо захисту об'єктів міської інфраструктури з використанням рішень місцевих <i>Defense Tech</i> компаній (сенсори, фізичний захист, засоби радіоелектронної боротьби)	2026–2029	Кількість об'єктів з впровадженими пілотними рішеннями (одиниць)	Департамент надзвичайних ситуацій; Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста
		Формування екосистеми Харківського <i>Defense Tech Hub</i> через розбудову	2026–2029	Платформу створено (Так / Ні)	На стадії визначення

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		публічно-приватного партнерства, залучення закладів освіти, міжнародних партнерів та створення інституційної платформи підтримки <i>Defense Tech</i> стартапів і компаній		Кількість компаній-резидентів хабу (одиниць) Обсяг залучених інвестицій у проєкти (млн гривень)	
		Розроблення процедури допуску розробників до тестування технологій подвійного призначення на базі комунальних підприємств (режим «Регуляторної пісочниці»)	2026–2029	Процедуру затверджено (так / ні) Кількість проведених тестувань (одиниць)	На стадії визначення
	1.3.3. Розвивати Єдину комплексну систему відеоспостереження міста, тісну взаємодію з підрозділами Національної поліції, а також реалізовувати міські ініціативи профілактики правопорушень і протидії злочинності.	Підтримка функціонування, ремонт пошкоджених сегментів та інтеграція нових відеокамер до Єдиної комплексної системи відеоспостереження міста Харкова	2026–2029	Кількість інтегрованих відеокамер (одиниць на рік) Відсоток працездатності системи	Департамент цифрової трансформації; всі профільні департаменти
		Інтеграція Єдиної комплексної системи відеоспостереження міста у ініціативу <i>Safe City 2.0 & Situational Center+</i>	2027–2029	Систему інтегровано (так / ні)	Департамент надзвичайних ситуацій; Департамент цифрової трансформації; комунальне підприємство «Міський інформаційний центр»
	1.3.4. Забезпечити інфраструктурну та координаційну підтримку розгортання систем активного захисту та раннього виявлення загроз у міському середовищі з автоматизованим оповіщенням служб реагування.	Впровадження систем раннього виявлення загроз (IoT-сенсорів) та їхня інтеграція з місцевою автоматизованою системою централізованого оповіщення міста Харкова	2026–2029	Час оповіщення населення про загрози (хвилин) Час реагування на інцидент (хвилин)	Департамент надзвичайних ситуацій
		Встановлення та розширення комплексної системи сенсорів безпеки на міських об'єктах підвищеної небезпеки.	2026–2029	Кількість встановлених приладів (штук)	Департамент цифрової трансформації; Департамент надзвичайних ситуацій; комунальне підприємство «Міський інформаційний центр»

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
1.4. Суспільна та інформаційна стійкість	1.4.1. Реалізувати програми підвищення медіаграмотності та цифрової гігієни харків'ян задля посилення стійкості до інформаційних загроз.	Організація міських інформаційно-просвітницьких кампаній з формування критичного мислення та стійкості харків'ян до маніпулятивних інформаційних впливів	2026–2029	Кількість проведених кампаній (одиниць)	Департамент у справах інформації та зв'язків з громадськістю
		Проведення навчань з цифрової гігієни та цифрової безпеки	2026–2029	Кількість проведених заходів (одиниць) Охоплення населення (осіб)	Департамент цифрової трансформації
	1.4.2. Забезпечити стабільне функціонування каналів кризових комунікацій за моделлю взаємодії «влада – медіа – громада» з їх поетапною інтеграцією у єдину цифрову систему міста.	Забезпечення стабільної роботи та технічної підтримки чат-боту «Харків – твій дім» і ключових каналів кризових комунікацій між владою, медіа та громадою	2026–2029	Обсяг фінансування комунікацій (тисяч гривень) Кількість користувачів чат-боту (тисяч осіб)	Апарат міської ради; Департамент цифрової трансформації
		Інтеграція каналів кризових комунікацій у єдину цифрову систему міста	2026–2027	Частка сервісів, інтегрованих в платформу (відсотків) Рівень задоволеності громадян комунікацією (відсотків)	Апарат міської ради; Департамент цифрової трансформації
	1.4.3. Впровадити механізми підтримки та координації міських волонтерських ініціатив, а також суспільного захисту волонтерського руху.	Зміцнення мережі координаторів волонтерської діяльності та створення умов, що сприятимуть їх стійкості та запобіганню професійному вигоранню	2026–2029	Кількість проведених заходів підтримки та підвищення кваліфікації координаторів (тренінги, супервізії, групи підтримки тощо) (одиниць)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; Департамент соціальної політики
		Забезпечення ресурсної, інформаційної та організаційної підтримки волонтерських ініціатив і координація взаємодії міської влади з	2026–2029	Кількість підтриманих волонтерських ініціатив / організацій (одиниць)	На стадії визначення

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		волонтерськими організаціями			
	1.4.4. Забезпечити подальший розвиток і доступність міської мережі надання адміністративних послуг для внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, а також мобільних адміністративних сервісів.	Забезпечити сталу та проактивну роботу Міського центру надання послуг внутрішньо переміщеним особам та сервісу «Ветеран»	2026–2029	Кількість наданих послуг (тисяч одиниць)	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку; Департамент соціальної політики
		Організація роботи мобільних Центрів надання адміністративних послуг (за необхідністю)	2026–2029	Кількість виїздів (одиниць) Кількість обслугованих громадян (осіб)	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. МІСТО МОЖЛИВОСТЕЙ					
2.1. Доступна охорона здоров'я, гідний соціальний захист та ментальне благополуччя	2.1.1. Оновити архітектуру сфери турботи, впровадивши модель надання соціальних послуг, орієнтовану на якість, вибір і сталу підтримку.	Розширення практики соціального замовлення та закупівлі соціальних послуг у приватних надавачів як доповнення до чинної міської системи соціального захисту.	2026–2029	Частка соціальних послуг, що надаються приватними надавачами (відсотків)	Департамент соціальної політики
		Запровадження проактивного супроводу отримувачів соціальних послуг соціальними менеджерами відповідно до державних стандартів ведення випадку.	2026–2029	Кількість отримувачів, охоплених супроводом за моделлю ведення випадку (осіб)	Департамент соціальної політики
		Розвиток спеціалізованої інфраструктури турботи через створення та модернізацію міських закладів і реалізацію проєктів публічно-приватного партнерства у сферах комплексної реабілітації, стаціонарного, паліативного догляду та денного догляду для осіб з інвалідністю та інших вразливих груп населення.	2026–2029	Кількість створених / модернізованих закладів спеціалізованого догляду (одиниць)	Департамент соціальної політики
		Розроблення та реалізація механізмів диверсифікації фінансування системи соціальних послуг та адвокація надання	2026–2029	Обсяг залучених цільових субвенцій на соціальні послуги (тисяч гривень)	Департамент соціальної політики

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		громаді цільових державних субвенцій на оплату праці фахівців, що надають харків'янам соціальні послуги			
		Забезпечення доступності та подальший розвиток комплексу безоплатних і співфінансованих із міського бюджету послуг для жителів громади як інструмента гідного соціального захисту в умовах воєнного стану — з реалізацією конкретних послуг через міські цільові програми	2026–2029	Кількість жителів громади, охоплених програмами / ініціативами щодо надання безкоштовних послуг (осіб на рік)	Профільні департаменти
	2.1.2. Забезпечити цифрову трансформацію міської системи охорони здоров'я, створивши єдиний пацієнтоцентричний простір із гарантованим захистом даних.	Формування єдиного цифрового контуру медичного простору міста через забезпечення інтеграції комунальних закладів охорони здоров'я у систему eHealth та підвищення кіберстійкості інформаційної інфраструктури	2026–2029	Частка робочих місць медичного персоналу, забезпечених комп'ютерним обладнанням та доступом до MIC, відсотків	Департамент охорони здоров'я
		Розгортання екосистеми дистанційних та безбар'єрних сервісів для пацієнтів (телемедицина, онлайн-запис, електронні рецепти)	2026–2029	Кількість проведених телемедичних консультацій, одиниць	Департамент охорони здоров'я
		Впровадження аналітичних інструментів управління мережею на основі даних для моніторингу якості послуг, епідеміологічного нагляду та ефективного розподілу ресурсів громади	2026–2029	Аналітичний модуль управління мережею впроваджено (так/ні)	Департамент охорони здоров'я
	2.1.3. Модернізувати мережу міських закладів охорони здоров'я та надання соціальних послуг, зокрема шляхом оновлення інфраструктури та обладнання, у стійку й спроможну систему, орієнтовану на безпеку,	Системна модернізація та відновлення медичної інфраструктури з пріоритетом на підвищення енергетичної автономності та створення безпечних підземних просторів повного циклу лікування	2026–2029	Відсоток відновлених та модернізованих об'єктів від загальної кількості пошкоджених внаслідок бойових дій	Департамент охорони здоров'я

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	енергоефективність і розвиток реабілітаційних послуг.	Інституціоналізація та розвиток мережі Центрів досконалості з фізичної та ментальної реабілітації на базі кластерних лікарень для комплексної підтримки ветеранів та цивільного населення	2026–2029	Кількість створених Центрів досконалості (або спеціалізованих відділень) реабілітації (одиниць) Кількість пацієнтів, які пройшли повний курс комплексної реабілітації (осіб)	Департамент охорони здоров'я
		Підтримка та модернізація комплексної системи охорони материнства і дитинства, зокрема розвиток перинатальних центрів, педіатричної служби та розширення можливостей міської фабрики-кухні дитячого харчування	2026–2029	Охоплення новонароджених розширеними програмами раннього скринінгу для виявлення генетичних та орфанних захворювань (відсотків) Кількість дітей, щоденно забезпечених спеціалізованим харчуванням власного виробництва (осіб)	Департамент охорони здоров'я
		Реалізація політики збереження людського капіталу в медицині через впровадження міських механізмів підтримки медиків	2026–2029	Рівень укомплектованості закладів медичним персоналом (відсотків) Зниження коефіцієнта плинності кадрів у комунальних закладах охорони здоров'я порівняно з базовим роком (відсотків)	Департамент охорони здоров'я
	2.1.4. Розвинути міську систему підтримки материнства, забезпечення	Впровадження місцевих ініціатив (зокрема за фінансової підтримки	2026–2029	Частка дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського	Департамент у справах дітей

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	повноцінного життя, всебічного виховання та розвитку дитини, а також захисту її прав.	громади), спрямованих на розвиток сімейних форм виховання		підкування, охоплених сімейними формами виховання (відсотків від загальної кількості)	
		Створення системи супроводу та підтриманого проживання для підготовки до самостійного життя молоді, яка виходить із системи опіки.	2026–2029	Частка випускників системи опіки, які скористалися послугами підтриманого проживання або наставництва при переході в самостійне життя (відсотків)	Департамент соціальної політики
		Масштабування послуги раннього втручання та соціально-психологічної підтримки сімей у складних життєвих обставинах для попередження сирітства.	2026–2029	Частка сімей у складних життєвих обставинах, яким надано відповідні послуги (відсотків)	Департамент соціальної політики
		Забезпечення програм оздоровлення, відпочинку, змістовного дозвілля та психологічної реабілітації дітей, у тому числі вразливих категорій (зокрема постраждалих від війни) на базі міської мережі рекреаційних та реабілітаційних закладів	2026–2029	Кількість дітей, у тому числі пільгових категорій, які отримали послуги оздоровлення, відпочинку та психологічної реабілітації в межах міських програм (осіб)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; Департамент у справах дітей; Департамент соціальної політики
		Реалізація системної міської комунікаційної політики щодо популяризації патронату, наставництва та формування культури інклюзивного сприйняття дитини у громаді	2026–2029	Кількість проведених інформаційних кампаній (одиниць)	Департамент у справах дітей; Департамент соціальної політики
	2.1.5. Розвинути систему профілактичної медицини та ранньої діагностики захворювань, зокрема для ветеранів та осіб, які пережили психотравматичний	Розвиток міських програм профілактичних оглядів і раннього виявлення пріоритетних захворювань, зокрема через виїзні (мобільні) форми	2026–2029	Кількість жителів громади, охоплених профілактичними оглядами (осіб на рік)	Департамент охорони здоров'я

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	досвід, а також формувати культуру відповідального ставлення до власного здоров'я.	роботи для наближення послуг до маломобільних мешканців, ветеранів і членів їхніх сімей, місць компактного проживання внутрішньо переміщених осіб			
		Розвиток системи раннього виявлення та маршрутизації осіб із психотравматичним досвідом (ветерани, члени їхніх родин, цивільні постраждалі) через первинну ланку та громадські простори з подальшим скеруванням до послуг підтримки	2026–2029	Кількість осіб, охоплених ініціативою (осіб на рік)	Департамент охорони здоров'я; Департамент з питань ветеранської політики
2.2. Сучасна освіта, наука та розвиток людського потенціалу	2.2.1. Вибудувати безпечну та безбар'єрну освітню інфраструктуру, яка забезпечуватиме безперервність освітнього процесу в умовах безпекових загроз.	Розбудова та забезпечення функціонування мережі захищених освітніх просторів (підземні школи, «Метрошкола», «Метросадок») для забезпечення можливості очного навчання та соціалізації вихованців і учнів	2026–2029	Кількість здобувачів освіти, що отримають доступ до очного навчання (осіб)	Департамент освіти; Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
		Комплексна модернізація закладів освіти за принципами енергоефективності, інклюзивності та створення на їх базі багатофункціональних безпекових хабів для громади	2026–2029	Кількість комплексно модернізованих закладів освіти (одиниць) Кількість створених безпекових хабів на базі закладів освіти (одиниць)	Департамент освіти; Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
	2.2.2. Сприяти адаптації змісту освіти до потреб економіки громади, фокусуючись на подоланні освітніх втрат, розвитку талантів і підготовці кадрів для відновлення.	Організація профорієнтаційних проєктів (KIDS2IT, TEENS2IT) та підвищення цифрової кваліфікації педагогів	2026–2029	Кількість учнів, охоплених профорієнтаційними заходами (осіб) Кількість викладачів, що пройшли навчання (осіб)	Департамент цифрової трансформації; Департамент освіти; громадська організація «Харківський ІТ Кластер» (за згодою)
		Розгортання концепції <i>Future Skills</i>	2027–	Кількість адаптованих	Департамент цифрової

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		<i>Accelerator</i> (програми <i>Teachers2IT</i> , <i>Prof2IT</i>) для адаптації навчальних програм шкіл та закладів професійної освіти до потреб ІТ-сектору	2029	навчальних програм (одиниць) Кількість залучених викладачів (осіб)	трансформації; Департамент освіти; громадська організація «Харківський ІТ Кластер» (за згодою)
		Впровадження міських ініціатив подолання освітніх втрат та психологічної підтримки учнів для мінімізації негативних наслідків війни.	2026–2029	Ініціативи впроваджено (так / ні)	Департамент освіти
		Підтримка обдарованої молоді через систему міських конкурсів, стипендіальних програм, спрямованих на виявлення та розвиток талантів.	2026–2029	Кількість проведених заходів (одиниць)	Департамент освіти
		Розбудова діалогового майданчика між містом, закладами професійної та вищої освіти та ключовими роботодавцями у пріоритетних секторах відновлення щодо узгодження змісту освітніх програм із реальними потребами громади	2026–2029	Платформу створено (так / ні)	Департамент освіти
		Організація заходів щодо розвитку лідерського та управлінського потенціалу керівників закладів освіти	2026–2029	Кількість проведених заходів (одиниць)	Департамент освіти
	2.2.3. Інтегрувати науковий потенціал університетів у розвиток міської економіки та системи управління.	Розвиток партнерств із університетами та науковими установами для розроблення прикладних рішень відбудови міста (інженерних, урбаністичних, енергетичних) із залученням їхньої дослідницької бази	2026–2029	Кількість спільних прикладних проєктів «університет–місто» для відбудови (одиниць)	Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
		Організація методичних заходів, майстер-класів, конкурсів професійної майстерності задля підвищення професійної компетентності	2026–2029	Кількість викладачів, охоплених заходами (осіб)	Департамент освіти

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		педагогічних працівників			
	2.2.4. Розбудувати екосистему навчання впродовж життя (life-long learning) для адаптації жителів громади до нових економічних реалій і підтримки активного довголіття.	Сприяння впровадженню програм перекваліфікації та підвищення кваліфікації дорослого населення, зокрема ветеранів та внутрішньо переміщених осіб, для підвищення їхньої конкурентоспроможності на ринку праці.	2026–2029	Кількість дорослих, охоплених програмами перекваліфікації та підвищення кваліфікації (осіб)	На стадії визначення
		Підтримка та масштабування соціально-освітніх проєктів для людей поважного віку («Університет третього віку», клуби активного довголіття) задля їхньої соціалізації та активного залучення до життя громади.	2026–2029	Кількість слухачів «Університетів третього віку» (осіб) Кількість відвідувачів клубів активного довголіття (осіб)	Департамент соціальної політики
		Розвиток системи заходів щодо подолання цифрового розриву у жителів громади різного віку задля забезпечення доступності до електронних послуг та онлайн-сервісів	2026–2029	Чисельність населення, охопленого заходами (осіб)	Департамент цифрової трансформації
2.3. Культурне розмаїття, ідентичність і соціальна згуртованість	2.3.1. Забезпечити охорону й відновлення культурних надбань та архітектурної спадщини, а також формування нової культури пам'яті.	Відновлення пошкоджених об'єктів культури та архітектури, заклади культури, із подальшим забезпеченням їх інтеграції в туристичні маршрути міста	2026–2029	Кількість відновлених об'єктів (одиниць)	Департамент культури
		Створення цифрової документації та архівів щодо об'єктів культурних надбань та архітектурної спадщини (зокрема у співпраці з Бюро ЮНЕСКО в Україні)	2026–2029	Частка об'єктів, що мають цифрову документацію (відсотків) Кількість отриманого обладнання (одиниць)	Департамент культури; Департамент міжнародного співробітництва; Департамент цифрової трансформації
		Формування цифрового архіву історії війни та відбудови Харкова.	2026–2029	Кількість маршрутів (одиниць)	Департамент культури
		Створення партисипативних маршрутів	2026–	Кількість маршрутів	Департамент культури;

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		пам'яті та локацій із залученням жителів громади.	2029	(одиниць)	Департамент міжнародного співробітництва
		Реалізація комплексних комемораційних практик гідного вшанування жертв Другої світової війни та героїчного подвигу Захисників і Захисниць України.	2026–2029	Кількість реалізованих комемораційних практик (одиниць)	На стадії визначення
	2.3.2. Розвинути мережу доступних публічних, культурних, мистецьких і рекреаційних просторів і хабів, зокрема ключових рекреаційних об'єктів міста.	Модернізація та відбудова ключових рекреаційних магнітів громади (зокрема об'єкти Харківського зоопарку, Центрального парку) як просторів для сімейного дозвілля та психологічного відновлення жителів громади.	2026–2029	Кількість об'єктів будівництва та реконструкції (одиниць)	Департамент житлово-комунального господарства
		Створення мережі безпечних та інклюзивних підземних мультифункціональних просторів на базі міських закладів культури	2026–2029	Кількість безпечових просторів (одиниць)	Департамент культури
	2.3.3. Підтримати діяльність міських культурних інституцій і сприяти реалізації культурно-мистецьких та мовно-просвітницьких ініціатив, зокрема низових і малих культурних проєктів.	Підтримка культурно-мистецьких проєктів і фестивалів – від низових громадських ініціатив до системних міських заходів (на кшталт «Мистецький експрес», «Юні зірки незламного Харкова»).	2026–2029	Кількість проведених культурно-масових заходів (одиниць)	Департамент культури
		Формування портфелю грантових проєктів у сфері культури та креативних індустрій (із залученням профільних міжнародних фондів), підготовка бази для міжурядових угод щодо реставрації та розвитку культурної інфраструктури.	2026–2029	Кількість поданих грантових заявок (одиниць) Кількість підписаних меморандумів про культурне партнерство (одиниць) Обсяг залучених	Департамент культури

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
				позабюджетних коштів (тисяч гривень)	
		Організація колаборацій для створення інноваційного та конкурентоспроможного культурного продукту (у т. ч. мовно-просвітницького), здатного до масштабування та сталого впливу на екосистему міста.	2026–2029	Кількість організованих колаборацій (одиниць)	Департамент культури
	2.3.4. Підвищити спроможність мереж громадської самоорганізації та платформ соціального діалогу, стимулювати ініціативи соціальної згуртованості, взаємодопомоги та інтеграції внутрішньо переміщених осіб.	Впровадження практики волонтерської діяльності в комунальних закладах соціальної інфраструктури через популяризацію волонтерства серед людей похилого віку	2026–2029	Кількість волонтерів, залучених у комунальних закладах соціальної інфраструктури (осіб)	Департамент соціальної політики; Департамент охорони здоров'я
		Втілення на місцевому рівні урядових пілотних проєктів із закупівлі соціальних послуг	2026–2029	Кількість впроваджених ініціатив (одиниць)	Департамент соціальної політики
	2.3.5. Продовжити реалізацію міської молодіжної політики, забезпечуючи розвиток молодіжних просторів, підтримку першої зайнятості та участі молоді в ухваленні міських рішень.	Реалізація міських молодіжних проєктів і програм з працевлаштування, розвитку підприємництва та підвищення конкурентоспроможності на ринку праці, зокрема «Ярмарок вакансій», «Школа молодого дипломата»	2026–2029	Кількість заходів (одиниць) Рівень охоплення (осіб)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту
		Інституціоналізація практики міських ініціатив (зокрема «Кава з мером», курсу «Органи місцевого самоврядування») щодо формування у молоді системного розуміння механізмів участі громадян у прийнятті управлінських рішень у громаді	2026–2029	Кількість заходів (одиниць) Рівень охоплення (осіб)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту
		Підтримка молодіжних ініціатив і проєктів, спрямованих на розвиток творчого, інноваційного,	2026–2029	Кількість заходів (одиниць) Рівень охоплення (осіб)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		інтелектуального та лідерського потенціалу молоді, зміцнення національної та локальної ідентичності, соціальної згуртованості, зокрема шляхом проведення акції «Сильна та вільна», міського конкурсу «Молода людина року».			
		Подовження практики організації заходів щодо підвищення рівня культури волонтерства серед молоді, зокрема через міську школу волонтерів AVA	2026–2029	Кількість проведених заходів (одиниць) Кількість випускників школи (осіб)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту
		Розвиток мережі молодіжних центрів і просторів як майданчиків для неформальної освіти, професійного становлення, формування підприємницької та громадянської активності.	2026–2029	Кількість діючих молодіжних центрів (одиниць) Рівень охоплення молоді послугами центрів (осіб)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; комунальний заклад «Харківський міський центр дозвілля молоді»
2.4. Адаптивний ринок праці та демографічний розвиток	2.4.1. Розвивати партнерства з Державною службою зайнятості, профільними громадськими організаціями, іншими стейкхолдерами для координації програм працевлаштування, професійної орієнтації, перекваліфікації та адаптації, зокрема для внутрішньо переміщених осіб.	Координація та аналіз ринку праці спільно з Харківською філією Харківського обласного центру зайнятості (моніторинг кількості штатних працівників, рівня безробіття)	2026–2029	Рівень зареєстрованого безробіття (осіб) Кількість створених постійних робочих місць	Департамент соціальної політики; Харківська філія Харківського обласного центру зайнятості (за згодою)
		Сприяння офіційній реєстрації бізнесу та самозайнятості населення	2026–2029	Кількість зареєстрованих фізичних осіб підприємців (осіб)	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку
		Проведення комплексного картування компетенцій працездатних внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення, а також аналіз потреб ключових роботодавців громади задля визначення пріоритетних напрямів перекваліфікації, кар'єрного супроводу	2026–2029	Кількість виконаних досліджень та відповідних аналітичних звітів (одиниць)	Департамент соціальної політики; Департамент по роботі з внутрішньо переміщеними особами; Харківська філія Харківського обласного центру зайнятості

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		та адаптації			(за згодою)
		Запуск програми швидкої перекваліфікації для внутрішньо переміщених осіб із забезпеченням гарантованих робочих місць у комунальному секторі.	2026–2029	Кількість перекваліфікованих осіб (осіб)	Департамент соціальної політики; Департамент по роботі з внутрішньо переміщеними особами
	2.4.2. Розбудувати міську систему повернення з військової служби до цивільного життя.	Інституціоналізація механізмів забезпечення повернення з військової служби до цивільного життя учасників системи повернення	2026–2027	Механізми супроводу повернення до цивільного життя інституціоналізовано (так/ні)	Департамент з питань ветеранської політики
		Формування мережі надавачів послуг у сфері психологічної допомоги	2026–2029	Кількість надавачів послуг психологічної допомоги у мережі (одиниць)	Департамент з питань ветеранської політики
		Забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів та демобілізованих осіб у громаді	2026–2029	Кількість фахівців із супроводу ветеранів та демобілізованих осіб (осіб)	Департамент з питань ветеранської політики
		Забезпечення комплексної підтримки ветеранів, членів їхніх сімей, соціальної адаптації, психологічного відновлення, працевлаштування та отримання соціальних послуг, зокрема через Ветеранський центр Харкова	2026–2029	Кількість ветеранів та членів їхніх сімей, які отримали послуги (осіб на рік)	Департамент з питань ветеранської політики
		Проведення регулярних ярмарків вакансій, днів кар'єри та програм стажування спеціально для ветеранів війни та членів їхніх родин	2026–2029	Кількість працевлаштованих через заходи ветеранів війни (осіб)	Департамент з питань ветеранської політики
	2.4.3. Розробити та впровадити комплексну міську політику залучення й утримання талантів, що включатиме	Розробка ініціативи щодо надання міських стипендій для студентів та молодих науковців пріоритетних	2026–2029	Ініціативу розроблено (так / ні)	На стадії визначення

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	інтегрований пакет підтримки (Житло / Робота / Освіта + Догляд / Соцпослуги) та систему міських програм підтримки для ключових груп населення (студенти, молоді вчені, кваліфіковані робітники, медики, освітяни, фахівці критичної інфраструктури).	спеціальностей (STEM, медицина, енергетика) з умовою подальшого працевлаштування в громаді			
		Розробка та пілотування інтегрованого пакету підтримки <i>Housing+Jobs Package</i> для залучення та утримання ключових фахівців, що об'єднує житлову, кар'єрну та соціальну складові в єдиний інструмент міської політики.	2026–2029	Концепцію пакету розроблено (2026 – так / ні) Кількість спеціалістів, залучених програмою (осіб)	На стадії визначення
	2.4.4. Розробити та впровадити ініціативу залучення української діаспори до підтримки відновлення громади та сприяння розбудові міської інтеграційної інфраструктури.	Запуск міської ініціативи «Повертайся додому», що передбачає забезпечення безкоштовної та комфортної реінтеграції харків'ян, які повертаються додому, через об'єднання ресурсів, інформації та послуг у єдину систему.	2026–2029	Ініціативу впроваджено (так / ні) Кількість домогосподарств, що скористались послугою (осіб)	На стадії визначення
		Співпраця із Альянсом діаспори з відновлення України задля трансформації міжнародної солідарності на скоординовану, конкретну та довгострокову підтримку відновлення громади	2026–2029	Кількість реалізованих спільних проєктів (одиниць)	Департамент міжнародного співробітництва
	2.4.5. Сприяти подоланню гендерної нерівності та створенню умов для благополуччя сімей, зокрема через посилення міської системи запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, розвиток інфраструктури догляду для сімей з дітьми, людьми похилого віку та особами з інвалідністю, реалізацію програм професійного навчання жінок та підтримку батьківських	Підтримка багатодітних сімей в рамках міської програми реалізації гендерної та сімейної політики	2026–2029	Кількість багатодітних сімей на обліку (сімей)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту
		Проведення заходів із попередження домашнього насильства і насильства за ознакою статі (корекційна робота, «мобільні бригади», притулки)	2026–2029	Кількість проведених заходів (одиниць)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; Департамент соціальної політики; Комунальний заклад «Центр надання допомоги постраждалим від насильства»

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	компетентностей.	Забезпечення розвитку та інституційного зміцнення загальних і спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі	2026–2029	Кількість сімей / осіб, що отримали підтримку	Департамент соціальної політики
		Розробка та впровадження програм підтримки, професійного навчання та перекваліфікації жінок для підвищення їхньої участі у робочій силі	2026–2029	Частка жінок у загальній структурі зайнятості (відсотків) Кількість жінок, що пройшли перекваліфікацію (осіб)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; Харківська обласна філія обласного центру зайнятості (за згодою)
2.5. Розвиток фізичної культури, спорту та активного дозвілля	2.5.1. Розвивати доступну спортивну інфраструктуру та програми масового спорту і фізичної культури, з пріоритетом залучення молоді.	Організація масових фізкультурно-спортивних заходів для залучення жителів громади, з пріоритетом молоді, до регулярної рухової активності	2026–2029	Кількість проведених заходів (одиниць) Кількість учасників, зокрема молоді (осіб)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту
		Утримання у належному стані спортивних майданчиків та футбольних полів	2026–2029	Кількість об'єктів інфраструктури, що утримуються (одиниць)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту
	2.5.2. Підтримувати систему мотивації спортсменів високих досягнень і молодих талантів – кандидатів на участь в Олімпійських, Паралімпійських, Дефлімпійських, Європейських та Всесвітніх іграх.	Надання щомісячних стипендій Харківської міської ради спортсменам-кандидатам на участь у міжнародних іграх	2026–2029	Кількість спортсменів-кандидатів, що отримують стипендії (осіб)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту
		Продовжити та масштабувати підтримку дитячо-юнацьких спортивних шкіл та секцій з різних видів спорту, зокрема фінансування навчально-тренувального процесу, участі у змаганнях та оновлення матеріально-технічної бази	2026–2029	Кількість шкіл та секцій, що отримують підтримку (одиниць) Кількість вихованців, охоплених навчально-тренувальним процесом (осіб)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту
		Забезпечення розвитку дитячо-юнацького футболу та проведення	2026–2029	Кількість відділень футболу у дитячо-	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		міських змагань		юнацьких спортивних школах (одиниць); Кількість проведених міських змагань (одиниць)	
	2.5.3. Розбудувати систему адаптивного спорту та фізкультурно-спортивної реабілітації для ветеранів та осіб з інвалідністю як компонент комплексного відновлення та повернення до активного соціального й трудового життя.	Розвиток на базі міських спортивних закладів програм фізкультурно-спортивної реабілітації як ланки між клінічним відновленням і масовим адаптивним спортом	2026–2029	Кількість учасників програм фізкультурно-спортивної реабілітації (осіб на рік)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту
		Організація фізкультурно-оздоровчих заходів та змагань з адаптивних видів спорту для ветеранів війни, осіб з інвалідністю (зокрема «Ігри Героїв»)	2026–2029	Кількість проведених заходів (одиниць) Кількість учасників-ветеранів війни (осіб)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту
		Підготовка інструкторів та тренерів з адаптивної фізичної культури для роботи з ветеранами й особами з бойовою інвалідністю	2026–2029	Кількість підготовлених фахівців (осіб)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. СТАЛИЙ ТА СТІЙКИЙ МЕТРОПОЛІС					
3.1. Відбудова пошкодженого житлового фонду та забезпечення доступу до житла	3.1.1. Розробити та впровадити прозору систему пріоритизації пошкоджених і зруйнованих об'єктів для відбудови й капітального відновлення.	Проведення технічного обстеження пошкоджених об'єктів та ведення міського реєстру пошкодженого / знищеного майна з його подальшою синхронізацією з державними базами даних	2026–2029	Частка обстежених об'єктів від загальної потреби (відсотків) Кількість внесених до реєстру об'єктів (одиниць)	Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
		Впровадження ініціативи щодо транспарентного відбору житлового фонду для відновлення на основі даних міського реєстру пошкодженого та знищеного майна	2026–2029	Впроваджено відповідну систему (так / ні)	Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
	3.1.2. Створити та забезпечити роботу	Забезпечення адміністративного	2026–	Кількість опрацьованих	Департамент житлово-

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	сервісу «Єдине вікно для постраждалих жителів» із поетапною інтеграцією в єдину цифрову платформу для надання комплексної підтримки (медичної, юридичної, психологічної, технічної) у координації з профільними департаментами міської ради.	супроводу та консультативної підтримки програми «єВідновлення» в рамках роботи міської комісії з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені об'єкти нерухомого майна	2029	заяв за програмою «єВідновлення» (одиниць)	комунального господарства
		Створення інтегрованого фізичного та віртуального сервісу «Єдине вікно для постраждалих жителів» для надання комплексного супроводу постраждалим жителям громади (від допомоги у відновленні документів до психологічної підтримки та юридичних консультацій).	2026–2029	Кількість оброблених заяв (одиниць) Середній термін розгляду заяви (днів)	Департамент житлово-комунального господарства
	3.1.3. Реалізувати програми відбудови зруйнованих і відновлення пошкоджених будинків з інтеграцією стандартів безпеки, енергоефективності та безбар'єрності.	Розробка проектно-кошторисної документації для відбудови зруйнованих об'єктів житлового фонду з урахуванням сучасних вимог енергоефективності, інклюзивності та безпеки за принципом <i>Build Back Better</i>	2026–2029	Кількість одиниць розробленої проектно-кошторисної документації для відбудови (одиниць)	Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
		Проведення аварійно-відновлювальних робіт (капітальний ремонт) багатоквартирних житлових будинків, пошкоджених внаслідок збройної агресії росії	2026–2029	Кількість відновлених багатоквартирних будинків (одиниць) Загальна площа приміщень відновлених будинків (квадратних метрів)	Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
		Впровадження у будівельні проекти відновлення підвищених стандартів фізичної стійкості будівель	2026–2029	Частка проектів відбудови, що включають підвищені стандарти стійкості (відсотків)	Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
	3.1.4. Сформувати та наповнити житловий фонд територіальної громади для забезпечення пріоритетних	Створення житлового фонду громади для тимчасового проживання (соціального, доступного житла та житла	2026–2029	Кількість квартир у фонді (одиниць) Загальна площа фонду	Департамент економіки та комунального майна; Департамент житлово-

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	категорій населення соціальним і тимчасовим житлом, зокрема осіб, які втратили житло внаслідок збройної агресії.	для тимчасового проживання) через викуп, реконструкцію наявних приміщень або нове будівництво та інституційна підтримка діяльності операторів соціального і доступного житла у громаді		(квадратних метрів)	комунального господарства; Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
		Розробка та затвердження регламенту щодо користування фондом житла громади (визначення прозорих критеріїв надання, тарифів та правил) із забезпеченням обов'язкового обліку такого житлового фонду та відповідних категорій осіб у Єдиній інформаційно-аналітичній житловій системі.	2026–2027	Регламент затверджено (так / ні)	Департамент економіки та комунального майна; Департамент житлово-комунального господарства
		Створення місцевого револьверного фонду для акумулювання надходжень від використання житлового фонду територіальної громади (зокрема платежів за оренду соціального житла та оренди з правом викупу) з метою цільового реінвестування цих коштів у подальше формування, будівництво, реконструкцію, утримання та експлуатацію муніципального житла	2027–2029	Револьверний фонд створено (так / ні) Обсяг коштів, реінвестованих у муніципальне житло (тисяч гривень)	Департамент економіки та комунального майна; Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
		Впровадження житлових рішень щодо підвищення безпеки та надійності житлового фонду громади (модернізація ліфтів, комплексна реконструкція внутрішньобудинкових мереж)	2026–2029	Кількість об'єктів (за видами) житлового фонду, за якими відбулось покращення (об'єктів)	Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
	3.1.5. Розширити програми будівництва, реконструкції та придбання житла через фінансово-кредитні механізми підтримки ветеранів війни, молодих сімей і	Надання пільгових кредитів молодим сім'ям, учасникам бойових дій та працівникам комунальних підприємств на будівництво (придбання) житла в	2026–2029	Кількість сімей, що отримали кредити (сімей) Сума наданих кредитів	Департамент економіки та комунального майна

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	ключових фахівців у взаємозв'язку з програмою <i>Housing & Jobs</i> .	рамках Міської цільової програми будівництва (придбання) доступного житла		(тисяч гривень)	
		Надання часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами комерційних банків на будівництво (придбання) житла	2026–2029	Сума наданої компенсації (тисяч гривень)	Департамент економіки та комунального майна
3.2. Модернізація житлового фонду та стандарти містобудування	3.2.1. Масштабувати програми оновлення наявного житлового фонду, зокрема капітального ремонту, заміни внутрішньобудинкових інженерних систем і ліфтового господарства, а також підвищення енергоефективності, з інтеграцією стандартів безпеки, енергоефективності та безбар'єрності.	Надання часткового відшкодування вартості незалежних джерел електричної енергії, що придбані об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельними кооперативами та управителями багатоквартирних житлових будинків	2026–2029	Кількість будинків, що отримали відшкодування (одиниць) Загальна сума відшкодування (тисяч гривень)	Департамент житлово-комунального господарства
		Проведення аварійно-відновлювальних робіт (капітальний ремонт) багатоквартирних житлових будинків у місті, що потребують нагального оновлення через критичний фізичний знос	2026–2029	Обсяг виконаних робіт (тисяч гривень)	Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
		Внесення змін до Генерального плану міста з інтеграцією <i>Norman Foster Master Plan</i>	2026–2029	Зміни до Генерального плану внесено (так / ні)	Департамент містобудування та архітектури
	3.2.2. Внести зміни до чинної містобудівної документації та оновити транспортну модель міста на основі принципів <i>Build Back Better</i> , інтеграції положень <i>Norman Foster Master Plan</i> і врахування досвіду відбудови.	Розробка та оновлення цифрових ортофотографічних планів території міста Харкова	2026–2029	Ортофотографічні плани розроблені / оновлені (так / ні)	Департамент містобудування та архітектури
		Забезпечення дотримання чинної архітектурно-художньої концепції при погодженні зовнішньої реклами та вивісок і поетапне приведення наявних конструкцій у відповідність через паспорти опорядження фасадів	2026–2029	Частка рекламних конструкцій і вивісок, приведених у відповідність (відсотків)	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста; Департамент містобудування та

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	на основі чинної архітектурно-художньої концепції зовнішнього оформлення територій міста				архітектури;
		Створення цифрової версії чинної Архітектурно-художньої концепції оформлення зовнішнього вигляду територій міста та її інтеграція у міську геоінформаційну систему	2026–2027	Концепцію інтегровано (так / ні)	Департамент містобудування та архітектури;
		Розширення чинного Дизайн-коду за межі зовнішньої реклами шляхом розроблення стандартизованих вимог до благоустрою, безбар'єрності та візуального впорядкування публічного простору	2027–2029	Розширену редакцію підготовлено (так / ні)	Департамент містобудування та архітектури
	3.2.4. Стимулювати відповідність проєктів капітального будівництва та реконструкції принципам <i>New European Bauhaus</i> (сталість, естетика, інклюзивність) і стандартам енергоефективності <i>NZEB</i> (будівлі з майже нульовим споживанням енергії).	Включення цінностей <i>New European Bauhaus</i> та вимог енергоефективності (NZEB) до критеріїв оцінювання архітектурних конкурсів і відбору проєктів капітального будівництва та реконструкції	2026–2029	Критерії <i>New European Bauhaus</i> та NZEB включено до умов архітектурних конкурсів (так / ні)	Департамент містобудування та архітектури
		Врахування напрацювань щодо типових проєктів (проєктів повторного використання) з поліпшеними енергоефективними та безбар'єрними характеристиками під час будівництва та реконструкції об'єктів комунальної власності	2026–2029	Напрацювання щодо враховано (так / ні)	Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
		Підвищення енергоефективності та енергетичної автономності об'єктів комунальної власності під час відновлення, зокрема із застосуванням відновлюваних джерел енергії для критичних навантажень	2026–2029	Кількість об'єктів, на яких упроваджено енергоефективні рішення (одиниць)	Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції
	3.2.5. Реалізувати сучасну земельну політику міста, зокрема через	Проведення інвентаризації земель комунальної власності під об'єктами	2026–2029	Кількість об'єктів, що пройшли інвентаризацію	Департамент земельних відносин

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	оптимізацію використання міських земель для економічного розвитку та підтримки прозорих механізмів надання земельних ділянок під забудову.			(одиниць)	
		Підготовка земельних ділянок комунальної власності для продажу або передачі їх у користування на конкурентних засадах (земельних торгах)	2026–2029	Кількість підготовлених ділянок (одиниць)	Департамент земельних відносин
		Проведення експертної грошової оцінки вільних земельних ділянок комунальної власності для продажу на конкурентних засадах (земельних торгах)	2026–2029	Кількість звітів про експертну грошову оцінку земельної ділянки (одиниць)	Департамент земельних відносин
		Проведення прозорих земельних торгів (аукціонів) з продажу вільних від забудови земельних ділянок комунальної власності або прав оренди на них	2027–2029	Кількість проведених земельних торгів (одиниць)	Департамент земельних відносин
3.3. Інтегрована, стала та «розумна» міська мобільність	3.3.1. Забезпечити відбудову, модернізацію та розвиток системи міського громадського транспорту, зокрема реконструкцію й будівництво трамвайних і тролейбусних ліній, реконструкцію депо, оновлення рухомого складу міського пасажирського транспорту, а також впровадження інтелектуальної системи управління громадським транспортом.	Оновлення парку громадського електротранспорту міста Харкова	2026–2029	Кількість придбаних одиниць рухомого складу міського пасажирського електротранспорту (одиниць)	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Розвиток та оновлення трамвайних та тролейбусних ліній (реконструкція колій, мереж, депо)	2027–2029	Трамвайна колія / контактна мережа (км) Реконструйовано депо (одиниць)	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Розгортання ініціативи <i>Integrated Smart Mobility & 15-Minute City</i> у частині впровадження інтелектуального системи управління громадським транспортом	2027–2029	Частка маршрутів, оптимізованих на основі даних системи (відсотків)	Департамент будівництва та шляхового господарства
	3.3.2. Розвинути інфраструктуру сталої мобільності (велодоріжки, зарядні станції)	Розвиток мережі велосипедної інфраструктури (велодоріжки,	2027–2029	Протяжність велодоріжок (км)	Департамент будівництва та шляхового господарства

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	для електротранспорту, безбар'єрні зупинки громадського транспорту, паркувальні простори для велосипедів), забезпечуючи поетапну повну доступність публічних просторів і ключових магістралей.	велопаркінги) на ключових магістралях і маршрутах до соціальних об'єктів			
		Розгортання мережі зарядних станцій для електротранспорту	2026–2029	Кількість встановлених зарядних станцій (одиниць)	Департамент будівництва та шляхового господарства
	3.3.3. Забезпечити розвиток та утримання мережі метрополітену, зокрема планування нових станцій з урахуванням стандартів безпеки, безбар'єрності та енергоефективності.	Продовження будівництва третьої лінії метрополітену	2026–2029	Кількість нових станцій (одиниць); Протяжність побудованої лінії (км)	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста; Департамент будівництва та шляхового господарства
		Відновлення пошкоджених об'єктів, зокрема електродепо «Немишлянське»	2026–2029	Кількість відновлених об'єктів (одиниць)	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста; Департамент будівництва та шляхового господарства
	3.3.4. Підвищити безпеку дорожнього руху через модернізацію та реконструкцію елементів дорожньої інфраструктури, впровадження систем автоматичної фіксації порушень і моніторингу аварійності.	Утримання та модернізація технічних засобів регулювання дорожнього руху	2026–2029	Частка працездатних світлофорних об'єктів (відсотків)	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Впровадження підсистеми інтелектуального управління трафіком та відеоаналітики	2028–2029	Систему впроваджено (так / ні) Зменшення кількості ДТП (відсотків)	Департамент будівництва та шляхового господарства
	3.3.5. Сприяти інтеграції міста в національні та європейські транспортні коридори (TEN-T, URC Corridors).	Адвокація та координація включення ключових транспортних вузлів Харкова до національних планів розвитку коридорів TEN-T	2027–2029	Кількість проєктів Харкова, включених до планів TEN-T (одиниць)	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Проведення поточного ремонту та аварійно-відновлювальних робіт на	2026–2029	Площа відремонтованого дорожнього покриття	Департамент будівництва та шляхового господарства

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		об'єктах вулично-дорожньої мережі		(тисяч квадратних метрів)	
		Реконструкція ключових магістралей, мостів та шляхопроводів, що є частиною транспортних коридорів	2026–2029	Реконструкція вулично-дорожньої мережі (км) Реконструкція мостів (одиниць)	Департамент будівництва та шляхового господарства
3.4. Зелений перехід, циркулярна економіка та кліматична адаптація довкілля	3.4.1. Розвинути міську систему управління відходами через впровадження принципів циркулярної економіки з поетапним запуском сортувальних і переробних ліній на базі комунальних підприємств.	Забезпечення регулярного вивезення, захоронення побутових відходів та утилізація полігонного газу	2026–2029	Обсяг вивезених відходів (тисяч кубічних метрів); Обсяг виробленої електроенергії (МВт/годин)	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Збирання, оброблення (перероблення) та видалення накопичених відходів від руйнувань із пріоритетом таких, що було накопичено на початку повномасштабного вторгнення	2026–2029	Обсяг оброблених / видалених відходів від руйнувань (тон)	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Модернізація та збільшення потужності лінії переробки будівельних відходів від руйнувань	2026–2029	Лінію збудовано та запущено (так / ні) Частка відходів, що йде на переробку (відсотків)	Департамент будівництва та шляхового господарства
	3.4.2. Розвивати інтегровану блакитно-зелену інфраструктуру для адаптації до змін клімату, збереження біорізноманіття, відновлення природних екосистем і покращення якості довкілля.	Утримання та благоустрій зеленого господарства громади (лісопарки, парки, сквери)	2026–2029	Площа зелених насаджень на територіях загального користування (га)	Департамент будівництва та шляхового господарства; Департамент житлово-комунального господарства
		Розроблення та затвердження проєктів землеустрою з організації та встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду громади з внесенням відомостей про межі та обмеження у використанні земель до	2027–2029	Кількість об'єктів природно-заповідного фонду, щодо яких розроблено та затверджено проєкти землеустрою	Департамент земельних відносин; Департамент містобудування та архітектури

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		Державного земельного кадастру			
		Благоустрій ставків (на струмках, у балках, на місцях колишніх кар'єрів) зі створенням рекреаційних зон	2026–2029	Кількість облаштованих рекреаційних водних об'єктів (одиниць)	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Розчищення русел та екологічне оздоровлення міських річок (Уди, Лопань, Харків, Немишля)	2026–2029	Протяжність розчищених русел річок (км)	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Утримання та експлуатація об'єктів системи відведення поверхневих стоків та водних об'єктів	2026–2029	Протяжність мереж зливової каналізації (км)	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Пілотування ініціативи «Ріки» (Rivers): трансформація набережних та створення «зелених коридорів»	2026–2029	Протяжність створених набережних та «зелених коридорів» (км)	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста
	3.4.3. Продовжити реалізацію Плану дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату (SECAP) Харкова й розробити План кліматичної нейтральності міста з інтеграцією положень НЕСР 2025-2030 для декарбонізації та енергетичної безпеки.	Розробка Плану кліматичної нейтральності міста та інтеграція його цілей у галузеві міські програми	2027–2029	План кліматичної нейтральності розроблено та затверджено (так / ні)	Департамент розвитку муніципального менеджменту
		Реалізація заходів Плану дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату (SECAP)	2026–2029	Частка відновлювальних джерел енергії у енергетичному балансі міста (відсотків)	Департамент розвитку муніципального менеджменту
	3.4.4. Розробити та запустити першу чергу інтегрованої системи екологічного моніторингу та реагування на надзвичайні ситуації у сфері довкілля з аналізом впливу військових дій і публічним доступом до даних, забезпечуючи інтеграцію результатів у міський геопортал та координацію з обласними органами щодо оцінки екологічних наслідків бойових дій.	Проведення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря в рамках Програми державного моніторингу	2026–2029	Кількість стаціонарних пунктів спостереження (одиниць)	Департамент житлово-комунального господарства
		Розгортання ініціативи <i>Smart Energy Resource Management System of the City</i> , зокрема у частині впровадження елементів системи моніторингу та управління енергією	2027–2029	Систему впроваджено (так / ні)	Департамент розвитку муніципального менеджменту
	3.4.5. Підвищити кліматичну стійкість	Будівництво та реконструкція мереж	2026–	Кількість встановлених /	Департамент будівництва

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	міської інфраструктури до екстремальних погодних умов і забезпечити екологічну санацію територій і водних ресурсів, постраждалих внаслідок бойових дій.	зливової каналізації та локальних очисних споруд поверхневого стоку	2029	реконструйованих локальних очисних споруд (одиниць) Протяжність реконструйованих мереж зливової каналізації (км)	та шляхового господарства
		Будівництво споруд інженерного захисту житлових територій від підтоплення, реконструкція гідротехнічних споруд (зокрема Лопанської греблі) та ліквідація джерел підтоплення	2026–2029	Кількість збудованих та реконструйованих споруд інженерного захисту (одиниць)	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Розробка та пілотування ініціативи щодо ремедіації території після нафтового забруднення внаслідок атаки на Немишлянську нафтобазу	2026–2029	Проект впроваджено (так / ні) Кількісні показники очищення (м2, м3, км2) Показники забруднення у частках ГДК	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Забезпечення поточної експлуатації та ліквідація аварійних ситуацій на об'єктах водозниження	2026–2029	Кількість ліквідованих затоплень (одиниць за рік)	Департамент будівництва та шляхового господарства
3.5. Комунальні сервіси та впорядкування міського середовища	3.5.1. Модернізувати систему санітарного очищення міста, забезпечивши чистоту і порядок на вулицях, у дворах і прибудинкових територіях та дієвий міський контроль за станом благоустрою.	Реконструкція та облаштування контейнерних майданчиків у житлових мікрорайонах з огорожами і твердим покриттям, адаптованих для триконтейнерної системи роздільного збирання відходів	2026–2029	Кількість облаштованих контейнерних майданчиків (одиниць)	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Оновлення парку спецтехніки комунальних підприємств санітарного очищення (прибиральні, поливоміючі,	2026–2029	Кількість придбаної спецтехніки (одиниць)	Департамент будівництва та шляхового господарства

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		вакуумно-підмітальні машини, контейнеровози)			
	3.5.2. Відновити та реконструювати систему вуличного освітлення міста, забезпечивши поступовий перехід на енергоефективні LED-технології з інтелектуальним управлінням, з урахуванням вимог безпеки публічних просторів для всіх категорій мешканців та безпечового режиму воєнного часу.	Реконструкція та аварійно-відновлювальні роботи щодо мереж зовнішнього освітлення, зокрема пошкоджених внаслідок збройної агресії, з одночасним переходом на LED-світильники	2026–2029	Кількість світлоточок, переведених на LED (одиниць)	Департамент житлово-комунального господарства
		Розвиток та модернізація міської автоматизованої системи контролю та управління зовнішнім освітленням	2026–2029	Систему вдосконалено (так / ні)	Департамент житлово-комунального господарства
		Облаштування освітлення пішохідних зон, переходів, дворових і прибудинкових територій та інших публічних просторів для підвищення безпеки мешканців у темну пору доби	2026–2029	Кількість облаштованих просторів (одиниць)	Департамент житлово-комунального господарства
	3.5.3. Модернізувати інфраструктуру міських місць поховань як просторів пам'яті та скорботи громади, з урахуванням зростаючої потреби у гідному похованні полеглих захисників України.	Реалізація проекту меморіального комплексу «Алея Слави» на міському кладовищі № 18 (уніфіковані намогильні споруди, благоустрій, віртуальний меморіал пам'яті)	2026–2029	Площа благоустрою (м2)	Департамент житлово-комунального господарства
		Розширення діючих та створення нових місць поховання (кладовищ, колумбаріїв)	2026–2029	Кількість облаштованих (нових або розширених) місць поховання (одиниць)	Департамент житлово-комунального господарства
		Капітальний ремонт інженерної та під'їзної інфраструктури комунальних кладовищ (огорожі, внутрішні дороги, водопостачання, освітлення)	2026–2029	Кількість кладовищ з оновленою інженерною інфраструктурою (одиниць)	Департамент житлово-комунального господарства
	3.5.4. Сформувати системну та гуманну міську модель поводження з	Розширення інфраструктури Центру поводження з тваринами (нові вольєри,	2026–	Кількість облаштованих місць утримання тварин	Департамент житлово-комунального

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	безпритульними тваринами на основі принципів TNVR (відлов – стерилізація – вакцинація – повернення), розвиваючи інфраструктуру та культуру відповідального утримання тварин.	карантинно-ізоляційні приміщення, у тому числі для тварин евакуйованих переселенців)	2029	(одиниць)	господарства
		Закладення стабільного бюджетного фінансування міських програм безкоштовної та пільгової стерилізації тварин у рамках міської програми поводження з домашніми тваринами	2026–2029	Кількість стерилізованих тварин (тварин на рік)	Департамент житлово-комунального господарства
	3.5.5. Забезпечити системне оновлення та належне утримання малих архітектурних форм як невід’ємного елемента якісного публічного простору відповідно до міських стандартів благоустрою.	Забезпечення планового утримання й поточного ремонту малих архітектурних форм	2026–2029	Кількість відремонтованих елементів благоустрою (одиниць)	Департамент будівництва та шляхового господарства
		Поетапне оновлення та встановлення малих архітектурних форм із пріоритетом районів, які зазнали найбільших руйнувань	2026–2029	Кількість оновлених та встановлених малих архітектурних форм (одиниць)	Департамент будівництва та шляхового господарства
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4. ОНОВЛЕНА ЕКОНОМІЧНА ІДЕНТИЧНІСТЬ МІСТА					
4.1. Інноваційно-технологічна екосистема	4.1.1. Забезпечити просторовий розвиток нових інноваційних зон (зокрема Наукового кварталу) як платформ взаємодії освіти, науки та бізнесу.	Розробити концепцію Наукового кварталу як інноваційно-наукового парку міста	2027–2029	Концепцію розроблено (так / ні)	На стадії визначення
		Надання вхідних відомостей для підготовки концепції Наукового кварталу	2027–2029	Вхідні дані надано (так / ні)	Департамент містобудування та архітектури
	4.1.2. Створити екосистему підтримки комерціалізації наукових розробок і стартапів, зокрема через R&D-ваучери, pre-seed гранти та програми акселерації, з перспективою створення грантового фонду <i>Kharkiv Innovation Fund</i> .	Створення інноваційно-технологічного центру на базі одного з провідних закладів вищої освіти міста Харкова	2027–2029	Центр створено та функціонує (так / ні) Кількість підтриманих стартапів (одиниць)	На стадії визначення
		Запровадження міської програми R&D ваучерів (Urban Tech) для підтримки стартапів на ранніх стадіях (pre-seed) та рішень для міського господарства	2027–2029	Кількість виданих ваучерів (одиниць) Відсоток виживання	На стадії визначення

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
				стартапів через 1 рік (відсотків)	
	4.1.3. Розвинути пріоритетні інноваційні кластери з акцентом на цивільну конверсію оборонних технологій (bio-pharma та медичне приладобудування для реабілітації, AI-рішення для <i>Smart City</i> , energy tech для децентралізованої генерації), а також реалізувати програми трансферу технологій.	Інституціоналізація та пілотування ініціативи <i>Digital Innovation and Business Development Hub</i> як платформи для розвитку пріоритетних кластерів та реінжинірингу міських послуг для бізнесу	2027–2029	Хаб створено (так / ні)	Департамент цифрової трансформації; комунальна установа «Офіс реформ Харкова»
		Створення інфраструктури (зон досліджень та розробок, лабораторій) для розміщення підприємств кластеру оборонних технологій на базі бізнес-парків	2028–2029	Площа створених зон досліджень та розробок (квадратних метрів) Кількість компаній-резидентів (одиниць)	На стадії визначення
4.2. Сприятливе бізнес-середовище	4.2.1. Розвинути комплексну інфраструктуру підтримки підприємництва (бізнес-центри, коворкінги, акселератори, менторські програми) для всіх форм бізнесу з пріоритетом для ветеранів, жінок, молоді та соціального підприємництва.	Надання інформаційно-консультаційної підтримки підприємцям через вебсайт «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова»	2026–2029	Кількість унікальних відвідувачів вебсайту (осіб за рік)	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку
		Інституціоналізація концепції створення бізнес-інкубатору в місті	2026–2029	Концепцію розроблено (так / ні)	Департамент цифрової трансформації; комунальна установа «Офіс реформ Харкова»
	4.2.2. Забезпечити функціонування єдиного цифрового сервісу підтримки підприємців та інвесторів із поетапною інтеграцією в єдину цифрову платформу, що матиме консультативну, адміністративну та фінансову складові.	Створення цифрового сервісу <i>Business & Investment One-Stop</i> (в рамках ініціативи <i>Digital Innovation and Business Development Hub</i>)	2027–2029	Сервіс створено (так / ні)	Департамент цифрової трансформації; комунальна установа «Офіс реформ Харкова»
		Створення механізму <i>Speedy Permitting</i> (швидкого отримання дозволів) для інвесторів та резидентів пріоритетних зон розвитку	2026–2029	Ініціативу започатковано (так / ні)	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку
	4.2.3. Підтримати модернізацію, цифровізацію та підвищення	Реалізація місцевої ініціативи щодо часткової компенсації з бюджету	2026–2029	Кількість суб'єктів, які отримали фінансову	Департамент адміністративних послуг та

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	конкурентоспроможності малого і середнього підприємництва в усіх секторах економіки (зокрема торгівлі, сфери послуг, будівництва, логістики) через програми технічної допомоги й розширення доступу до фінансування.	громади відсоткових ставок за кредитами на реалізацію бізнес-проектів малого та середнього підприємництва		підтримку (осіб)	споживчого ринку
		Підтримка місцевих виробників (зокрема сільгоспвиробників) через організацію сезонних ярмарків	2026–2029	Кількість проведених ярмаркових заходів (одиниць)	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку
		Підтримка виходу на міжнародні ринки через ваучерну підтримку для участі у заходах за кордоном	2026–2029	Кількість товаровиробників, що взяли участь у заходах за кордоном (одиниць)	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку
	4.2.4. Підтримати відновлення та розвиток бізнесу, що постраждав унаслідок війни (пошкодженого, зруйнованого, релокованого), через спеціальні програми компенсацій, пільгового кредитування та спрощені адміністративні процедури.	Застосування пільгових ставок зі сплати місцевих податків та зборів для підтримки бізнесу, що постраждав	2026–2029	Кількість суб'єктів, що скористались пільгами (одиниць)	Департамент бюджету і фінансів; Департамент земельних відносин
		Звільнення від орендної плати за комунальне майно бізнесів, що через воєнний стан тимчасово не можуть використовувати приміщення	2026–2029	Кількість орендарів, звільнених від плати (одиниць)	Департамент економіки та комунального майна
4.3. Модернізація та сталий розвиток промислового потенціалу	4.3.1. Підтримати відновлення та модернізацію промислових підприємств через фінансові стимули та консультативну підтримку.	Застосування тимчасових пільгових ставок щодо земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти промисловості	2026–2029	Сума наданих пільг (тисяч гривень) Кількість орендарів, яким надано пільгову ставку (одиниць)	Департамент земельних відносин
		Надання консультацій суб'єктам малого та середнього підприємництва щодо відновлення та розвитку бізнесу	2026–2029	Кількість наданих консультацій (одиниць)	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку
	4.3.2. Забезпечити умови для релокації виробництв до Харкова та для створення нових виробничих потужностей через розвиток бізнес-парків із готовою інфраструктурою (енергопостачання, транспорт, комунікації), орієнтованих на	Запобігання релокації до інших областей України та стимулювання бізнесу до повернення через надання пільг зі сплати місцевих податків та зборів, фінансової підтримки на відновлення та розвиток	2026–2029	Кількість суб'єктів господарювання, що змінили податкову адресу на Харківську міську територіальну громаду (суб'єктів)	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	екологічно чисті й енергоефективні виробництва.			Кількість суб'єктів господарювання, які отримали фінансову підтримку з бюджету громади (одиниць)	
		Створення організаційних та інфраструктурних умов для розвитку бізнес-парків громади з підготовленою інженерно-транспортною інфраструктурою для розміщення релокованих і нових виробництв, з перспективою подальшого набуття ними статусу індустріальних парків	2027-2029	Концепцію розвитку бізнес-парків громади розроблено (так / ні)	Департамент розвитку муніципального менеджменту
	4.3.3. Стимулювати екологічну трансформацію промисловості громади через впровадження принципів циркулярної економіки та декарбонізації за допомогою системи фінансових стимулів (податкових пільг, грантів, пільгових кредитів).	Розробка та впровадження програми декарбонізації основних комунальних підприємств міста	2027–2029	Програму розроблено (так / ні) Кількість викидів CO ₂ (тон за рік)	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста
		Проведення заходів з охорони навколишнього природного середовища на комунальних підприємствах	2026–2029	Кількість комунальних підприємств, що здійснили відповідні заходи (одиниць)	Всі профільні департаменти
4.4. Міжнародна інтеграція, інвестиції та економіка вражень	4.4.1. Створити інвестиційну екосистему міста, розгорнувши в рамках Business & Investment One-Stop інструменти для системного залучення міжнародного фінансування в пріоритетні сектори економіки (інвестиційний каталог проєктів, Investment Pitch & Funding).	Формування та регулярне оновлення Інвестиційного паспорту Харківської міської територіальної громади для презентації на міжнародних майданчиках	2026–2029	Інвестиційний паспорт сформовано (так / ні) Інвестиційний паспорт оновлено (так / ні)	Департамент розвитку муніципального менеджменту; Комунальна установа «Харківська інвестиційна агенція»
		Запровадження регулярного формату Kharkiv Investment Pitch Days – презентаційні сесії пріоритетних проєктів міста для міжнародних донорів, фінансових інституцій та	2026–2029	Кількість проведених заходів (одиниць)	Департамент міжнародного співробітництва

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		приватних інвесторів (онлайн та офлайн)			
	4.4.2. Розвивати міжнародну впізнаваність і економічну дипломатію Харкова через участь в економічних платформах, партнерства з містами-побратимами, міжнародні форуми, підтримку експорту місцевих компаній й виходу стартапів на нові ринки.	Презентація інвестиційних, інноваційних проєктів та економічного потенціалу міста на комунікативних заходах міжнародного рівня	2026–2029	Кількість міжнародних заходів, де представлено місто (одиниць)	Департамент міжнародного співробітництва; Комунальна установа «Харківська інвестиційна агенція»
		Просування бренду Харкова на міжнародних інвестиційних майданчиках та виставках	2026–2029	Кількість презентацій (одиниць); Масштаб охоплення цільової аудиторії (осіб)	Департамент міжнародного співробітництва; Комунальна установа «Харківська інвестиційна агенція»
	4.4.3. Розвинути кластер креативних індустрій та індустрії гостинності, зокрема через створення цифрової платформи туристичних маршрутів <i>Open Kharkiv</i> та подальшу інтеграцію у <i>UNESCO Creative Cities Network</i> .	Актуалізація та рестарт роботи Фонду культури та креативу міста Харкова	2026–2029	Кількість реалізованих проєктів (одиниць)	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; Департамент культури
		Створення креативних хабів на базі комунальних закладів культури клубного типу	2026–2029	Кількість створених хабів (одиниць)	Департамент культури
		Модернізація комунальних бібліотек у сенсотеки та перетворення бібліотек Централізованих бібліотечних систем на інклюзивні хаби із доступом до аудіокниг, VR технологій, психологічної підтримки	2026–2029	Кількість модернізованих локацій (бібліотек)	Департамент культури
		Створення цифрової платформи туристичних маршрутів (інтеграція туристичних локацій у міський застосунок Open Kharkiv)	2027–2029	Платформу запущено (так / ні) Кількість доступних локацій у сервісі (одиниць)	Департамент цифрової трансформації; Департамент міжнародного співробітництва
	4.4.4. Забезпечити інвестиційну привабливість міста через отримання та	Підтвердження та оновлення кредитних рейтингів міста Харкова міжнародними	2026–2029	Кредитні рейтинги оновлено (так / ні)	Департамент економіки та комунального майна

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	підтримку міжнародних і національних кредитних рейтингів, професійне управління муніципальним боргом і диверсифікацію джерел фінансування міських проєктів.	та національними рейтинговими агентствами			
		Залучення довгострокового пільгового фінансування від міжнародних фінансових організацій (ЄІБ, ЄБРР) під місцеві гарантії для реалізації інфраструктурних проєктів	2026–2029	Обсяг залученого фінансування від міжнародних фінансових організацій (тисяч гривень)	Департамент міжнародного співробітництва
	4.4.5. Впровадити пілотні механізми страхування інвестицій від воєнних і політичних ризиків у співпраці з міжнародними фінансовими організаціями (MIGA, DFC, ЄБРР).	Адвокація на національному та міжнародному рівнях щодо включення території Харківської міської територіальної громади до пілотних програм страхування воєнних ризиків.	2026–2029	Ініціативу схвалено (так / ні)	Юридичний департамент; Департамент економіки та комунального майна
		Формування портфеля пріоритетних інвестиційних проєктів, підготовлених відповідно до вимог міжнародних страхових організацій, для отримання страхового покриття	2027–2029	Портфель сформовано (так / ні)	Департамент економіки та комунального майна
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 5. ВІДКРИТЕ, ПАРТНЕРСЬКЕ ТА SMART ВРЯДУВАННЯ					
5.1. Сучасні цифрові сервіси та відкриті дані	5.1.1. Створити через інтеграцію наявних міських сервісів і систем єдину міську цифрову інфраструктуру для <i>Smart City</i> , що включатиме централізований репозиторій даних (Digital Heart of City) та 3D-модель міста	Підготовка та розгортання ініціативи <i>Digital Heart of City</i> у частині створення єдиного репозиторію даних міста (Integrated Data Center)	2027–2029	Ініціативу розгорнуто (так / ні)	Департамент цифрової трансформації; комунальне підприємство «Міський інформаційний центр»
		Підготовка та розгортання ініціативи <i>Digital Twin of Kharkiv Infrastructure</i> щодо створення 3D-моделі міста	2027–2029	Частка покриття території міста 3D-моделлю (відсоток)	Департамент цифрової трансформації; Департамент житлово-комунального господарства
	5.1.2. Запустити першу чергу єдиної цифрової платформи для жителів міста (I'm the City) з інтеграцією міських сервісів (ЦНАП, комунальні послуги, транспорт, звернення громадян) і доступом до	Технічна підтримка, супровід та адміністрування програмних комплексів міських цифрових сервісів міста Харкова	2026–2029	Кількість користувачів (тисяч осіб)	Департамент цифрової трансформації; комунальне підприємство «Міський інформаційний центр»; Апарат міської ради

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	відкритих даних міста.	Підготовка та розгортання ініціативи <i>I'm the City: E-Democracy & Citizen Engagement System</i>	2026–2029	Ініціативу запущено (так / ні)	Департамент цифрової трансформації; Апарат міської ради
	5.1.3. Забезпечити покриття ключових публічних просторів, укріплів і міських закладів стійкими та сучасними каналами зв'язку через оптоволоконну мережу, міський Wi-Fi, супутникові резервні рішення для безперебійного функціонування у кризових умовах.	Будівництво міської оптоволоконної мережі (WAN) для об'єктів комунальної власності та соціальної сфери, з пріоритетом підключення укріплів та об'єктів критичної інфраструктури	2026–2029	Протяжність збудованої мережі (км) Кількість підключених об'єктів (одиниць)	Департамент цифрової трансформації; комунальне підприємство «Міський інформаційний центр»
		Розгортання мережі міського безкоштовного Wi-Fi у ключових публічних просторах	2026–2029	Кількість просторів з покриттям (одиниць)	Департамент цифрової трансформації; комунальне підприємство «Міський інформаційний центр»
		Забезпечення стійкості зв'язку через супутникові або інші резервні рішення для безперебійного функціонування у кризових умовах	2026–2029	Кількість об'єктів міської інфраструктури з резервним зв'язком (одиниць)	Департамент цифрової трансформації; Департамент надзвичайних ситуацій; комунальне підприємство «Міський інформаційний центр»
	5.1.4. Впровадити політики управління даними (Data Governance) та публікації відкритих даних (Open Data Policy), забезпечивши функціонування міського каталогу даних (Data Catalogue) і відкритих API для розробників і дослідників.	Модернізація та підтримка «Порталу відкритих даних Харкова»	2026–2029	Портал підтримується у робочому стані (так / ні)	Департамент цифрової трансформації
		Впровадження політик Управління даними (Data Governance) та Каталогу даних (Data Catalogue)	2026–2029	Політики затверджено (так / ні)	Департамент цифрової трансформації
		Сприяння оприлюдненню наборів даних органів місцевого самоврядування у машиночитаних форматах	2027–2029	Кількість опублікованих наборів даних (одиниць)	Департамент цифрової трансформації
	5.1.5. Забезпечити кіберстійкість усіх міських систем, зокрема об'єктів міської інфраструктури, впровадження міжнародних стандартів захисту даних і навчання персоналу з цифрової гігієни.	Розробка, затвердження та реалізація Планів захисту об'єктів інформаційної інфраструктури за проектною загрозою національного рівня	2026–2029	План затверджено (так / ні) Частка об'єктів інформаційної інфраструктури, охоплених	Департамент цифрової трансформації; всі профільні департаменти

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
				планами захисту (відсотків)	
		Впровадження заходів із навчання персоналу з цифрової гігієни	2026–2029	Кількість навчених працівників (осіб)	Департамент цифрової трансформації; Апарат Харківської міської ради
5.2. Залучення громадян до управління містом	5.2.1. Масштабувати та цифровізувати механізми партисипації (консультації, опитування), спираючись на успішний досвід відповідних міських ініціатив.	Забезпечення роботи наявних цифрових інструментів партисипації (петиції, консультації, опитування)	2026–2029	Кількість поданих петицій (одиниць)	Департамент цифрової трансформації; Апарат міської ради
		Розвиток інтерактивних онлайн-форматів громадських обговорень і слухань	2027–2029	Кількість громадських обговорень (одиниць)	Департамент цифрової трансформації; Апарат міської ради
	5.2.2. Підтримати розвиток інституту об'єднання співвласників багатоквартирних будинків і налагоджувати партнерство з ними у сфері енергоефективності, благоустрою та безпеки.	Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи та надання підтримки жителям багатоквартирних будинків щодо створення об'єднань співвласників	2026–2029	Кількість створених об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (одиниць)	Департамент житлово-комунального господарства
		Реалізація міських ініціатив і програм підтримки об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у сферах благоустрою прибудинкових територій, енергоефективності та управління будинками	2026–2029	Обсяг профінансованих заходів програм підтримки (тисяч гривень)	Департамент житлово-комунального господарства
	5.2.3. Розвивати інструменти громадського нагляду за використанням публічних ресурсів, зокрема за великими проектами відбудови, а також механізми забезпечення прозорості та підзвітності міської влади.	Забезпечення роботи чат-боту «Прозорий Харків» для взаємодії жителів громади з міським головою, міською радою	2026–2029	Роботоспроможність ресурсу забезпечено (так / ні)	Департамент цифрової трансформації
		Створити Громадську раду з питань прозорості відбудови при виконавчому комітеті міської ради із залученням представників громадських організацій, об'єднань власників багатоквартирних будинків та профільних експертів	2026	Раду створено (так / ні) Кількість засідань (одиниць)	Юридичний департамент

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		Забезпечення роботи автоматизованих та інших інформаційних / інформаційно-комунікаційних систем, що забезпечують реалізацію інструментів громадського нагляду, прозорості та підзвітності міської влади	2026–2029	Системи працюють стабільно (так / ні)	Департамент цифрової трансформації; Апарат міської ради
5.3. Добросовісність, професійність і ефективність міської влади	5.3.1. Забезпечити дієвість міської антикорупційної програми, реалізацію механізмів внутрішнього контролю та відкритість публічних закупівель	Моніторинг виконання міської антикорупційної програми з одночасним розгортанням ризик-орієнтованого комплаєнс-контролю у виконавчих органах міської ради	2026–2029	Індикатори, визначені у Програмі Системи впроваджено (так / ні)	Служба з питань запобігання корупції
		Розвиток ризик-орієнтованого внутрішнього аудиту використання бюджетних коштів, зокрема капітальних видатків і проєктів відбудови, з моніторингом виконання наданих за результатами аудиту рекомендацій	2026–2029	Кількість проведених внутрішніх аудитів (одиниць)	Департамент внутрішнього контролю та аудиту
	5.3.2. Забезпечити системне навчання й постійний професійний розвиток працівників виконавчих органів міської ради, формуючи кадри для забезпечення наступності управління.	Організація програм підвищення кваліфікації для працівників органів місцевого самоврядування (зокрема спеціалізованих тренінгів з питань європейської інтеграції, залучення інвестицій та управління проєктами відбудови)	2026–2029	Кількість працівників, що пройшли навчання (осіб)	Апарат міської ради
		Розробка та пілотування програм міського стажування і рекрутингу для залучення молодих фахівців та ветеранів війни до роботи у виконавчих органах	2026–2029	Кількість проведених програм стажування (одиниць) Частка працевлаштованих випускників / ветеранів (осіб)	Апарат міської ради
		Впровадження комплексної програми підтримки ментального здоров'я та	2026–2029	Кількість працівників, охоплених програмою	Апарат міської ради

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
		профілактики професійного вигорання для працівників муніципалітету		(осіб) Плинність кадрів (відсотків)	
		Організація навчальних та просвітницьких заходів для працівників органів місцевого самоврядування та комунального сектору громади щодо впровадження принципів безбар'єрності у наданні послуг мешканцям	2026–2029	Кількість проведених просвітницьких та навчальних заходів (одиниць) Кількість працівників виконавчих органів міської ради та комунальних підприємств, установ, організацій, які охоплені заходами (осіб)	Департамент інклюзивної доступності та безбар'єрного середовища
	5.3.3. Забезпечити трансформацію системи управління комунальними підприємствами через їх корпоратизацію та впровадження стандартів корпоративного управління.	Проведення аудиту активів та фінансового стану комунальних підприємств, організацій, установ для визначення доцільної організаційно-правової форми та розробка покрокових планів їх перетворення	2026	Звіт за результатами аудиту (так / ні)	Департамент розвитку муніципального менеджменту
		Формування професійних наглядових рад та запровадження прозорості системи звітування на стратегічних комунальних підприємствах міста (незалежно від обраної організаційно-правової форми)	2027–2029	Наглядові ради сформовано (так / ні) Запроваджено прозору систему звітування на стратегічних комунальних підприємствах міста (так / ні)	Юридичний департамент
5.4. Інтелектуальне управління на основі даних та аналітики	5.4.1. Розвинути міську аналітичну платформу (Big Data) та впровадити інструменти штучного інтелекту (з урахуванням етичних принципів й	Впровадження аналітичних модулів на основі <i>Big Data</i> або інструментів штучного інтелекту в практику управління містом	2027–2029	Кількість реалізованих проєктів із застосуванням штучного інтелекту / Big Data (одиниць)	Департамент цифрової трансформації

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	управління ризиками) для підтримки прийняття рішень.	Запровадження засад відповідального використання штучного інтелекту та управління відповідними ризиками в діяльності виконавчих органів міської ради (етичні принципи, захист даних, підзвітність рішень)	2027–2029	Засади відповідального використання штучного інтелекту впроваджено (так / ні)	Департамент житлово-комунального господарства
	5.4.2. Впровадити регулярне вимірювання та оприлюднення індексів задоволеності харків'ян якістю міських послуг і рівнем довіри до міської влади, використовуючи як зовнішні (загальнонаціональні), так і власні інструменти моніторингу.	Запровадження щорічного Муніципального опитування для вимірювання індексу задоволеності та рівня довіри жителів громади	2026–2029	Індекс задоволеності та рівня довіри жителів громади (відсотків)	Департамент розвитку муніципального менеджменту; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (за згодою)
	5.4.3. Підтримувати публічну інтерактивну панель моніторингу <i>City Recovery Dashboard</i> з візуалізацією прогресу ключових показників відновлення з поетапною інтеграцією в єдину цифрову систему.	Впровадження інструментів моніторингу задоволеності громадян в рамках ініціативи <i>I'm the City: E-Democracy & Citizen Engagement System</i>	2027–2029	Інструменти впроваджено (так / ні)	Департамент цифрової трансформації
		Підтримка <i>City Recovery Dashboard</i>	2026–2029	Dashboard запущено (так / ні)	Департамент цифрової трансформації; комунальна установа «Офіс реформ Харкова»
		Інтеграція <i>City Recovery Dashboard</i> з єдиною цифровою системою міста	2028–2029	Ступінь інтеграції (відсотків)	Департамент цифрової трансформації; комунальна установа «Офіс реформ Харкова»
5.5. Стратегічна координація та інституційне партнерство	5.5.1. Розробити та впровадити систему моніторингу, оцінки та звітування про хід реалізації Стратегії.	Впровадження адаптивної системи моніторингу та оцінки виконання Стратегії та Плану заходів	2026–2029	Звіти про моніторинг публікуються (так / ні)	Департамент розвитку муніципального менеджменту
		Розробка та пілотування панелі моніторингу для відстеження прогресу стратегії в реальному часі	2027–2029	Dashboard запущено (так / ні)	Департамент цифрової трансформації
	5.5.2. Налагодити системні механізми координації планів відновлення та	Забезпечення участі у роботі Асоціації прифронтових міст і громад з метою	2026–2029	Кількість пропозицій, поданих від Харкова	Апарат міської ради

Оперативна ціль	Завдання	Стратегічні ініціативи / заходи	Період реалізації	Індикатори результативності за відповідний період	Координатори
	розвитку громади у співпраці з державними й обласними органами влади та іншими громадами, зокрема спільну адвокаційну діяльність щодо критичних енергетичних і фінансових питань.	адвокації специфічних потреб Харкова та координації планів відновлення		(одиниць)	
		Організація та проведення робочих зустрічей і консультацій з державними та обласними органами влади, сусідніми громадами з питань синхронізації планів відновлення та розвитку	2026–2029	Кількість проведених заходів (одиниць)	Апарат міської ради
	5.5.3. Розвивати стратегічні партнерства з міжнародними донорами (ЄБРР, ЄІБ, JICA, GIZ, агенціями ООН), містами-побратимами та міжнародними мережами міст (Eurocities, ICLEI, C40 Cities) для обміну досвідом у сфері врядування та сталого розвитку.	Супровід проєктів міжнародної технічної допомоги (JICA, GIZ) та співпраця з міжнародними фінансовими організаціями	2026–2029	Обсяг залученої міжнародної технічної допомоги (тисяч гривень)	Департамент міжнародного співробітництва
		Налагодження взаємовигідної співпраці з іноземними містами-партнерами, містами-побратимами та міжнародними мережами міст	2026–2029	Кількість спільних проєктів з містами-партнерами / побратимами (одиниць)	Департамент міжнародного співробітництва
		Реалізація програм обміну досвідом та стажування фахівців міської ради з містами-побратимами (зокрема у сферах енергоефективності, містобудування, життєзабезпечення)	2026–2029	Кількість фахівців, що пройшли стажування (осіб)	Департамент міжнародного співробітництва
	5.5.4. Забезпечити ефективне управління портфелем проєктів міжнародної технічної допомоги через координаційний центр із функціями підготовки заявок, супроводу реалізації, антикорупційного контролю за використанням коштів й звітування перед донорами.	Інституційна підтримка та супровід проєктів відновлення та міжнародної технічної допомоги	2026–2029	Підтримка надається (так / ні)	Департамент міжнародного співробітництва
		Забезпечення прозорості та підзвітності портфеля проєктів міжнародної технічної допомоги та звітування перед донорами	2026–2029	Кількість звітів перед донорами (одиниць)	Департамент міжнародного співробітництва

8.2. Перелік міських програм та основних ініціатив, спрямованих на реалізацію Стратегії громади

№	Програма / Ініціатива	Відповідальні виконавці	Обсяг фінансування (факт 2025 / план 2026), млн гривень
1.	Комплексна міська програма розвитку культури в місті Харкові на 2022–2026 роки	Департамент культури; Департамент житлово-комунального господарства; Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції; Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку; відділи культури по районах м. Харкова Департаменту культури; комунальні підприємства «Меморіальний парк «Дробицький Яр», «Центральний парк», «Об'єднання парків культури та відпочинку міста Харкова»; заклади культури міста Харкова.	353,0 / 460,1
2.	Комплексна програма «Інновації в пріоритетних напрямках розвитку галузі охорони здоров'я м. Харкова на 2026–2030 роки»	Департамент охорони здоров'я; комунальні підприємства у сфері підпорядкування Департаменту охорони здоров'я.	637,9 / 593,0
3.	Комплексна програма з протидії поширенню наркоманії та зменшення шкоди від вживання психоактивних речовин у м. Харкові «Чисте місто» на 2021–2030 роки	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; Департамент соціальної політики; Департамент освіти; Департамент охорони здоров'я; Департамент по взаємодії з правоохоронними органами та мобілізаційної роботи.	– / –
4.	Комплексна програма з реалізації ветеранської політики в місті Харкові на 2026–2030 роки	Департамент з питань ветеранської політики; виконавчі органи міської ради; Харківський обласний центр зайнятості (за згодою); підприємства, установи, організації незалежно від форм власності (за згодою), громадські об'єднання (за згодою).	– / –
5.	Комплексна програма підвищення рівня публічної безпеки та сприяння організації територіальної оборони в місті Харкові	Департамент по взаємодії з правоохоронними органами та мобілізаційної роботи; виконавчі органи міської ради;	217,0 / 300,0

№	Програма / Ініціатива	Відповідальні виконавці	Обсяг фінансування (факт 2025 / план 2026), млн гривень
	на 2018–2028 роки	підрозділи територіальної оборони та територіальні центри комплектування та соціальної підтримки м. Харкова; Головне управління Національної поліції в Харківській області (за згодою); Управління патрульної поліції в Харківській області Департаменту патрульної поліції (за згодою); Шосте територіальне управління (з обслуговування Сумської, Харківської, Полтавської областей) Департаменту протидії наркозлочинності Національної поліції України (за згодою).	
6.	Комплексна програма реалізації гендерної та сімейної політики в місті Харкові на 2022–2026 роки	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; Департамент соціальної політики; Департамент освіти; Департамент охорони здоров'я; Харківський міський центр соціальних служб «Довіра»; Центр надання допомоги постраждалим від насильства	25,2 / 41,6
7.	Комплексна програма розвитку місцевого самоврядування в місті Харкові на 2012–2030 роки	Юридичний департамент; Департамент організаційної роботи	- / -
8.	Комплексна програма розвитку освіти м. Харкова на 2018–2026 роки	Департамент освіти; Управління освіти Адміністрацій районів; Департамент культури; Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції; заклади освіти	5 896,1 / 6 190,7
9.	Комплексна програма розвитку спорту військовослужбовців, ветеранів війни та адаптивного спорту м. Харкова на 2024–2028 роки	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; громадські організації фізкультурно-спортивної спрямованості	2,3 / 3,2
10.	Комплексна цільова програма розвитку футболу в м. Харкові на 2017–2030 роки	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; Департаменти міської ради; управління Департаментів міської ради; Адміністрації районів; громадські організації, інші заклади та установи фізкультурно-спортивної	0,1 / 0,2

№	Програма / Ініціатива	Відповідальні виконавці	Обсяг фінансування (факт 2025 / план 2026), млн гривень
		спрямованості різних форм власності	
11.	Міська комплексна програма «Назустріч дітям» на 2021–2030 рр.	Департамент служб у справах дітей	8,2 / 11,5
12.	Міська комплексна цільова програма підтримки комунального некомерційного підприємства «Інфосіті» Харківської міської ради на 2019–2026 роки	Департамент у справах інформації та зв'язків з громадськістю; Комунальне некомерційне підприємство «Інфосіті»	22,6 / 27,2
13.	Міська комплексна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури та спорту м. Харкова на 2017–2030 роки	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; Департаменти міської ради; Адміністрації районів; громадські організації фізкультурно-спортивної спрямованості	216,2 / 245,1
14.	Міська програма «Молодь Харкова» на 2022–2026 роки	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; комунальний заклад «Харківський міський центр дозвілля молоді»; Молодіжна рада при Харківському міському голові; комунальний позашкільний навчальний заклад «Харківський міський комплексний центр клубів за місцем проживання»; комунальна установа «Фонд культури та креативу міста Харкова»; молодіжні центри; громадські організації; благодійні фонди	35,8 / 44,2
15.	Міська програма інвестиційної та інноваційної діяльності на 2017–2026 роки	Департамент розвитку муніципального менеджменту; комунальна установа «Харківська інвестиційна агенція»	0,1 / 0,7
16.	Міська програма оновлення та розвитку Харківського зоопарку на 2018–2027 рр.	Департамент житлово-комунального господарства; комунальна організація «Харківський зоологічний парк»	228,0 / 168,9
17.	Програма по реалізації рішень Генерального плану м. Харкова на період до 2026 року	Департамент містобудування та архітектури; Департамент житлово-комунального господарства; комунальні підприємства «Харківські теплові мережі», «Харківводоканал», «Міськвітло»; акціонерна компанія	- / 6,2

№	Програма / Ініціатива	Відповідальні виконавці	Обсяг фінансування (факт 2025 / план 2026), млн гривень
		«Харківобленерго»	
18.	Міська програма спортивних іміджевих проектів на 2013–2030 роки	Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту	5,1 / 5,1
19.	Міська програма увічнення пам'яті учасників та жертв Другої світової війни, Захисників і Захисниць України, які брали участь у боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, на період 2026–2030 рр.	Департамент житлово-комунального господарства; Адміністрації районів	11,6 / 11,3
20.	Міська цільова програма будівництва (придбання) доступного житла на 2021–2030 роки	Департамент економіки та комунального майна; Департамент житлово-комунального господарства; Державна спеціалізована фінансова установа «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»	90,6 / 50,0
21.	План дій зі сталого енергетичного розвитку і клімату м. Харкова до 2030 року	Департамент розвитку муніципального менеджменту	Фінансується в рамках місцевих програм
22.	План сталої міської мобільності міста Харкова	Департамент будівництва та шляхового господарства	Фінансується в рамках місцевих програм
23.	Програма будівництва та розвитку Харківського метрополітену на 2021–2028 роки	Департамент будівництва та шляхового господарства; комунальне підприємство «Харківський метрополітен»	2 142,2 / 2 060,5
24.	Програма взаємодії міської ради з громадськими об'єднаннями та ветеранськими організаціями м. Харкова на 2021–2030 роки	Департамент з питань ветеранської політики; Адміністрації районів	6,4 / 10,1
25.	Програма висвітлення діяльності Харківської міської ради та її виконавчих органів на 2019–2030 роки	Департамент у справах інформації та зв'язків з громадськістю; Апарат міської ради та виконавчого комітету; Департамент економіки та комунального майна	22,9 / 27,1
26.	Програма відновлення пошкодженого (зруйнованого)	Департамент житлово-комунального господарства;	– / –

№	Програма / Ініціатива	Відповідальні виконавці	Обсяг фінансування (факт 2025 / план 2026), млн гривень
	відомчого житлового фонду всіх форм власності в м. Харкові на 2024–2028 рр.	власники об'єктів відомчого житлового фонду всіх форм власності (за згодою) або уповноважені органи на управління об'єктами відомчого житлового фонду	
27.	Програма відновлення частково пошкоджених унаслідок збройної агресії російської федерації об'єктів житлового фонду, бюджетних установ, закладів у місті Харкові на 2025–2030 рр.	Департамент житлово-комунального господарства	– / 0,65
28.	Програма державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря агломерації «Харків» на 2024–2028 роки	Департамент житлово-комунального господарства	– / –
29.	Програма економічного та соціального розвитку м. Харкова на 2026 рік	Департамент економіки та комунального майна	0,4 / 0,11
30.	Програма енергозбереження та підвищення енергоефективності житлового фонду м. Харкова на 2018–2030 рр.	Департамент житлово-комунального господарства; співвласники багатоквартирних будинків	– / –
31.	Програма зміцнення позитивного міжнародного іміджу та розвитку міжнародного співробітництва міста Харкова на 2021–2026 роки	Департамент міжнародного співробітництва; комунальне підприємство «Центр розвитку міжнародного співробітництва»	0,9 / 1,1
32.	Програма інформатизації та цифрової трансформації Харківської міської ради на 2026–2028 роки	Департамент цифрової трансформації, комунальні підприємства та установи, що належать до сфери його управління; Департамент технічного супроводження; інші виконавчі органи міської ради.	92,8 / 117,2
33.	Програма комплексного відновлення території Харківської міської територіальної громади	Департамент економіки та комунального майна; всі виконавчі органи міської ради, комунальні підприємства, установи та організації в межах своїх повноважень.	Фінансується в рамках місцевих програм
34.	Програма обслуговування та розвитку територій садибної	Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції	- / -

№	Програма / Ініціатива	Відповідальні виконавці	Обсяг фінансування (факт 2025 / план 2026), млн гривень
	забудови м. Харкова на 2018–2027 роки		
35.	Програма організації безоплатного поховання загиблих (померлих) військовослужбовців Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, цивільних осіб, загиблих (померлих) у результаті ворожих обстрілів та руйнувань, спричинених військовою агресією російської федерації проти України, на 2024–2027 рр.	Департамент житлово-комунального господарства; ритуальна служба на підставі договору із замовником, який укладено відповідно до вимог чинного законодавства України.	0,3 / 0,2
36.	Програма охорони навколишнього природного середовища м. Харкова на 2021–2030 роки	Департамент житлово-комунального господарства; Департамент будівництва та шляхового господарства; Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста	8,8 / 9,0
37.	Програма підвищення безпеки дорожнього руху в м. Харкові на 2021–2028 роки	Департамент будівництва та шляхового господарства; підпорядковані Департаменту будівництва та шляхового господарства комунальні підприємства	78,7 / 87,3
38.	Програма підтримки видавничої справи у м. Харкові на 2018–2027 роки	Апарат міської ради та виконавчого комітету; Комунальне підприємство «Міська друкарня»	3,6 / 3,7
39.	Програма підтримки житлово-будівельних кооперативів, об'єднань співвласників та управителів багатоквартирних будинків у місті Харкові на 2022–2027 рр.	Департамент житлово-комунального господарства; Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції	105,9 / 126,6
40.	Програма підтримки розвитку підприємництва у м. Харкові на 2018–2030 роки	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку	2,2 / 5,1
41.	Програма поводження з домашніми тваринами та регулювання їхньої чисельності у м. Харкові на 2018–2027 рр.	Департамент житлово-комунального господарства	32,0 / 39,5
42.	Програма подальшого реформування земельних відносин та підвищення ефективності використання земель в місті Харкові на 2007–2029 роки	Департамент земельних відносин	3,9 / 5,2

№	Програма / Ініціатива	Відповідальні виконавці	Обсяг фінансування (факт 2025 / план 2026), млн гривень
43.	Програма реагування на надзвичайні ситуації та цивільного захисту м. Харкова на 2024–2027 роки	Харківська міська рада; Департамент надзвичайних ситуацій, комунальні підприємства та установи, що належать до сфери його управління; Департамент по взаємодії з правоохоронними органами та мобілізаційної роботи; інші виконавчі органи міської ради, комунальні підприємства, установи, організації; Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Харківській області (за згодою)	71,4 / 121,0
44.	Програма розвитку архівної справи у м. Харкові на 2018–2027 роки	Апарат міської ради та виконавчого комітету; комунальне підприємство «Міський архів»	3,1 / 3,9
45.	Програма розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011–2030 рр.	Департамент житлово-комунального господарства; Департамент будівництва та шляхового господарства; Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста; Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції; Департамент цифрової трансформації; функціонально підпорядковані комунальні унітарні підприємства, які належать до Харківської міської територіальної громади; Харківська міська рада, Адміністрації районів	7 764,2 / 7 464,3
46.	Програма розвитку КП «Харківводоканал» на 2015–2026 рр.	Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста; Комунальне підприємство «Харківводоканал»	– / –
47.	Програма розвитку міського електротранспорту м. Харкова на 2021–2028 роки	Департамент будівництва та шляхового господарства та підпорядковані комунальні підприємства	1 248,2 / 1 747,1
48.	Програма розвитку системи поводження з твердими побутовими відходами в м. Харкові на 2015–2026 рр.	Департамент будівництва та шляхового господарства	– / –

№	Програма / Ініціатива	Відповідальні виконавці	Обсяг фінансування (факт 2025 / план 2026), млн гривень
49.	Програма розвитку та збереження зелених насаджень у місті Харкові на 2025–2030 рр.	Департамент будівництва та шляхового господарства; Департамент житлово- комунального господарства; Департамент освіти; Департамент культури; Департамент охорони здоров'я; Департамент містобудування та архітектури; Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції; Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста; комунальні підприємства, установи, заклади та організації, функції управління якими закріплені за Департаментами	21,3 / 8,8
50.	Програма розвитку та функціонування української мови в м. Харкові на 2024–2028 роки	Департамент освіти; виконавчі органи міської ради; заклади освіти міста; заклади культури базової мережі місцевого рівня; територіальні центри надання соціальних послуг районів міста	– / –
51.	Програма сприяння безпечній життєдіяльності у сфері соціального захисту населення міста Харкова на 2026–2030 роки	Департамент соціальної політики; Департамент з питань ветеранської політики; Департамент інклюзивної доступності та безбар'єрного середовища; Департамент по роботі з внутрішньо переміщеними особами; Департамент охорони здоров'я; Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту; Департамент будівництва та шляхового господарства; Департамент житлово-комунального господарства; Департамент з питань критичної інфраструктури та забезпечення життєдіяльності міста; Департамент економіки та комунального майна; Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції; Адміністрації районів	625,9 / 681,8

№	Програма / Ініціатива	Відповідальні виконавці	Обсяг фінансування (факт 2025 / план 2026), млн гривень
52.	Порядок використання коштів бюджету Харківської міської територіальної громади на ваучерну підтримку за участь місцевих товаровиробників у виставково-ярмаркових заходах	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку	Фінансується в рамках цільової програми
53.	Порядок доставки та безоплатного розподілу деревини паливної серед домогосподарств міста Харкова у період дії воєнного стану	Адміністрації районів міста	Фінансується в рамках цільової програми
54.	Порядок часткової компенсації з бюджету Харківської міської територіальної громади відсоткових ставок за кредитами, що надаються банківськими установами на реалізацію бізнес-проектів суб'єктів малого та середнього підприємництва міста Харкова	Департамент адміністративних послуг та споживчого ринку	Фінансується в рамках цільової програми
55.	Положення про Єдину комплексну систему відеоспостереження міста Харкова	Департамент цифрової трансформації; комунальне підприємство «Міський інформаційний центр»	-
56.	Положення про місцеву автоматизовану систему централізованого оповіщення міста Харкова (МАСЦО)	Департамент надзвичайних ситуацій	-
57.	Положення про Ситуаційний центр міста Харкова	Департамент надзвичайних ситуацій	-
58.	Концепція розвитку цифрової грамотності жителів міста Харкова	Департамент цифрової трансформації	-
59.	Архітектурно-художня концепція оформлення зовнішнього вигляду вулиць, магістралей та територій м. Харкова, інформаційних та рекламних конструкцій	Департамент містобудування та архітектури	-
60.	Правила благоустрою території міста Харкова	Департаменти Харківської міської ради в межах компетенції	-
61.	Правила утримання домашніх тварин у м. Харкові	Департамент житлово-комунального господарства	-

9. ФІНАНСУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії здійснюється за рахунок:

- коштів державного бюджету України, зокрема державного фонду регіонального розвитку;
- коштів бюджету Харківської міської територіальної громади;
- коштів, що надходять в межах програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних фінансових організацій, донорських установ;
- коштів приватних інвесторів, власних ресурсів суб'єктів господарювання;
- коштів з інших джерел, не заборонених законодавством.

Джерелом фінансового забезпечення реалізації Стратегії також можуть бути кошти приватних інвесторів у межах реалізації інвестиційних проектів із застосуванням механізму публічно-приватного партнерства.

Обсяги фінансування завдань з реалізації Стратегії визначатимуться на основі пропозицій структурних підрозділів виконавчих органів міської ради, що є замовниками відповідних міських програм, з урахуванням бюджетних призначень головних розпорядників бюджетних коштів за програмами, визначеними бюджетом громади на відповідний рік, та проходити актуалізацію щороку з урахуванням наявних можливостей бюджету міста.

9.1. Прогноз видатків бюджету Харківської міської територіальної громади на 2026–2029 роки

млн гривень

№	Стаття видатків (за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету)	Роки			
		2026	2027	2028	2029 ¹
1	Державне управління	1 938,0	1 960,2	1 980,3	
	Виконання повноважень Харківської міської ради, які визначені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні»	1 906,3	1 927,4	1 946,5	
	Забезпечення прозорості та публічності, висвітлення найактуальніших питань соціально-економічного розвитку територіальної громади, забезпечення населення міста об'єктивною інформацією стосовно прийнятих рішень, щорічних планів і звітів про діяльність Харківської міської ради та інші заходи у сфері державного управління	30,6	31,6	32,6	
2	Освіта	5 540,6	5 926,7	6 338,4	
3	Охорона здоров'я	554,1	638,8	683,1	
	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв, які споживаються комунальними некомерційними підприємствами охорони здоров'я, харчування дітей до 2-х років життя, придбання медикаментів для вразливих категорій населення, пільгове зубопротезування, тощо	554,1	638,8	683,1	
	Забезпечення дітей грудного та раннього віку, які входять до складу малозабезпечених сімей або мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, або з числа внутрішньо переміщених осіб, або дітей з числа осіб, що перебувають у складних життєвих обставинах, заплановані кошти на виробництво та реалізацію дитячого харчування (дитячих сумішей, продуктів прикорму, напоїв, води) комунальному підприємству «Міська молочна фабрика-кухня дитячого харчування»	39,4	42,3	45,2	
	Фінансування транспортних послуг, що надаються комунальним некомерційним підприємством «Міське автопідприємство спеціалізованого санітарного транспорту» Харківської міської ради закладам охорони здоров'я міста	6,5	7,0	7,5	

¹ На стадії фіналізації

№	Стаття видатків (за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету)	Роки			
		2026	2027	2028	2029 ¹
4	Соціальний захист та соціальне забезпечення	807,0	859,1	909,8	
	Виконання заходів у сфері соціального захисту	810,7	904,5	956,5	
	Реалізація заходів Програми взаємодії міської ради з громадськими об'єднаннями м. Харкова на 2021-2030 роки, пов'язаних з вшануванням ветеранів, реалізацією їх прав, збереженням міжнаціональної стабільності в місті Харкові	6,9	7,5	8,0	
5	Культура і мистецтво	680,2	723,2	762,0	
6	Фізична культура і спорт	256,0	276,3	296,1	
7	Житлово-комунальне господарство	5 413,1	5 849,6	6 083,0	
	Відновлення, модернізація та утримання об'єктів житлово-комунального господарства	4 418,8	4 616,2	4 814,2	
8	Економічна діяльність	4 399,6	6 992,5	7 220,4	
	Транспорт та транспортна інфраструктура, дорожнє господарство	3 945,9	6 555,5	6 760,3	
8.1.1	Утримання та розвиток транспортної інфраструктури міста	3 199,9	5 762,0	5 929,3	
8.1.2	Дорожнє господарство	746,0	793,5	831,0	
8.2	Зв'язок, телекомунікації та інформатика	154,8	164,9	173,5	
8.3	Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю				
8.3.1	Створення умов розвитку малого та середнього підприємництва: підтримка вебсайту «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова»; часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію бізнес-проектів малого та середнього підприємництва міста Харкова; фінансова підтримка комунальних підприємств; ваучерна підтримка за участь місцевих товаровиробників у виставково-ярмаркових заходах; ваучерна підтримка ветеранів / ветеранок на започаткування або розвиток власної справи.	4,8	2,7	2,8	
8.3.2	Проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок, інвентаризація земель державної, комунальної власності, підготовка земельних ділянок для продажу на земельних торгах	5,2	5,2	5,2	
8.3.3	Управління та розпорядження майном, що перебуває в комунальній власності територіальної громади міста Харкова (страхування та цілодобову охорону об'єктів комунального майна, виготовлення технічної документації на об'єкти нерухомості, послуги з юридичного консультування та юридичного представництва, здійснення оцінки вартості об'єктів, виявлення, обліку та зберігання безхазяйного майна)	50,1	53,6	57,0	

№	Стаття видатків (за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету)	Роки			
		2026	2027	2028	2029 ¹
8.3.4	Підтвердження кредитного рейтингу міста Харкова міжнародними рейтинговими агентствами Moody's Deutschland GmbH, Fitch Ratings Ltd, а також національним рейтинговим агентством «ІБІ-Рейтинг»	3,0	3,0	3,0	
8.3.5	Реалізація спортивних іміджевих проєктів, що спрямовані на проведення спортивних заходів для дітей та розвиток спортивних культур для молоді міста	5,1	5,4	5,7	
8.3.6	Зміцнення позитивного міжнародного іміджу, розвиток міжнародного співробітництва з містами-партнерами, містами-побратимами, міжнародними організаціями	1,7	1,8	1,9	
8.3.7	Співпраця з муніципалітетами-партнерами з питань розвитку територіальної громади, підвищення якості життя її жителів, молодіжними волонтерськими та громадськими організаціями для вирішення актуальних проблем соціальної спрямованості, створення організаційно-правових та соціально-економічних умов щодо залучення допомоги для відтворення науково-технічного потенціалу міста	5,6	6,0	6,5	
9	Інша діяльність	117,9	175,0	182,4	
	Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру	83,6	139,2	145,2	
	Охорона навколишнього природного середовища, зокрема облаштування притулку міського Центру для утримання безпритульних тварин	9,5	9,5	9,5	
	Висвітлення діяльності органів місцевого самоврядування міста Харкова та депутатського корпусу Харківської міської ради, надання територіальній громаді суспільно значимої інформації про важливі події у місті, регіоні та Україні	24,7	26,2	27,6	
10	Обслуговування місцевого боргу	124,6	122,0	98,3	
11	Резервний фонд	150,0	150,0	150,0	
12	Міжбюджетні трансфери	1,5	485,0	816,5	
	Усього	19 982,1	24 158,3	25 520,2	

9.2. Прогнозні видатки бюджету Харківської міської територіальної громади на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій у 2026–2029 роках, тисяч гривень

№	Сектор / галузь		Пріоритети 2026–2028	Разом	Роки			
	назва	цільове спрямування			2026	2027	2028	2029 ¹
1	Транспорт та транспортна інфраструктура, дорожнє господарство	Оновлення парку громадського транспорту міста Харкова, продовження будівництва третьої лінії метрополітену, будівництво (реконструкцію) вулично-дорожньої мережі, мостів, шляхопроводів, об'єктів електротранспорту, підвищення ефективності виконання робіт	Реконструкція трамвайних колій, трамвайних ліній, контактних мереж; вулично-шляхової мережі, мостів, шляхопроводів	869 284,4	668 984,4	121 300,0	79 000,0	
2	Муніципальна інфраструктура	Відновлення, нове будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт, та модернізацію систем тепло-, водопостачання і водовідведення, мереж зовнішнього освітлення в населених пунктах, зміцнення стійкості	Реконструкція (відновлення) теплових мереж; реконструкція мереж зовнішнього освітлення, ділянки водогону, колектору зливової каналізації, ділянки каналізаційного колектору; будівництво по розширенню міських	1 213 900,0	309 300,0	452 300,0	452 300,0	

¹ На стадії фіналізації

№	Сектор / галузь		Пріоритети 2026–2028	Разом	Роки			
	назва	цільове спрямування			2026	2027	2028	2029 ¹
		критичної інфраструктури, а також підвищення енергоефективності в житлових та громадських будівлях, задоволення потреб громади щодо забезпечення належних умов поховання	кладовищ					
3	Житло	Відновлення житлового фонду, який було знищено або пошкоджено внаслідок збройної агресії, підвищення ефективності і надійності функціонування житлового фонду	Капітальний ремонт багатоквартирних житлових будинків	977 000,0	267 000,0	355 000,0	355 000,0	
4	Енергетика	Розвиток та модернізацію енергетичної інфраструктури, забезпечення енергетичної безпеки та стійкості міста. Публічні інвестиції спрямовуватимуться на нове будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт та технічне переоснащення чинних об'єктів енергетичної інфраструктури, а саме: об'єкти генерації теплової	Нове будівництво модульної транспортабельної котельні та модульних газових когенераційних установок	320 000,0	40 000,0	140 000,0	140 000,0	

№	Сектор / галузь		Пріоритети 2026–2028	Разом	Роки			
	назва	цільове спрямування			2026	2027	2028	2029 ¹
		енергії, тепло- та водопостачання						
5	Освіта	Забезпечення безпеки освітнього процесу, якості та доступності освіти, покращення матеріально-технічної бази, забезпечення сучасного доступу до харчування в закладах освіти	Будівництво та облаштування захисних споруд цивільного захисту в закладах освіти тощо	1 268 524,8	628 524,8	320 000,0	320 000,0	
6	Соціальна сфера	Будівництво центру оздоровлення та відпочинку дітей, облаштування споруд цивільного захисту (укриттів) у закладах, що надають соціальні послуги	Будівництво центру оздоровлення та відпочинку дітей в Закарпатській області	115 223,8	10 000,0	51 770,0	53 453,8	
7	Довкілля	Придбання спеціалізованої техніки для комунальних підприємств з вивозу та поводження з відходами з метою створення безпечних умов життєдіяльності населення	Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт об'єктів Харківського зоопарку	380 000,0	100 000,0	140 000,0	140 000,0	
8	Публічні послуги і пов'язана з ними цифровізація	Модернізація місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення міста Харкова		10 344,4	10 344,4	0	0	
	РАЗОМ за секторами (галузями)			5 154 277,4	2 034 153,6	1 580 370,0	1 539 753,8	

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Програмно-аналітичні документи

Glaeser, E., & Goldin, I. (2024, December). *Rebuilding Kharkiv: Economic Strategy*.

International Organization for Migration. (2025). *Local Migration Governance Indicators. Profile 2025. Kharkiv City Territorial Community (Ukraine)*.

Norman Foster Foundation. (2022, April-2023, December). *Kharkiv Masterplan Concept Vision*.

Rating Group Ukraine, & International Republican Institute's Center for Insights in Survey Research. (Квітень-Травень 2024). *Дев'яте всеукраїнське муніципальне опитування*.

Rating Lab. (2025, Лютий). *Рейтинг регіонів за індексом місцевого благополуччя та міграційні настрої: 2024*.

REACH. (2024, Жовтень). *Аналіз наслідків пошкоджень м. Харків, Харківська область – Вирішення проблем, пов'язаних з пошкодженням інфраструктури та перебоями у наданні послуг напередодні зими 2024–2025 років*.

Transparency International Ukraine. (2017–2024). *Дослідження прозорості*.

UN4UkrainianCities. (2024, May 30). *Background Paper On The Governance And Legal Framework For Spatial Planning And Reconstruction In Ukraine. A Focus on Conceptual Master Plans in Kharkiv and Mykolaiv*.

Відкриті публічні фінанси. (2025). *Бюджет Харківської міської територіальної громади*.

Генеральний план м. Харкова

Генеральний план м. Харкова до 2026 року.

Європейська комісія. (2019). *Рамкова програма дій з охорони Європейської культурної спадщини*.

Єдина державна електронна база з питань освіти. (2025, Грудень 15). *Реєстр суб'єктів освітньої діяльності. Заклади вищої освіти. Харківська область*.

Єдиний проєктний портфель публічних інвестицій Харківської міської територіальної громади

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. (2020). *Індекс конкурентоспроможності міст 2019/2020. Частина 2. Профілі міст*.

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. (2020). *Індекс конкурентоспроможності міст 2019/2020. Частина 1. Аналіз результатів дослідження.*

Київський міжнародний інститут соціології. (2023). *Індекс здоров'я. Україна. 2023.*

Консолідований перелік публічних інвестиційних проектів та програм публічних інвестицій Єдиного проектного портфеля публічних інвестицій Харківської міської територіальної громади і розподіл публічних інвестицій на їх підготовку та реалізацію за роками у розрізі джерел і механізмів фінансового забезпечення

Прогноз бюджету Харківської міської територіальної громади на 2026–2028 роки

Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2026–2028 роки

Програма економічного і соціального розвитку м. Харкова на 2024 рік

Програма економічного і соціального розвитку м. Харкова на 2025 рік

Програма економічного і соціального розвитку м. Харкова на 2026 рік

Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2026 рік

Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2025 рік

Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2024 рік

Програма комплексного відновлення території Харківської міської територіальної громади

Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій Харківської міської територіальної громади на 2026–2028 роки

Соціологіст. (2024). *Аналітичний звіт за результатами «Харків – точка тяжіння».*

Соціологічна група «Рейтинг». (2024, Січень). *Культурні практики та потреби для відновлення населення у деокупованих та прифронтових громадах.*

Статут територіальної громади міста Харкова

Український центр економічних та політичних досліджень імені Олександра Разумкова. (2025). *Реінтеграція українців: культурно-ідентичні та соціально-економічні аспекти повернення. Аналітична доповідь.*

Харківська обласна військова адміністрація. (2024). *Екологічний паспорт Харківської області за 2023 рік.*

Центр розвитку інновацій. (2025, Травень). *Аналіз потенційних кластерів Харківської області.*

1.2. Регуляторні документи, враховані при розробці Стратегії громади

Національного рівня

Антикорупційна стратегія на 2021-2025 роки

Водна стратегія України на період до 2050 року

Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки

Державна стратегія управління лісами України до 2035 року

Державна цільова національно-культурна програма «Єдність у розмаїтті» до 2034 року

Енергетична стратегія України на період до 2050 року

Концепція впровадження “розумних мереж” в Україні до 2035 року

Концепція вшанування пам’яті загиблих Захисників і Захисниць України та формування культури поваги і підтримки ветеранів війни до 2028 року

Концепція Державної цільової соціальної програми з розвитку волонтерської діяльності на період до 2030 року

Концепція забезпечення національної системи стійкості

Концепція розвитку електронного урядування в Україні

Концепція розвитку охорони психічного здоров’я в Україні на період до 2030 року

Національна економічна стратегія на період до 2030 року

Національна молодіжна стратегія до 2030 року

Національна стратегія із створення безбар’єрного простору в Україні на період до 2030 року

Національна стратегія розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року

Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки

Національна стратегія у сфері прав людини

Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року

Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року

Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року

Національний план захисту та забезпечення безпеки та стійкості критичної інфраструктури

Національний план реагування на кіберінциденти, кібератаки та кіберзагрози

Національний план управління відходами до 2033 року

Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року

План заходів з реалізації Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями на 2024-2028 роки

Планування та забудова територій. ДБН Б.2.2-12:2019

Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року

Стратегія ветеранської політики на період до 2030 року

Стратегія відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року

Стратегія демографічного розвитку України на період до 2040 року

Стратегія державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року

Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року

Стратегія забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024–2028 роки

Стратегія комунікацій з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року

Стратегія наркополітики на період до 2030 року

Стратегія національної безпеки України БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ – БЕЗПЕКА КРАЇНИ

Стратегія популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава»

Стратегія реформування системи публічних закупівель на 2024–2026 роки

Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки

Стратегія розвитку індустріальних парків на 2023–2030 роки

Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні

Стратегія розвитку культури в Україні на період до 2030 року

Стратегія розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року

Стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року

Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року

Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року

Стратегія розвитку фонду захисних споруд цивільного захисту на період до 2034 року

Стратегія утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року

Стратегія формування системи повернення з військової служби до цивільного життя на період до 2033 року

Стратегія формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року

Стратегія цифрової трансформації соціальної сфери

Регіонального рівня

Комплексна обласна програма «Здоров'я Слобожанщини» на 2026–2028 роки

Комплексна програма «Розвиток місцевого самоврядування в Харківській області на 2025–2027 роки»

Комплексна Програма охорони навколишнього природного середовища Харківської області на 2021–2027 роки

Комплексна Програма підтримки внутрішньо переміщених осіб в Харківській області на 2023–2027 роки

Комплексна програма «Розвиток та функціонування української мови як державної в Харківській області на 2022–2025 роки»

Комплексна Програма підтримки захисників і захисниць України та членів їхніх сімей в Харківській області на 2024–2028 роки

Комплексна Програма соціального захисту населення Харківської області на 2026–2030 роки

Програма розвитку дорожнього господарства Харківської області на 2026–2028 роки

Комплексна регіональна Програма забезпечення публічної безпеки і порядку та протидії злочинності на території Харківської області на 2020–2026 роки

Програма «Електронна Харківщина» на 2024–2026 роки

Програма оздоровлення та відпочинку дітей Харківської області на 2024–2028 роки

Програма підтримки реалізації державної політики органами виконавчої влади у Харківській області на 2022–2027 роки

Програма підтримки та розвитку сімейних форм виховання в Харківській області на 2023–2027 роки

Програма розвитку культури, туризму та охорони нерухомої культурної спадщини Харківської області на 2024–2028 роки

Програма розвитку соціальних послуг та психосоціальної допомоги в Харківській області на 2023–2027 роки

Програма сприяння ефективності використання та збереження майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Харківської області на 2025–2027 роки

Програма сприяння розвитку малого та середнього підприємництва у Харківській області на 2025–2027 роки

Програма територіальної оборони Харківської області на 2022–2026 роки

Регіональна комплексна програма інвестування в житлове будівництво у Харківській області «Власний дім» на 2023–2027 роки

Регіональна Програма підготовки громадян до національного спротиву на 2025–2028 роки

Регіональна Програма протидії терористичній діяльності на території Харківської області на 2021–2026 роки

Регіональна програма розвитку закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування на 2024–2028 роки

Регіональна цільова програма «Здоров'я сім'ї» Харківської області на 2020–2027 роки

Регіональний план заходів на 2025–2026 роки з реалізації в Харківській області Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024–2028 роки

Стратегія розвитку Харківської області на 2021–2027 роки

Стратегія розвитку туризму в місті Харкові

Міжнародного рівня

Європейська соціальна хартія

Європейська конвенція про захист домашніх тварин

Європейська хартія місцевого самоврядування

Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція)

Угода мерів по клімату та енергії

Нова Лейпцизька Хартія розвитку міст